

Kegyességre való tudomány

BEVEZETÉS A REFORMÁTUS TANÍTÁSBA

Rev. Ronald Hanko

Ford.: Vásárhelyi Bálint Márk

1. fejezet

Isten és Igéje

1.1. A kijelentés

Isten egyik legcsodálatosabb munkája a nekünk adott kijelentése. Már az a tény, hogy Ő kijelenti Magát, nagyszerű és csodálatos! Ő elégséges Önmagának, Önmagán kívül nincs szüksége senkire és semmi másra sem, és mégis úgy dönt, hogy kezeinek minden munkájában kijelenti Magát.

Még ennél is csodálatosabb az a tény, hogy Isten *Önmagát* jelenti ki nekünk. Mi csupán teremtmények vagyunk, az Ő kezének munkái, Előtte még a pornál is kevesebbek. Ő a Mindenható, a végtelen és örökkévaló Isten, aki felfoghatatlan. És Ő mégis megismerteti velünk Önmagát és dicsőségét.

Különösen akkor érthetjük meg, hogy a kijelentés egy csoda, ha meggondoljuk azt, hogy Ő az, akiről az 1 Timóteus 6:16 azt írja, hogy „az emberek közül senki nem látott, sem nem láthat”, aki tiszta Lélek, és szemeink számára örökre láthatatlan. Szinte hihetetlen, hogy az, aki olyan hatalmas, emberi nyelven szólal meg, mégpedig úgy, hogy közülünk még a legegyszerűbb is megértheti! Kálvin arról beszélt, hogy Isten „gügyögve” beszél nekünk úgy, ahogyan egy szülő gügyög kisgyermekének. Ez a kijelentés csodája!

E csodához tartozik természetesen az a tény is, hogy Isten *bűnösökkel* ismerteti meg Magát, akik elméjüket és szívüket bezárták Előtte. Ebben a kijelentés csodájának és a kegyelem csodájának összefüggését látjuk, és megértjük, hogy a kijelentés végső célja Isten népének üdvössége.

Ez elvezet minket ahhoz a tényhez, hogy Isten többféle módon jelenti ki Magát. A Belga Hitvallás a 19. zsoltár alapján két módról, a teremtés és a Szentírás általi kijelentésről¹

---

¹Belga Hitvallás 2.

beszél, de vannak más módok is. Isten kijelenti Magát a történelemben, ami valójában az Ő történelme, minden ember lelkiismeretében, az Őszövetségben pedig közvetlen módon álmok, látomások, angyalok és egyéb eszközök által is.

A Belga Hitvallás Istennek a természetben adott kijelentését „a legkiválóbb könyvnek”² nevezi. Amint egy festőművész vagy egy szobrász alkotása kijelent valamit a művésről, Isten munkái ugyanúgy kijelentenek valamit Róla. Ez a kijelentés azonban Isten történelemben és az ember lelkiismeretében adott kijelentésével együtt félelmetes könyv az elveszett bűnös számára! Az elveszett bűnös semmit sem olvashat ebben a kijelentésben, csak haragot és ítéletet. Éppen ezért meg is rontja ezt a kijelentést, és elveti magától (Rm 1:25).

Isten csak a Szentírásban, Jézus Krisztus által jelenti ki Magát úgy, mint az Ő népe Megváltóját. Ezért amikor a kijelentésre gondolunk, akkor különösképpen a Szentírás van előttünk.

Ha Istent a Szentíráson keresztül megismertük, akkor Isten természet és történelem által adott kijelentése is hasznos lesz számunkra. Kálvin a Szentírást olyan szemüveghez hasonlította, melyen keresztül a teremtésben megláthatunk valamit Isten szeretetéből és kegyelméből. A Szentírás arra tanít minket, hogy a napkeltékben és a liliumokban, a magvakban és a hegyekben lássuk meg megváltásunk hatalmas Istenét és az Ő kegyelmét.

Tanuljunk meg olvasni a teremtés „legkiválóbb könyvében”, de ne feledjük el a nagyobb könyvet, Isten Igéjét a Szentírásban. Ott ismerhetjük meg Őt, aki olyan kegyelmesen kijelentette Magát az Ő Fiában.

1.2. Az általános kijelentés

Gyakran „általános kijelentésnek” nevezzük azt, amikor Isten megismerteti Önmagát a teremtésben, a lelkiismeretben és a történelemben. Ezt megkülönböztetjük a „speciális kijelentéstől”, ami Isten üdvözítő kijelentése Jézus Krisztus által, a Szentírásban.

Sok szakasz hivatkozik az általános kijelentésre, de legvilágosabban a Róma 1:18–32. Ez a szakasz arról beszél, hogy Isten megmutatja Magát a teremtett dolgokban (20, 25), és az ember lelkiismeretében (19, figyeljük meg a szóhasználatot: *bennük*).

Ennek az általános kijelentésnek azonban nincs üdvözítő ereje. Még csak nem is egyfajta kegyelem, bár sokan úgy beszélnek róla, mint az úgynevezett „általános kegyelem” egyik példájáról. Ehelyett ahogyan azt a Róma 1 világosan bemutatja, az általános kijelentés Isten *haraájának* kijelentése, és csak arra szolgál, hogy az istenteleneket mentség nélkül hagyja (18, 20).

---

²Belga Hitvallás 2.

Az általános kijelentés tehát semmiképpen sem egy másik, üdvösségre vezető út. Az az elképzelés, miszerint az istentelenek üdvösségre juthatnak az általános kijelentésre adott erkölcsi válaszukkal, minden bibliai alapot nélkülöz, és csupán a cselekedetek által való üdvösség, illetve a vallásos humanizmus egyik változata.

Maga a Róma 1 is határozottan ellentmond annak a gondolatnak, hogy az általános kijelentés üdvözítő erejű lenne. Az istentelenek látják, ami „Istenben láthatatlan”, különösen az Ő örökkévaló hatalmát és istenségét (20). Ennek az isteni megnyilvánulásnak még egy *belső* vonatkozása is van. A 19. vers azt mondja, hogy ami Isten felől tudható, „bennük” nyilvánul meg.

Ennek fontos következményei vannak. Istennek a teremtett dolgokban való megnyilvánulása az oka annak, hogy soha, senki sem mentegetőzhet az ítéletben azzal, hogy nem ismerte Istent. A Róma 1 alapján valójában nincsenek is ateisták. Az az istentelen, aki soha nem hallotta az evangéliumot, az ítélet napján ennek a megnyilvánulásnak a következményeként lesz kárhoztatható és ez alapján fog majd elkárhozni.

Mindazonáltal ennek az isteni megnyilvánulásnak az egyetlenegy eredménye a gonoszokra nézve az, hogy elutasítják Isten dicsőítését, folytatják hálátlanságukat, és Isten nekik és bennük megnyilvánult dicsőségét romlott dolgok képmásával cserélik fel (21–25).

Ez egyszerűen szólva azt jelenti, hogy az istentelenek bálványimádása nem az általuk nem ismert Isten keresése, vagy egy bármilyen gyenge kísérlet arra, hogy megtalálják Őt. Ez inkább az igaz Istentől való elfordulás, *akit ismernek*.

A Róma 1 alapján nem keresik az igazságot, hanem elnyomják azt (25). Filozófiájuk és vallásuk nem az igazság vagy az igazság szeretetének apró kezdete, hanem az igazság elutasítása és annak hamissággal való felcserélése. Mindezt megerősítve a Szentírás azt is világossá teszi, hogy az üdvösség egyedül az evangélium hirdetése által van (Rm 1:16; 10:14, 17; 1 Kor 1:18, 21). Krisztust ez és csakis ez jelenti ki úgy, mint Isten erejét és bölcsességét az üdvösségre, így az evangélium nélkül rendszerint semmi remény sincs az üdvösségre.

Az általános kijelentés tehát egyedül arra szolgál, hogy növelje azok vétkét, akik nem hallják az evangéliumot, vagy nem hisznek abban. Ha valaki másként tanít, az megtagadja Jézus Krisztus vérének és az Ő tökéletes engedelmességét, mint a megváltás egyetlen útját, és meggyalázza Őt magát és keresztjét is.

1.3. Isten Igéje

Isten olyan hatalmas, hogy nem ismerhetjük Őt, hacsak Ő ki nem jelenti Magát nekünk. Olyan nagy, hogy nem láthatjuk és nem érinthetjük meg Őt (1 Tim 6:16), és így Igéje által jelenti ki nekünk Magát, mint Megváltónkat és Atyánkat. Ezen nem kell meglepődnünk, hiszen közöttünk is, akiket az Ő képmására teremtett, a beszéd a legfőbb kommunikációs eszköz.

Azonban az, hogy Isten szól az emberhez, csoda. Először is, csoda, hogy a végtelen és örökkévaló Isten a mi korlátozott és tökéletlen nyelvünkön beszél Önmagáról és az Ő dicsőségéről, és valósággal tudtul ad nekünk valamit Önmagáról. *Isten* az, akit ismerünk, és akivel Igéje által közösségünk van.

Másodszor, csoda, hogy Isten beszél az emberhez, mivel az emberi nyelvhez hasonlóan Isten beszéde is több, mint egyszerű kommunikációs eszköz. Ez az az eszköz, amely által közösségünk lehet Istennel, ismerhetjük és szerethetjük Őt. Amint egy férfi minden másnál jobban ismeri és szereti szeretett felesége hangját, ugyanúgy mi is azáltal ismerjük és szeretjük Istent, hogy halljuk az Ő hangját (Én 2:14).

Harmadszor, csoda az, hogy Isten Igéjén keresztül kijelenti Önmagát, mert az Ige nem pusztán hang a levegőben vagy jelek egy lapon, hanem élő és maradandó (1 Pt 1:23). Ez egy olyan Ige, amit nem csak hallunk és olvasunk, hanem ami látható formát öltött, és az élő és láthatatlan Isten megfogható kijelentésévé vált (1 Jn 1:1). Így jóllehet Isten örökre láthatatlan, Fia, a testté lett Ige személyében látjuk Őt.

Végül, az Ige csoda, mert az, hogy Isten beszél hozzánk, a lehető legnagyobb lehajlás és irgalom. Mivel bűnbe estünk, nem lenne-e illőbb, ha megvonná tőlünk Önmagát, és elrejtőzne előlünk? De Ő szól, és békességet szól!

Az, hogy Isten mint Atyánk és Megváltónk irgalmasan szól, egyedül a testté lett Ige és az írott, olvasott és hirdetett Ige közti elválaszthatatlan kapcsolat miatt lehetséges. Egyik sem létezhet a másik nélkül. Csak az írott Ige által ismerhetjük meg az élő Igét; nincs más lehetőség, bármit is állítanak azok, akik közvetlen kijelentésekkel állnak elő. Az írott Ige pedig nem érthető meg és nem fogadható is be, kivéve, ha azt valaki a testté lett élő Igén keresztül ismeri meg és fogadja be.

Mindkét oldalon vannak olyan tévelygések, amelyektől óvakodnunk kell. Egyrészt kerülnünk kell azt, hogy Krisztus ismeretéről és a belé vetett hitről az Írásoktól függetlenül beszéljünk, mintha most, amikor a Biblia már teljes, közösségünk lehetne Vele, hallhatnánk és láthatnánk Őt a Szentírás nélkül. Másrészt soha sem szabad elfelejtenünk, hogy a Szentírás olvasása *anélkül*, hogy Krisztust megtalálnánk benne (Jn 5:39–40), értelmetlen és hiábavaló.

Azért, hogy a Szentírásban soha ne kételkedjünk, és azt ne felejtsük el, Isten már a legkorábbi időktől fogva írott formában élénk adta, és abban meg is őrizte köztünk azt. Egyedül ebben az Írásban tetszett Istennek megismertetni Magát a mi Urunk Jézus Krisztusban és Ő általa. „[E]zek azok”, szól Jézus, „amelyek bizonyosságot tesznek rólam” (39). Figyeljünk hát rájuk a legnagyobb buzgósággal (Zsid 2:1)!

1.4. Szentírás

Miért van szükségünk Isten Igéjére írott formában? Isten máskor, más helyen vajon nem más módokon jelentette ki Magát, és nem másként ismertette meg Magát az Ő népével? Nem adta-e már nekik az Ő Igéjét sokkal azelőtt, hogy leírták volna? Nem a bálványimádás egy fajtája-e, ha azt állítjuk, hogy Isten írott Igéje az egyetlen szó, amelyre figyelünk kell, és hogy az hitünk és életünk egyetlen mércéje?

Az alapvető oka annak, hogy Isten Igéjét soha nem kapjuk meg és nem is akarjuk más formában megkapni, mint ahogyan Ő adta, az, hogy „Minden emberi lény természeténél fogva hazug, és hiábavalóbbak magánál a hiábavalóságnál is.”³ Isten írott Igéje bizonyosság marad minden olyan próbálkozással szemben, amellyel az ember megtagadná, elfordítaná és megrontaná azt, amit Isten mondott el neki.

Ez nem jelenti azt, hogy az ember a Szentírásban tévedhetetlenül leírt Igét ne akarná figyelmen kívül hagyni és elfordítani, vagy hogy ne akarna azzal szemben engedetlen lenni, és ne akarná elutasítani annak meghallását. Az írott szó azonban mentség nélkül hagyja az embert.

Például nem igazán tudják tagadni azt, hogy az 1 Mózes 1-ben leírt és a Szentírásban mindenütt megerősített teremtés az isteni, hat napos teremtés története. Azt sem tagadhatják, hogy a Szentírás azt tanítja, hogy a nők hallgassanak az egyházban. Lehet, hogy ezt a tanítást időhöz és kultúrához kötöttnek tartják, de amit az Ige mond, az világos. Azt megtagadva pedig nemcsak Isten Igéjét, hanem az örök életet is elvesztik (Jel 22:18–19).

Amellett, hogy minden ember hazug, és Isten Igéjét saját céljai szerint ferdíti el, természet-től fogva olyan romlottak és elfajultak vagyunk, hogy ha Isten csak a beszélt Igéjét adná nekünk, nem tudnánk üzenetét világosan befogadni, akár angyalok, akár próféták által, akár közvetlenül szólna. Biztosan félreértenénk és megrontanánk a beszélt Igét.

Nem is emlékeznénk arra, hogy mit mondott Isten, ha szavait nem öntené írott formába. Ki emlékszik közülünk tökéletesen a múlt vasárnap hallott igehirdetésre? Vagy ki lehet teljesen bizonyos abban, hogy jól hallotta és jól is emlékszik rá? Kérdezzünk meg két tanút, hogy

---

³Belga Hitvallás 7.

mit mondott egy harmadik ember! Majdnem mindig két különböző változatot hallunk arról, hogy mi hangzott el.

Sok olyan dolog is van Isten szavai között, amelyek nincsenek ínyünkre, olyanok, amelyeket nem szeretnénk meggondolni vagy hallani. Mindig ott van a lehetőség, hogy ezeket gondolatunk közül kivessük és elfelejtsük, ahogyan ezt gyakran meg is tesszük, vagy amikor halljuk őket, gyarlóságunk és bűneink fényében fogjuk őket hallgatni és értelmezni. Mivel az ember az írott Igével is ezt teszi, minden bizonnyal a beszélt Igével is így cselekednénk.

Isten az Ő bölcsességében és kegyelmében adta tehát nekünk az írott Igét, hogy ne mondassuk azt, hogy sosem hallottuk, vagy rosszul hallottuk. Ezért a lehető legnagyobb becsben kell tartanunk az írott Igét, és nem szabad máshol keresnünk Isten és az Ő akarata ismeretét.

1.5. A Szentírás elégséges volta

Gondoltál-e már arra, hogy hited mennyivel erősebb, életed mennyivel szentebb lenne, ha az apostolokhoz hasonlóan Jézussal együtt járhattál volna, ha láthattad volna csodáit, hallgathattad volna tanítását, és követhetted volna Galilea és Júdea földjén? Péter arra tanít, hogy ne gondolkozzunk így, amikor a Szentírást „biztos[abb]. . . prófétai beszéd[nek]”⁴ nevezi (2 Pt 1:19). Valami jobb és biztosabb van a kezünkben, mint az apostoloknak, akik „szemlélői” voltak „az ő nagyságának” (1:16). Gondoljunk bele! El tudsz-e képzelni ennél erősebb kijelentést a Szentírás becses és elégséges voltáról?

Nézzük most meg, mit mond Péter! A 2 Péter 1:16–18-ban Krisztus elváltozásáról beszél. Nem sokkal halála előtt Jézus „elváltozott” egy galileai hegyen. Megtaláljuk a történetet a Máté 17:1–8-ban, a Márk 9:2–8-ban és a Lukács 9:28–36-ban. A három ott lévő tanítvány, Péter, Jakab és János nemcsak látták Jézust, Mózeset és Illést, hanem hallották is Isten hangját, aki maga tett bizonyosságot Jézusról. Sőt mi több, látták Jézust mennyei dicsőségében, ahogyan mi is látni fogjuk Őt, amikor újra eljön. Ezért beszél Péter a 16. versben hatalmáról és eljövételéről. Mi lehetne ennél jobb?

Péter tudta, hogy így fogunk gondolkodni. Tudta, hogy ezt fogjuk kérdezni: „De mi van velünk? Hogyan ismerhetjük meg Őt, és hogyan lehetünk biztosak Benne? Mi nem láttuk Őt! Mi nem voltunk »szemlélői. . . az ő nagyságának«!” Mielőtt feltennénk e kérdéseket, Péter már meg is adja a választ azzal, amikor azt mondja, hogy a Szentírás *biztosabb* prófétai beszéd. Biztosabb, mint szemtanúnak lenni! Ez ahhoz tartozik, amit a Szentírás *elégségességének* nevezünk. A Szentírásban minden megvan, ami a hithez és az élethez szükséges.

⁴A Károli-fordítás így hangzik: „igen biztos nálunk a prófétai beszéd”. A görögöt így is lehetne fordítani: „biztosabb nálunk a prófétai beszéd”. Ezt a megoldást választja a KJV (*Ford. megj.*)

De tudod-e, hogy miért biztosabb beszéd az Írás? Péter ezt is megmagyarázza, mikor a Szentírás ihletettségéről beszél: „Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó; hanem a Szent Lélektől indítatva szólottak az Istennek szent emberei” (2 Pt 1:21). Másként fogalmazva, a Szentírás nem azért íródott meg, mert a különböző könyvek szerzői le akarták azokat írni. Nem ők voltak azok, akik végső soron eldöntötték, hogy mit és hogyan írnak le. Minden visszaemlékezésükben, forrásfeldolgozásukban, tervezésükben, írásukban és szerkesztésükben a Szentlélek „hordozta” őket. Valójában ezt jelenti az „indítatva” szó. Hordoztattak! A Szentírás valódi szerzője a Szentlélek!

Az eredmény az, hogy a Szentírás sötét helyen világító fény. Ez a világ a halál árnyékának földje, az Úr haragja által sötétbe borított föld (Ézs 9:2, 19). A Szentírás azt mondja, hogy az új égen és az új földön nem lesz éjszaka, de ezen a földön nincs nappal! Lelki szempontból a világ teljesen sötét. Mindig csak éjszaka van. Ezekben az utolsó napokban pedig egyre sötétebb lesz körülöttünk. A Szentírás ebben a sötétségben fénylik, és amíg Krisztus, a Hajnalcsillag fel nem kel, addig ez az egyetlen világosságunk!

Figyeljünk hát a Bibliára! Az Írás fénye nem ragyog, ha zárva marad! Olvasd naponta! Tanulmányozd azt azzal az imádsággal, hogy Isten ragyogtassa fel fényét a szívedben! Elmélkedjél drága igazságain, és fényként kövesd életed ösvényén!

1.6. A Szentírás ihletettsége

Bizonyos tekintetben a Szentírás isteni ihletettségének tana a legfontosabb minden tanítás közül. Minden más tan, minden kegyességre és istenfélelemre való útmutatás a Szentírásból fakad. A Szentírás nélkül nem ismerhetnénk Istent és Jézus Krisztust sem, akit elküldött, akit megismerni az örök élet. Minden, amit Isten Krisztusban kijelent Önmagáról, ebben van. A Szentírás nélkül nem tudjuk, hogyan lehetünk kedvesek Isten előtt. A Szentírás az egyetlen útmutatónk a szentségben. Ha a Szentírás nem Isten ihletett Igéje, akkor mindent elveszítünk.

Ezt az ihletettségtant a 2 Timóteus 3:15–17 tanítja. Itt Isten azt mondja az Ő Igéjéről, hogy „Isten-lehelte” (az „Istentől ihletett” kifejezés egy görög szó fordítása, mely ezt jelenti: „Isten-lehelte”). Ez annak meglepő kifejezése, hogy a Szentírás Isten Lelkének munkája (a „lehelet” és a „Lélek” szó a görögben ugyanaz), és így a Szentírás Isten saját szájának valódi szava.

Mivel a Szentírás Isten lehelete, ezért tökéletesnek és hibátlannak kell lennie. Ha valaki a Biblia ellen szól, Isten ellen szól! Amikor a Bibliát olvassuk, akkor halljuk annak édes hangját és érezzük annak édes leheletét, akinek „ajkai liliomok, melyekről csepegő mirha foly” (Én 5:13). Ki merne hát kritikus lenni?

A 2 Timóteus 3-ban a Szentírás nemcsak *ihletettséget*, hanem *plenáris* ihletettséget tanít. A *plenáris* azt jelenti, hogy „teljes”, mindenre kiterjedő, és arra vonatkozik, hogy a Szentírás minden részében ihletett, minden műfajban, amit tartalmaz, és minden témában, amiről csak beszél. Nemcsak tanításában Istentől ihletett, hanem földrajzi, történelmi, tudományos, kulturális kérdésekben és az élet dolgaiban is, így tökéletes és csalhatatlan. Még nyelvtana is Istentől ihletett, amiből fakadóan ragaszkodnunk kell a Szentírás gondos fordításához, és nem érhetjük be kevesebbel.

Mivel a Szentírás teljesen ihletett, négyféleképpen is hasznos: tanításra, feddésre, megjobbításra és az igazságban való nevelésre (15–17). Anélkül, hogy mindezekről részletesen beszél-nénk, jegyezzük meg, hogy itt egy gyönyörű, teljes kép jelenik meg. A Szentírás *mindenre* hasznos, ami az üdvösségünkhöz szükséges. Megmutatja nekünk az utat az üdvösségre (a *tanítás* szó alapjelentése). Odavisz az útra úgy, hogy meggyőz minket bűneinkről (*feddés*), ami nélkül sosem ismernénk meg Krisztusra és az Ő keresztyére való szükségünket. Az úton tart a *megjobbítás* által, így helyreállít minket, amikor gyengék és tévelygők vagyunk. Táplál is minket az úton (az Efézus 6:4-ben is megjelenő *nevelés* szó „táplálást” is jelent). Elvezet minket a lelki érettségre, a tökéletességre és a Krisztusban való dicsőségre. Semmi másra nincs szükségünk a keresztyén életben! A Szentírás képes minket „bölcsé” tenni „az idvességre a Krisztus Jézusban való hit által” (15).

Mit kérhetnénk még? Vegyük hát az Írásokat úgy, mint amelyeket Isten ihletett, és használjuk azokat ennek megfelelően!

1.7. A Szentírás plenáris ihletettsége

Amint azt korábban megjegyeztük, a *plenáris* szó jelentése: „teljes”. Azért beszélünk a plenáris ihletettségről, hogy hangsúlyozzuk a Szentírás teljesen ihletett voltát.

Ez egy olyan igazság, amelyre ma nagy hangsúlyt kell fektetni, mert sokan azt állítják ugyan, hogy hisznek a Szentírás ihletettségében, de tagadják, hogy a *teljes* Írás ihletett. Lehet, hogy nem fogadják el az 1 Mózes 1–3 teremtéstörténetét, vagy amit Pál mond a nők helyéről az egyházban, vagy a Róma 9 bizonyágtételét a szuverén, kettős predesztinációról. Lehet, hogy azt állítják, hogy a Szentírás tan- és üdvkérdésekben pontos, de földrajzi, természetrajzi, tudományos vagy történelmi kérdésekben nem. Nem hiszik, hogy a *teljes* Írás ihletés által adatott.

Az efféle állításokkal szemben mi a *plenáris* ihletettségben hiszünk, ami a következőket jelenti:

Először, a plenáris ihletettség szerint a Szentírás minden egyes könyvét Isten ihlette (és más könyveket nem). Ezek közül egyiknek sem kisebb a tekintélye, és egyik sem kevésbé szükséges, mint a többi.

Másodszor, azt jelenti, hogy a Szentírás minden előforduló műfajában ihletett. A történelmi, költészeti részek, a levelek, a próféciaák: mind „Istentől ihletett és hasznos” (2 Tim 3:16).

Harmadszor, a plenáris ihletettség azt is jelenti, hogy az Írás a tudomány, a természetrajz, a történelem és a földrajz minden kérdésében is ihletett. Van erre néhány említésre méltó példa. A Szentírás például mindig is azt tanította, hogy a föld kerek, még amikor az emberek ezt nem is hitték (Ézs 40:22). Tanította a víz körforgását, mielőtt azt a tudomány megértette volna (Zsolt 104:5–13). Az a hit, hogy Isten a Szentírás ihletője és a hatalmas Teremtő, teljességgel kizárja annak a lehetőségét, hogy a Szentírás akár a legkisebb, legjelentéktelenebb kérdésben is hibás legyen.

Negyedszer, azt jelenti, hogy a Szentírás teljesen ihletett minden kérdésben, ami saját életünkhöz tartozik. Nincs olyan parancs vagy követelmény a Szentírásban, amely időhöz vagy kultúrához lenne kötve. Bár emberek által adatott, minden, amit az Írás mond, az örök Istentől származik, és nem lehet félredobni, mint olyat, ami nem vonatkozik ránk.

Ötödször, a plenáris ihletettség azt jelenti, hogy a Szentírásnak még a nyelvtana, szókészlete és mondatszerkezete is ihletett. Nem mindegy, hogy az 1 Mózes 17:7-ben Isten a *magod*, nem pedig a *magvaid* szót használta (vö. Gal 3:16). Nagyon sokat számít, hogy hit *által* vagy hit*ből* igazulunk meg, nem pedig a hitünk *miatt*. Minden betű, minden szó, minden mondat fontos, és ezért gondosan kell lefordítani. A plenáris ihletettség miatt nem fogadjuk el a Szentírás parafrázisait, vagy azokat a bibliafordításokat, amelyek valahol a pontos fordítás és a parafrázis között vannak, mint amilyen a New International Version (NIV).⁵

A plenáris ihletettségben való hitünk próbája az, hogy csak szájunkkal hirdetjük-e ezt a tanítást, vagy úgy fogadjuk a Szentírást, mint Isten mindenben ihletett, tévedhetetlen Igéjét, ha nem kételkedünk és nem dobunk félre egyetlen részt sem, hanem meghajlunk, engedelmesskedünk, és elhisszük mindazt, amit Isten mondott, és aszerint cselekszünk, még ha az egész világ ellenünk is fordul.

---

⁵Az egyik széles körben elterjedt, nemzetközi használatra szánt, de nem pontos bibliafordítás (*Ford. megj.*)

1.8. A Szentírás verbális ihletettsége

A verbális (szó szerinti) ihletettség tana szorosan kapcsolódik a plenáris ihletettség tanához. Azt hangsúlyozza, hogy maguk a Szentírás *szavai* Istentől ihletettek. A Szentírás nemcsak Isten Szava, hanem Isten *szavai*.

Ezt tanítjuk és hangsúlyozzuk azokkal szemben, akik kegyesen azt fecsegik, hogy a Szentírás tanításában és tanaiban ihletett, de szavaiban és részleteiben nem. Az efféle tanítás természetesen egyszerűen képtelenség, mert lehetetlen, hogy a Szentírás Isten ihletett Igéje legyen annak tanításaiban és gondolataiban, miközben maguk a tanítást megfogalmazó szavak nem ihletettek és nem tévedhetetlenek.

A verbális ihletettségben való hit az angol nyelvű keresztyéneket erősen a King James (Authorized) Version (KJV) bibliafordítás támogatóivá teszi.⁶ Ennek a fordításnak egyik fontos tulajdonsága, mely a modern fordításokban alig megtalálható, hogy dőlt betűvel szedi azokat a szavakat, amelyek *nincsenek* benne az eredeti héber vagy görög szövegben, és így a héberül és görögül nem tudók számára a lehető legjobban mutatja a Szentírásban megtalálható szavakat.⁷ Lehet, hogy az angol vagy más fordítást ki kell egészíteni néhány szóval ahhoz, hogy értelmes legyen, de fontos, hogy akik olvassák, tudják, hogy a dőlt betűs szavakat emberek adták hozzá, és azok nem Isten szavai.

A verbális ihletettség tanát a Szentírás olyan helyeken tanítja, mint a Zsoltárok 12:7; Példabeszédek 30:5; Jelenések 22:18–19, valamint az a sok bibliai hely, ahol azokról a *szavakról* van szó, amelyeket Isten szólt és leíratott (Zsolt 50:16; Zsolt 119:130).

A Szentírásban sok figyelemre méltó példa mutatja e tanítás jelentőségét, annak fontosságát, hogy Isten pontosan milyen szavakat használt. Bizonyos esetekben a szóhasználat rendkívüli jelentőséggel bír!

Ha az 1 Mózes 17:7 a „magod” szó helyett a „magvaidd” szót használta volna, egyes szám helyett többes számot, akkor ez a hely nem lenne Krisztusra mutató prófécia (vö. Gal 3:16). A modern fordításokban teljesen elvész a Krisztusra való utalás, mivel az 1 Mózes 17:7-ben szereplő szót így fordítják: „utódaidd”.⁸

Néha az eredeti nyelv szavai nehezé teszik egy szakasz megértését. Ilyen a Zsidók 11:11, ahol a Szentírás azt mondja, hogy Sára erőt kapott, hogy méhében *foganjon*. Az itt használt görög szó általában a férfiakra vonatkozik, és máshol úgy fordítják, hogy „nemz”. Mivel a Szentírás ezt a szót használja, egyetlen feladatunk, hogy kitaláljuk, miért tesz így, nem pe-

⁶A magyar bibliafordítások közül az 1908-as Károli az, amelyik ehhez a fordításhoz hasonlítható (*Ford. megj.*)

⁷Ugyanez igaz az 1908-as Károli-fordításra is (*Ford. megj.*)

⁸Pl. Revideált Új Fordítású Biblia, 2014 (RÚF) (*Ford. megj.*)

dig a NIV fordításhoz hasonlóan megváltoztatni a szakaszt, hogy összhangba hozzuk saját gondolkodásunkkal. A NIV fordítása szerint Ábrahám erőt kapott arra, hogy apa lehessen,⁹ pedig Ábrahámot egyáltalán nem is említi a vers! Az efféle változtatások, melyekből nagyon sok van a NIV-ben, tagadják a verbális ihletettséget.

Számtalan más példát is adhatnánk ugyanerre, de a lényeg az, hogy gondosan figyeljünk arra, amit Isten mond. Nem elég megelégednünk azzal, hogy abból, amit Isten mond, megértettük a lényegét, a főbb dolgokat. Bizonyosnak kell lennünk afelől, hogy pontosan és részletesen hallottuk-e Őt, hittünk-e és engedelmeskedtünk-e Neki. Ha olyan gondosan kijelentette Magát, szólt hozzánk az írott Ige által, kik vagyunk, hogy ennél kevesebb figyelmet fordítsunk arra, hogy meghalljuk, engedelmeskedjünk, és higgyük azt, hogy Isten minden egyes szava tiszta (Zsolt 12:7)?!

1.9. A Szentírás organikus ihletettsége

Sokan megbotránkoznak azon, hogy a Szentírás emberek által adatott. Mivel ez a helyzet, úgy gondolják, hogy a Szentírásban van emberi elem, és ezért nem igazán hiszik azt, hogy a Szentírás teljesen, mindenestül Isten Igéje, tévedés nélkül – nincsenek benne ellentmondások, hiányosságok, hibák, és egyáltalán, semmi nincs a Szentírásban, ami emberi hiányosságnak tulajdonítható.

Nem tagadjuk, hogy a Szentírás emberek által adatott. De ez olyan kevésbé fontos, hogy a 66 könyvből 12-nél nem is tudjuk, ki volt az emberi szerző. Ahol tudjuk, hogy ki volt a szerző, ott is igaz azonban a organikus (szerves) ihletettség igazsága.

Az organikus ihletettség azt jelenti, hogy a Biblia egyes könyveinek ihletettsége sokkal hamarabb elkezdődött, minthogy a könyveket leírták volna. A Prédikátor könyvét például véve, az organikus ihletettség szerint Isten nem úgy kezdte el a könyv ihletésének munkáját, hogy Salamon annak megírására indította (2 Pt 1:21), hanem a körülmények előkészítésével, melyek között Salamon írt, illetve Salamon, az író előkészítésével.

Isten akkor kezdte a Prédikátor könyvének ihletését, amikor évszázadokkal, sőt, évezredekkel korábban úgy rendezte a történelem körülményeit, hogy Izráelben és a környező népekben minden pontosan úgy legyen, ahogyan Salamon látta később, amikor megírta a könyvet. Isten akkor kezdte a Prédikátor könyvének ihletését, amikor évszázadokkal korábban megalapította a zsidó népet és a 12 törzset, melyek közül az egyik Júda törzse volt, amelyik később Isai családját is magában foglalta. Isten készítette elő ezt a könyvet, amikor Dávid király lett, és megerősítette családját, hogy utána Salamon legyen a király. Isten készítette elő ezt a könyvet

---

⁹Vö. RÚF (*Ford. megj.*)

még akkor is, amikor Dávid látta a fürdő Bethsabét, paráználkodott vele, és csellemel megölette férjét, hogy elvehesse feleségül.

Isten rendezte Salamon életének körülményeit is úgy, hogy Krisztuson kívül ő volt a legbölcsebb élő ember, miközben súlyos bűnökbe is esett. Így amikor a Prédikátor könyvét írta, abban Salamon bűnbánata és az Isten nélküli élet hiábavalóságáról szóló bizonyágtétel jelenik meg.

Az organikus ihletettség tanítása végső soron természetesen az örökkévalóság tanácsvégzéséhez vezet minket vissza, és rámutat arra, hogy soha, semmi nem történik ebben a széles világban, amit nem Isten rendelt el szuverén módon, és nem az Ő szuverén és ellenállhatatlan hatalma vitt véghez. Üdvösségünket Isten örökkévaló végzésére vezetjük vissza, és nem mondhatjuk, hogy mi vagyunk üdvösségünk szerzői még akkor sem, ha mi bánjuk meg bűneinket, mi hiszünk és mi engedelmeskedünk. Ugyanígy Salamon sem mondhatja, hogy ő a Prédikátor könyvének igazi szerzője, bár ő írta le a szavakat, mégpedig saját tapasztalatából. Az öröktől fogva rendelkező és szuverén Isten és az Ő Lelke az, aki az élő Ige által az üdvösség szerzője, ugyanúgy, mint azoké a könyveké, amelyek az üdvösséget velünk megismertetik. Milyen hatalmas Isten! Milyen csodálatos könyv!

1.10. A Szentírás tévedhetetlensége

A Szentírás Isten Igéje, ezért tökéletes. Ha a Szentírásban tévedést találnánk, Istenben találnánk hibát. Aki a Szentírást nem tekinti tévedhetetlennek, az tagadja Isten változhatatlanságát és szuverenitását.

A János 10:35 világosan beszél a Szentírás tévedhetetlenségéről. Ebben a versben Jézus így szól: „az írás fel nem bontható”. Egyes számban használja az *Írás* szót, ami azt mutatja, hogy a Biblia Isten *egy* Szava, bár különböző emberek által, különböző időkben adta. Mivel *egy*, ezért minden kísérlet a Szentírás elferdítésére valójában annak elpusztítását célozza. Nem lehet egyes részeit kivenni, vagy örökérvényűségüket megtagadni anélkül, hogy csak romok maradnának.

Érdekes, hogy Jézus nemcsak azt mondja, hogy ne bontsuk fel az Írást, hanem azt is, hogy *nem bontható* fel. Ezzel azt mondja, hogy minden olyan emberi igyekezet, amely a Szentírásban hibát akar találni, vagy parancsait el akarja vetni, hiábavaló. Amikor hibát találnak a Szentírásban, és tanácskoznak az Úr ellen és az Ő Felkentje ellen, az egekben lakozó nevet rajtuk (Zsolt 2:2–4). Nem a Szentírás, hanem ők törnek meg Isten törhetetlen Igéjén, amikor azt állítják, hogy hibát találtak a Szentírás szavaiban vagy tanácsaiban. Az efféle próbálkozások által Isten ítélete alá jutnak.

A János 10:35 szövegösszefüggése is fontos, ahol Jézus az Ószövetséget idézi istensége bizonyítékául. A Zsoltárok 82:6-ra hivatkozik, amely a földi uralkodókat *isteneknek* nevezi. Azt mondja, hogy ha őket lehet isteneknek nevezni, akkor Ő, akit az Atya megszentelt és elküldött a világba, nem vádolható istenkáromlással, amikor így szól: „Az Isten Fia vagyok”. Anélkül, hogy belemennénk abba a kérdésbe, hogy miként nevezhetők a földi uralkodók isteneknek, észre kell vennünk, hogy ez egy fontos kijelentés. Nem is mernénk ilyet mondani, ha nem lenne a Szentírásban, és valószínűleg még így is nehéznek találjuk megérteni. Jézus azt feltételezi, hogy az állítás biztosan igaz és tévedhetetlen vezető, egyszerűen azért, mert benne van az Írásban. Csak az a mód, ahogyan Ő idézi és használja a Szentírást, nagy tanulság számunkra ebben a témában: „Az Írás fel nem bontható”.

Az is fontos, hogy Jézus úgy hivatkozik a 82. zsoltárnak e szavaira, hogy „törvény”. Arra utal, hogy Isten tévedhetetlen Igéjeként a teljes Szentírás egész életünk isteni mércéje. Semmi nincs a Szentírásban, ami nem Isten akarata számunkra, és nincs olyan szükséges tanács, amit nem találunk meg a Szentírásban. Történeti részek, költemények, próféciák, levelek – ezek mind Isten nekünk adott *törvénye*. Talán ez a legfontosabb mind között. Nem elég egyszerűen azt mondanunk, hogy a Szentírás tévedhetetlen és csalhatatlan. Meg is kell előtte hajolnunk, tanításának minden ponton alá kell vetnünk magunkat, és úgy kell vennünk, mint Isten készséges és engedelmes szolgáinak. Máskülönben az ihletettségről és tévedhetetlenségről való hitvallásunk csupán képmutatás.

Hiszed-e, hogy a Szentírás tévedhetetlen? Akkor tedd fel magadnak a kérdést: „A Szentírás Isten *törvénye*-e számomra mindenben, amit hiszek és cselekszem?”

1.11. A Szentírás tekintélye

A Szentírás Isten ihletett és tévedhetetlen Igéje, ezért végső tekintélye van. Nincs ennél nagyobb emberi tekintély, semmilyen ember-alkotta szabály nem bírálhatja felül ennek szabályait, és semmilyen tanítás nem állhat szembe ennek tanításával.

Tekintélye van minden tankérdésben. Ez következik a 2 Timóteus 3:16-ból, amely először a tanítást említi. Ez a szakasz nemcsak a Szentírás tekintélyét, hanem annak hasznosságát is hangsúlyozza. Meg kell értenünk azonban, hogy a Szentírás azért hasznos, mert tekintélye van: annak tanítása az „utolsó szó” minden kérdésben, kiváltképpen tankérdésben.

Ugyanezzel a tekintéllyel bír minden gyakorlati kérdésben és a keresztyén élet minden területén. Ezen semmit nem változtat az, hogy évezredekkel ezelőtt, más kultúrában, más népnek íródott. Mivel ez Isten Igéje, aki kezdettől fogva ismeri a véget, és aki nem változik, a világ változó életkörülményei nem rontják le a tekintélyét semminek, amit a Szentírás mond.

Pál a miénktől különböző kultúrában írt a nők szerepéről otthon és az egyházban, de ez nem teszi szavát érvénytelenné. Nem Pál mondja, hanem maga Isten!

Csodálatra ad okot azoknak, akik hisznek a Szentírás ihlettségében, amikor azt látják, hogy az Írás, az örök Isten Igéje milyen gyakran látja előre a mai tévtanításokat és hamis gyakorlatokat. Ennek jó példája található a 2 Péter 3:1–7-ben, ahol a Szentírás aláássa és lerombolja az evolúcióelméletet, amikor cáfolja az uniformizmus elvét, melynek feltételezése szerint az idők kezdetétől fogva minden ugyanaz maradt.

A Szentírás tekintélye még a történelmi, földrajzi, természettudományos vagy egyéb tudományos kérdésekben is meghatározó, amennyiben mond valamit ezekről a dolgokról. Nem csak a teológia és a keresztyén élet területén van tekintélye! Sőt, tekintélye olyan nagy, hogy a hívőnek el kell fogadnia tanítását, még akkor is, ha a tudománnyal áll szembe!

Meg kell értenünk, hogy a Szentírás tekintélye magának Istennek a tekintélye! Azzal, hogy a Szentírás Isten Igéje, azt mondjuk, *minden* tekintély az Írásé! Ha megtagadjuk, Istent tagadjuk meg; ha ellene mondunk, Istennek mondunk ellen!

Senki nem mondhatja, hogy az egyik ponton elfogadja, míg a másik ponton elutasítja a Szentírás tekintélyét. Nem mondhatja azt, hogy amit Jézusról mond, elfogadja, de amit a teremtésről, azt nem. Az egész Isten Igéje, és az egész meg van koronázva Isten tekintélyével. Istent és az Ő beszédét nem fogadhatjuk vagy utasíthatjuk el kényünk-kedvünk szerint! Az Ő Igéje nem bontható fel (Jn 10:35)!

Egy dolog megvallani a Szentírás tekintélyét, és egy másik dolog meghajolni előtte. Keresztyén életünk minden pontján próbára van téve, hogy alávetjük-e magunkat a Szentírásnak. Nem könnyű engedelmeskedni a Szentírás parancsolatainak, amikor azok kereszteznek akaratunkat, vagy a Szentírás tanításainak, amikor azok szembemennek testi hajlamainkkal, pedig általában így történik.

Egyedül kegyelem által engedelmeskedünk. Isten, aki a Szentírást adta, megadja a szükséges kegyelmet is. Augustinusszal együtt mondjuk: „Add meg, amit parancsolsz, s követelj tőlem, amit csak akarsz!”¹⁰

1.12. A Szentírás értelmezése

Mivel a Szentírás Isten Igéje, és annak szerzője a Szentlélek, senkinek nincs joga annak értelmezéséhez. Az emberek gyakran úgy beszélnek, mintha lenne ilyen joguk. Olyan kifejezéseket használnak, mint „az én értelmezésem”, vagy valaki másé. Ez helytelen (2 Pt 1:20)! A Szent-

¹⁰*Szent Ágoston vallomásai*, Vass József (ford.), Szent István Társulat, Budapest, 1995, X. könyv, XXIX. fejezet

írásnak még egy vitában is csak egyetlen elfogadható értelmezése van, és az a Szentírás saját értelmezése önmagáról. Ez az értelmezés Istené, nem pedig az emberé.

A reformáció egyik nagyszerű alapelve az volt, hogy a Szentírás önmagát magyarázza. Ez furcsának tűnhet ugyan számunkra, de így kell lennie, mert egyedül maga a szerzőnek, Isten Szentlelkének van joga és hatalma ahhoz, hogy megmondja, mire gondolt. Az én értelmezésem semmit nem jelent. Egyedül Isten értelmezése számít.

Ezt tanítja a 2 Péter 1:20–21, ami egyértelműen azt tanítja, hogy „az írásban egy próféta szó sem támad *saját* magyarázatból”. Először úgy tűnik, mintha ez nem ide illene, mert itt a hangsúly nem a magyarázaton, hanem az ihletettségen van. Az ihletettség ezekben a versekben megfogalmazott tanának azonban ez is az alkalmazása: senkinek nincs joga az Igét magyarázni, csakis Istennek, aki azt ihlette.

A Szentírást a Szentlélek magyarázza, de nem valami misztikus módon, nem úgy, hogy valamilyen magánkijelentés által rejtélyesen és titokzatosan kijelenti nekünk a Szentírás jelentését. Helytelen így szólnunk: „Isten megmutatta nekem”, „Isten mondta nekem”, vagy „Isten ezt jelentette ki nekem”. Ez is a Szentírás tagadása, nemcsak az elégséges, hanem az ihletett voltáé is. Az, aki így szól, azt állítja, hogy olyan értelmezése van a Szentíráshoz, amit Isten személyesen, az Írástól függetlenül adott neki. A Szentírás helyes értelmezését akkor kapjuk meg, amikor a Szentírást a Szentírással vetjük össze.

Ha például meg akarjuk határozni egy bibliai szó jelentését, mondjuk a *kereszttség* szóét, akkor meg kell vizsgálnunk azokat a különböző igehelyeket, melyekben megjelenik ez a szó, mégpedig azok szövegösszefüggésében, és így tudjuk meghatározni, mit jelent ez a szó a Szentírásban, és hogyan használja azt az Írás. A Szentírás helyes értelmezéséhez tehát alapos vizsgálatra van szükség, hogy magából a Szentírásból érthessük meg annak jelentését. Aki azt hiszi, hogy elővehet és tanulmányozás nélkül megérthet egy bibliai szakaszt, igencsak balga és kevély.

Figyelniük kell tehát arra, hogy ne erőltessük rá a Szentírásra saját magyarázatunkat, hanem alázatosan és imádságos szívvel fogadjuk azt, amit tanít. A Szentírás helyes értelmezéséhez kegyelemre, alázatra és imádságra van szükség.

Senki, még az evangélium hirdetői sem mondhatják azt, hogy Isten Igéje felett állnak! Minden értelmezést, minden hitvallást, minden igehirdetést annak fényében kell szigorúan megvizsgálni, amit Isten Igéje mond, mégpedig pontosan azért, mert senkinek nincs joga a Szentírás értelmezéséhez. Ezért még az apostolok igehirdetését is gondosan megvizsgálták és megítélték (Csel 17:10–11). Minden más igehirdetéshez hasonlóan még ennek is bele kellett illenie abba, ahogyan a Lélek magyarázza saját Igéjét.

Bár megadná Isten a szükséges kegyelmet, bőséges kegyelmet ahhoz, hogy kikutassuk és megtaláljuk az egy értelmezést, és figyeljünk arra (Zsid 2:1)!

1.13. A Szentírás egysége

A Szentírás Isten Igéje, és egyetlen szerzője van, ezért *egy*. Isten nem hatvanhat különböző hangon szólal meg. Nem tehetné ezt, mert Ő maga egy hatalmában, céljában és lényében. Mivel egy, ezért Igéje és kijelentése is egy.

A Szentírás egysége kiemelkedően fontos. Ez az oka annak, hogy a Szentírás nem mondhat ellen saját magának, nem lehetnek benne eltérések. Az egyik könyv nem különbözhet a másiktól, sem az Ószövetség az Újtól. A Szentírás nem taníthat egy dolgot az Ószövetségben, miközben annak az ellenkezőjét írja az Újszövetségben, és az emberi írók sem írhatnak eltéréket.

Helytelen tehát „Pál teológiájáról” beszélni, ahogyan némelyek teszik azt sugallva, hogy az eltér Jézus vagy Péter teológiájáról. Arra sem utalhat senki, hogy bizonyos kérdésekben Jézus más nézetten volt, mint Mózes, Pál vagy János, például a válással vagy a nők egyházbeli szerepével kapcsolatban.

A Szentírás egységének tana különösen fontos a diszpenzácionalizmussal szemben, amely nem lát egységet az Ó- és az Újtestamentum, Izrael és az egyház között. Az a baptista tanítás, miszerint az Izráellel való szövetség lényegileg más, mint Isten egyházzal való szövetsége, tagadja a Szentírás egységét. A Szentírás egyetlen könyv, és nem taníthat két vagy több különböző, egymásnak ellentmondó szövetséget.

Ha a Szentírás egy, nem lehetnek különböző kijelentések, különböző szövetségek, Istennek különböző népei, az üdvösségnek különböző útjai. A diszpenzácionalizmus és a hívőkeresztység tanításaival szembeni ellenvetéseinket tehát nemcsak azokra az igehelyekre alapozzuk, melyek ezen csoportok egyes tanításait cáfolják, hanem azokra a szakaszokra is, melyek alapján a Szentírás egy, és fel nem bontható (Jn 10:35).

Az a gondolat, hogy az Ószövetség az újszövetségi keresztyének számára csak ott bír tekintéllyel, ahol az Újszövetség megismétli tanításait, a Szentírás egységének tagadása. Ami az Ószövetségben áll, nekünk, újszövetségi keresztyéneknek is leíratott (1 Kor 10:11)!

A Szentírás egysége Jézusban van, amint arra Ő is emlékeztet minket a János 10:35-ben. Az elejétől a végéig, mindenestül Krisztusról mint Megváltóról és Isten Benne megjelent kegyelméről szóló kijelentés. Ahogyan Spurgeon mondta, „Bárhon belevágsz a Szentírásba,

a Bárány vére folyik belőle.”¹¹ Krisztust kell megtalálnunk minden szakaszban, és ha így teszünk, akkor meglátjuk, hogy a Szentírás egyetlen hangon beszél.

A Szentírás egységének tana nemcsak más tanításokkal szembeni védekezésünk szempontjából fontos, hanem bibliatanulmányozásunkra nézve is. Ha a Szentírás egy, akkor egyetlen szakaszt sem tanulmányozhatunk, hihetünk vagy éppen idézhetünk az Ige többi részétől elszakítva. Semmi, amit Isten Igéjéről mondunk vagy gondolunk, nem mondhat ellen a többi résznek. Ez természetesen azt jelenti, hogy tanulmányoznunk kell a Szentírást, hogy ismerjük meg az elejétől a végéig, és tanítását is alaposan felfoghassuk.

A Szentírás egységének tana azt jelenti, hogy a teljes Írás szükséges és fontos, és egyetlen részét sem hanyagolhatjuk el. Ismernünk, olvasnunk és tanulmányoznunk kell, és oda kell figyelniünk rá. Így teszel-e?

1.14. A Szentírás érthetősége

Talán már hallottál a Szentírás *érthetőségéről*, és elgondolkoztál rajta, hogy mit is jelent. Arról van szó, hogy a Szentírás *világos és könnyen érthető*.

Az érthetőség a Szentírás csodájához tartozik, különösen azért, mert a Szentírás Istent jelenti ki. Hatalmas csoda az, hogy a végtelen és örökkévaló Isten nemcsak hajlandó kijelenteni Magát nekünk, hanem ezt világosan és érthetően teszi.

Természetesen nem tagadjuk, hogy a Szentírásban vannak nehezebb szakaszok, sőt, nehezebb könyvek is. Ezt maga a Biblia tanítja nekünk (Zsolt 78:2; 2 Pt 3:16). Mindazonáltal hisszük, hogy minden hittételt és minden olyan dolgot, amely Isten dicsőségére és üdvösségünkhöz szükséges, világosan tanít.

A Zsoltárok 119:105 az érthetőséget tanítja: „Az én lábamnak szövétneke a te igéd, és ösvényemnek világossága.” A Szentírást nem nevezné az Ige világosságnak, ha nem lenne érthető. Ez a vers pedig azt mondja, hogy *ösvényünk*, azaz egész életünk világossága. Biztos és megbízható vezető, amely elkísér minket egész életünk ösvényén, a dicsőségbe.

A Szentírás világos, ezért még a tanulatlanok és a gyermekek is megérthetik. Nem szabad tehát visszatartani tőlük! Minden nép nyelvére le kell fordítani, ahová az evangélium eljut, hogy olvashassák, és mindig velük lehessen az Ige világossága.

Néhány gondolatot meg kell jegyeznünk a Szentírás érthetőségéről, ha nem akarunk tévedésbe esni.

---

¹¹Az idézet Charles Haddon Spurgeon műveiben való helye nem ismert

Először, léteznek nehéz igehelyek, de ezeket a világosabb szakaszok fényében kell értelmeznünk. Egy nehéz szakasz értelmezése nem mondhat ellen a Szentírás egyetlen fontos tanításának sem, és a háládatos élet egyetlen világosan tanított szabályának sem.

Másodszor, a Szentírás csak a hívők számára világos. A hitetlenek nem érthetik meg a Szentírást, mert a Bibliában Isten dolgai vannak, és ezek „lelkiképen ítéltetnek meg” (1 Kor 2:14). Ezt nem szabad elfelejtenünk, ha olyan emberrel beszélünk, aki tagadja a Szentírás egy fontos igazságát, például az Úr Jézus Krisztus istenségét. Ha egy ilyen ember nem látja a Szentírásból, hogy Jézus Isten, nem szabad kételkednünk afelől, hogy a Biblia valóban világosan tanítja-e ezt a fontos igazságot. A hiba nem a Szentírásban van, hanem az ember szívében és értelmében. Mielőtt valaki bármit megérthetne a Biblia tanításából, a Szentléleknek meg kell nyitnia szívét és meg kell világosítania értelmét. Enélkül a bizonyító igehelyek, a logika és az érvelés haszontalan.

A Szentírás Isten saját kijelentésének világos fénye, ezért követnünk kell ezt a világosságot. Az 1 János 1:6–7 figyelmeztetése és ígérete nekünk is szól: „Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele, és sötétségben járunk; hazudunk és nem az igazságot cselekeszszük. Ha pedig a világosságban járunk, a mint ő maga a világosságban van: közösségünk van egymással, és Jézus Krisztusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől.”

1.15. Bibliafordítások

Az utóbbi időben olyan sok bibliafordítás jelent meg, hogy már alig lehet felismerni Isten Igéjét, amikor felolvassák. Az új fordítások állandó megjelenése nem csekély probléma. Ha a Szentírás valóban Isten mindenre elég, ihletett Igéje, akkor nagyon fontos, hogy jó bibliafordítás legyen a kezünkben.

Mielőtt egy bizonyos fordítást ajánlanánk, jegyezzük meg, hogy a modern fordítások bősége az egyik olyan mód, amelynek segítségével a Bibliát hatékonyan kivették Isten népe kezéből. Mivel olyan sok különböző változat van használatban, nem biztos, hogy ismerősen hangzik az a szakasz, amelyet idéznek, vagy amelyről prédikálnak. A gyermekek sem tudják könnyen megtanulni és emlékeztükbe vésni a Szentírást, mert olyan sokféle fordításból tanítják őket. Hallanak egyet otthon, egy másikat az iskolában, ismét másikat az egyházban, megint másikat közösségeikben vagy a bibliaórákon, és egyiket sem jegyzik meg.

Az is nagyon árulkodó, hogy ez a sok, változatos fordítás a modernizmus, hitehagyás és kételkedés korában jelent meg, nem pedig olyankor, amikor az egyház erős volt, és hűséges maradt Isten Igéjéhez. Már ez is jó ok arra, hogy gyanúsak legyenek ezek a fordítások. Sok

közülük nem is igazi fordítás, hanem csak parafrázis, mint a *The Living Bible*, vagy valahol a parafrázis és a fordítás között vannak, mint a *NIV*.

Valószínűleg mostanra már egyértelmű lett, hogy az egyetlen angol fordítás, amelyet ajánlunk, a *King James Version* (KJV), amit Nagy-Britanniában *Authorized Version* („Hivatalos fordítás”) néven ismernek. Több okból is ajánljuk. Ezek között a legfontosabb, hogy a héber és a görög Szentírás pontos és hűséges fordítása. Ez olyannyira igaz, hogy az 1611-es KJV angolja nem is annyira az 1600-as évek angolja, amint azzal vádolni szokták, hanem a „biblikus angol”, amely azon erőfeszítéseknek eredményeként jött létre, hogy a fordítók a lehető leghűségesebbek akartak maradni az eredeti görög és héber szöveghez. A pontos fordítás egyik példája, hogy a KJV-ben *dólt* betűvel vannak szedve az eredeti görögben és héberben nem található szavak.

A KJV védelmében elmondhatjuk, hogy nem igaz az, hogy a modern fordítások jobb kéziratokat használnak, melyeket a KJV fordítói nem ismertek. Ismertek más kéziratokat is, jóllehet nem volt kezükben mindaz, amit azóta felfedeztek. Ezek a kéziratok, melyek között vannak nagyon régiak is, igencsak romlottak, és egyedi változtatások és kihagyások ezrei találhatóak meg bennük. A kéziratok többsége (80–90%) azonban támogatja a „*Textus Receptus*”, a KJV alapszövegét.¹²

A KJV-hoz hasonló jó, hűséges és pontos fordítás szükséges voltát fejezi ki a fordítók előszava: „A fordítás nyitja meg az ablakot, hogy bejöjjön a fény; az töri fel a kagylót, hogy megehessük a húsát; az húzza el a kárpitot, hogy betekinthessünk a szentek szentjébe; az mozdítja el a kút fedelét, hogy a vízhez mehessünk.”¹³ Legyünk hát hűségesek Isten Igéjéhez, amelyet gondviseléséből és kegyelméből adott nekünk, és ne érzjük be Isten Igéjénél kevesebbel!

1.16. Isten ismerete

Az egész keresztyén vallás lényege Isten ismerete. A keresztyénség célja az Ő megismerése; ez a legnagyobb célja, erőfeszítése és legnagyobb boldogsága. Amint Jézus mondja a János 17:3-ban, ez az örök élet.

Istennek ez az ismerete az egyetlen igaz ismeret. Még magunkat sem ismerhetjük Nélküle vagy Rajta kívül. Ez nemcsak azért igaz, mert csalárd és romlott szívű bűnösök vagyunk

---

¹²*Textus Receptus*: kapott szöveg. Az 1908-as Károli fordítás is ezen alapul, és a KJV-hez hasonló elvek mentén fordították (*Ford. megj.*)

¹³A „Szükséges fordítás” c. szakaszból, amely eredetileg a King James (Authorized) Version bibliafordításban jelent meg, 1611-ben. Az idézet forrása: „The Translations to the Reader”, London, Trinitarian Bible Society, 1998, 12. o. – Fordítás: VBM

(Jer 17:9), hanem azért is, mert Isten arra teremtett minket, hogy kapcsolatban éljünk Vele (Zsolt 30:6). Rajta kívül nem tudjuk megismerni, hogy *mi* kik és mik vagyunk.

Még cselekedeteink is Istenhez viszonyítva ítéltetnek meg. Nem tudjuk, hogy tetteink és szavaink jók-e vagy gonoszak, amíg nem Isten tökéletes szentségének mércéjéhez viszonyítjuk azokat. Ez megmagyarázza azt is, hogy miért maradt olyan kevés erkölcs a mai társadalomban. A legtöbben nem ismerik Istent, még azok sem, akik valamilyen szinten vallásosak. Mivel közömbösek Vele szemben, ezért nincsen erkölcsi mércéjük.

Isten ismerete nem pusztán Istennel kapcsolatos tanok és tények tudása, még akkor sem, ha ezek bibliai tények és igazságok. Ez nem azt jelenti, hogy a Szentírás Istentről szóló tanai és tanításai nem fontosak. Az ismeret a hit része, és anélkül a hit semmi. Senki nem mondhatja azt, hogy hisz Istenben, ha nem tud Róla semmit. Isten ismerete azonban ennél több. Olyannyira, hogy lehetséges az, hogy valaki tudja, mit tanít a Szentírás Istentről, és talán gyermekként megtanulta az Istentről szóló bibliai tanítást, de mégsem ismeri Őt.

Isten ismerete másrészt *tapasztalati*. Isten olyan hatalmas, hogy Őt nem lehet csupán gondolkodás, intellektuális buzgóság által megismerni. Találkozni kell Vele, hallani kell Őt, járni kell Vele, és ugyanúgy meg kell ismerni, mint ahogyan az ember a barátját megismeri. Amikor a Szentírás Isten ismeretéről beszél, az *ismer* szó a *szere*t szinonimája. Amikor a Biblia arról beszél, hogy egy férj ismeri a feleségét, a házasság intimitására utal. Ugyanígy beszél a Szentírás Isten ismeretéről. Ha valaki nem szereti Őt, nem is ismeri Őt igazán.

Aki ismeri Istent, az gyönyörködik Benne, jól érzi magát Vele, és engedelmeskedik Neki. Isten olyan csodálatos kegyelemben, irgalomban és fenségben, hogy lehetetlen az, hogy valaki, aki nem érzi magát jól Istennel és nem szereti Őt, azt mondja, hogy ismeri. Egy ilyen ember lehet, hogy nagyon jól tudja, amit a Biblia Istentről mond, mégis elutasítja Őt, hátat fordít Neki, gyűlöli Őt, és megmutatja, hogy valójában egyáltalán nem ismeri Istent. Értelme megvakult, és szíve megkeményedett.

Ismered-e Istent a szó valódi értelmében? Újra megmutatod-e minden nap, hogy Ő a legnagyobb gyönyörűséged és kincsed? Szereted-e Őt és dicsőségét teljes szívedből és teljes erődből? Jól érzed-e magadat Vele, és engedelmeskedsz-e Neki?

1.17. Isten nevei

Isten többek között az Ő nevei által jelenti ki Magát nekünk. Éppen ezért mutatja meg olyan sok nevét a Szentírásban. Azért van ilyen sok neve, mert Isten nagyon hatalmas, és dicsősége végtelen. Minden neve elárul valamit Róla, de együttvéve sem tudják leírni végtelen dicsőségét.

E nevek tanulmányozásánál emlékeznünk kell arra, hogy Isten nevei nem olyanok, mint a mi nevünk. A mi nevünk csak megváltoztatható címke, és ha megváltozik, az nem változik vele együtt, hogy kik és mik vagyunk.

Isten nevei megmutatják nekünk, hogy Ő kicsoda és micsoda. Ugyanolyan változhatatlanok, mint maga Isten. Ha e neveket gyalázzuk, vagy helytelenül használjuk őket, akkor magát Istent gyalázzuk. Ez az oka annak, hogy Isten nem tartja büntelenek azt, aki *hiábavalóan* használja az Ő neveit, mintha azoknak nem lenne jelentése, vagy nem lennének szentek.

Isten neveinek helytelen használata hatalmas bűn! Ezt a bűnt a 3. parancsolat megtiltja és büntetéssel fenyegeti (2 Móz 20:7). Azt is meg kell jegyeznünk, hogy ugyanilyen nagy bűn, ha valaki egyáltalán *nem használja* Isten neveit. Ha valaki Isten nevét hiába veszi fel, méltó a kárhozatra. De akkor is méltó a kárhozatra, ha soha nem Isten neveit soha nem ejti ki.

A 3. parancsolat az egész Tízparancsolathoz hasonlóan nemcsak megtilt, hanem meg is követel valamit. Azt követeli meg, hogy Isten neveit szent, tiszteletteljes, Őt dicsőítő módon használjuk. Meg kell tanulnunk Isten neveinek használatát. Nem összevissza, hanem azért, amit Istenről tanítanak nekünk.

Imádságainkban gyakran véletlenszerűen használjuk Isten neveit, úgy szólítva meg Őt, ahogyan éppen imádság közben eszünkbe jut. A Biblia nem így tanít minket imádkozni, hanem gondosan használja Isten neveit, és minden egyes név bizonyos fontos igazságokat emel ki Istenről, melyek összefüggésben állnak az adott személy kérésével, magasztalásával vagy hálaadásával.

Használhatjuk például a *Jehova* nevet, amikor Istenhez szólunk, és gyermekeinkkel kapcsolatos szövetségi ígéreteire hivatkozunk. Milyen jobb nevet használhatnánk erre? Vagy használhatjuk a *Szent* nevet, amikor megvalljuk bűneinket, és bűnbánatunkban őszintén meg akarjuk magunkat alázni Isten előtt miattuk.

A zsidók tévedtek, amikor nem akarták a *Jehova* nevet használni az Ő szentsége és tökéletessége miatti félelemből. Isten azért adta nekünk neveit, hogy amikor Hozzá vagy Róla beszélünk, használjuk azokat. Ha nem szólunk Hozzá és Róla, akkor úgy élünk, mintha nem lenne Isten – megtagadjuk és elutasítjuk Őt. Ezt nem tehetjük meg!

Feladatunk Isten neveinek használata, mégpedig tisztelettel és szent félelemmel. Használjuk az Ő neveit, amikor dicsőítjük Őt, imádkozunk Hozzá, beszélünk Róla és tiszteljük Őt. Ekkor, és csak ekkor élünk Neki való engedelmisségben, és így használjuk helyesen az Ő neveit.

Ismered-e az Ő neveit? Használod-e azokat?

1.18. A *Jehova* név

A *Jehova* név Isten egyik legfontosabb neve. A King James Version ezt Úrnak fordítja.¹⁴ Ez a név a *Jézus* névben is benne van. A Jézus „Jé”-je a Jehova név rövidítése. Hasonló rövidítések sokszor megjelennek az Ószövetségben (Illés: Eli-JAH, JÓ-zsué, JÓ-safát, JE-didja).

Isten a *Jehova* nevet Mózesnek és Izráelnek annak bizonyítékául jelentette ki, hogy megemlékezett szövetségéről, és meg fogja szabadítani az Ő népét az egyiptomi szolgaságból (2 Móz 3:11–15). Ugyanekkor *Jehova* nevének jelentését is kijelentette: „És monda Isten Mózesnek: VAGYOK A KI VAGYOK. És monda: Így szólj az Izráel fiaihoz: A VAGYOK küldött engem ti hozzátok.” (2 Móz 3:14)

A *Jehova* név Isten állandóságát, változhatatlanságát fejezi ki. A teremtett dolgok nemcsak *vannak*, hanem *voltak* és *lesznek* is. Változnak. de Isten számára nincs múlt, jelen és jövő. Ő *van*. Ami számunkra múlt vagy jövő, az Ő számára nem múlt és nem jövő, bár ezt nehéz megértenünk. Mindenek öröktől fogva Előtte vannak, és Számára az évek és évezredek múlásának nincs jelentősége, és nem hoznak változást. Ezt még elképzelnünk is nehéz, mert folyamatosan változunk, és a változásban élünk: „Csak változást és romlást lát a szem”¹⁵. Ez is azt jelzi számunkra, hogy Ő Isten. Ha fel tudnánk Őt fogni, vagy teljesen megérthetnénk, akkor nem lenne nagyobb a mi apró elménknél.

A 2 Móz 3 alapján a *Jehova* név Istent különösen úgy jelenti ki, mint aki népével való kapcsolatában változhatatlan. Nem elvont gondolatként beszél változhatatlanságáról, hanem élénk állítja szeretetének, irgalmának, ígéreteinek, kegyelmének, és az Ővéi iránti üdvözítő és áldó kívánságának változhatatlanságát.

Ez a név arra emlékeztet minket, hogy Isten népe változhatatlan módon, öröktől fogva Hozzá tartozik. Nem *kezdenek* Hozzá tartozni, hanem „minekelőtte hegyek lettek és föld és világ formáltaték” (Zsolt 90:2), már Hozzá tartoztak. Minden időben és az örökkévalóságban is Ő lesz hajlékuk.

A *Jehova* név minden más név felett az a név, amely Istent a szövetség Isteneként jelenti ki. Ez is látható a 2 Móz 3-ban, ahol Isten azért jelentette ki *Jehova* nevét és jelentését, mert megemlékezett szövetségéről, és megtartotta azt.

Amennyire a *Jehova* név Isten változhatatlanságáról beszél, ugyanannyira azt is megmutatja, hogy Ő *hűséges*. Isten hűsége az Ő szövetséges népe iránti változhatatlansága, akiket szeret, és akiket kiválasztott. Soha nem hagyja el őket, sosem felejtkezik el róluk, hanem örökkévaló szeretettel szereti őket. Ebben a szeretetben Önmagához veszi őket.

¹⁴A magyar fordítások is (*Ford. megj.*)

¹⁵Magyar Református Énekeskönyv, 511. ének 2. vers

Akik ismerik az Ő hűségét, használják a *Jehova* nevet gyakran és örömmel! Nincs nagyobb név!

1.19. Az *Isten* név

A Bibliában a Felséges legtöbbször használt neve az *Isten* név. Ez a név az Ő szuverenitásáról, a Szentháromságáról és végtelen tökéletességeiről beszél.

Ez a név része sok ószövetségi névnek is, mint Illés (EL-ijah), EL-izeus, Dáni-EL, Nátáná-EL, ÉL-i, amelyekben az EL-/Él- vagy -el/-él az *Isten* (héber: *Elohím*) név rövidítése. Azért része ezeknek a neveknek, mert a nevek tulajdonosai közül Isten sokat arra használt, hogy valamilyen módon megmutassák az Ő isteni dicsőségét.

Az *Elohím* név héberül többes számban van (szó szerint „Istenek”). Ez nem azt jelenti, hogy egynél több Isten van. Arra sem utal, hogy Isten népének vallása eredetileg politeizmus, sok isten imádata volt. Ehelyett arra vonatkozik, Isten több, mint egy személy (vö. 1 Móz 1:26, itt Isten úgy beszél magáról, mint „mi”). Utal az Ő számtalan és végtelen tökéletes tulajdonságára és dicsőségére (Ő egy lény ugyan, de dicsőségében, hatalmában és fenségében sok).

Az *Isten* név „kiválósági” vagy „királyi többes”. Arra tanít, hogy Ő Isten, és nincsen Hozzá hasonló, nincs Mellette senki, és egyedül Ő méltó a tiszteletre, hódolatra és engedelmességre. Nem csoda, hogy a Szentírás ezt a nevet használja a legtöbbször.

Ez a név különbözteti meg Őt a pogányok bálványaitól is. Ő Isten a pogányokkal és bálványakkal szemben. Ezeket a bálványokat csak azért nevezi „isteneknek”, hogy megmutassa azt, hogy ők semmik, és egyedül Ő az igaz Isten, hiszen nem látnak, nem hallanak, nem tudnak cselekedni vagy üdvözíteni (Zsolt 115:4–8). Akik ilyen isteneket készítenek, hasonlóak lesznek az általuk készített istenekhez.

Isten az Ő népével való kapcsolatában is Isten. Nekik különösképpen is kijelenti szuverén kegyelmének és irgalmának kiválóságát, illetve hatalmának és szeretetének fenségét. A héber szó többes száma arra emlékeztet minden hívőt, hogy végtelen okunk van e hatalmas Isten dicsőítésére és magasztalására. Az *Isten* nevet kell használnunk, amikor Hozzá vagy Róla beszélünk, és ezeket a dolgokat szeretnénk hangsúlyozni. Amikor zaklatnak az istentelenek, vagy elcsüggeszt az üldöztetés és más szenvedések, akkor emlékeznünk kell arra, hogy Ő Isten. Amikor Őt dicsőítjük, akkor ez a legalkalmasabb név. Ha az Istenséget alkotó három személyre gondolunk, ezt a nevet használjuk. Bármikor, amikor fenségét, hatalmát, végtelen dicsőségét kell eszünkbe juttatni, ennek a névnek kell szánkon és gondolatainkban lenni.

Ne helytelenül, hanem helyesen használjuk hát ezt a nagyszerű nevet!

1.20. A *Seregek Ura* név

A *Seregek Ura* (1 Sám 1:3; Zsolt 24:10; Ézs 1:9; Agg 1:2), a *Seregek Istene* (Zsolt 80:8), vagy éppen *Seregek Ura, Istene* (Zsolt 59:6; 80:5; Jer 5:14; 15:16) Isten különböző neveinek összetétele, mely mellett szerepel a „seregekre” való utalás. Ez a név Isten szuverenitásáról beszél az Ő teremtményeivel kapcsolatban, beleértve az embereket és az angyalokat is.

Az említett seregek a teremtett dolgok sokasága, beleértve az egész állatvilágot, a napot, a holdat, a csillagokat, valamint a földet és annak teljességét (1 Móz 2:1; 5 Móz 4:19; Neh 9:6; Zsolt 33:6). A seregek közé tartoznak az angyalok rendjei és sokasága (1 Móz 32:2; 1 Kir 22:19; Lk 2:13), csakúgy, mint a sötétség és a pokol seregei. Ide tartozik a földön élő sok milliárd ember, minden dolgukkal és hatalmukkal egybe (Dán 8:10–11; Ef 6:12).

Isten a *Seregek Ura*. Ez azt jelenti, hogy minden teremtmény az Ő szolgája, és akár akarja, akár nem, az Ő akaratát cselekszi a mennyen, a földön és a pokolban. A *Seregek Ura* név tehát egy olyan név, amely Isten szuverenitásáról, illetve az Ő céljáról beszél, amint azt teremtményei által véghez viszi. Nemcsak mindenek felett áll, hanem használja is őket akarata véghezvitelére, örökkévaló célja megvalósítására. Senki nem állhat ellene, senki nem vonhatja Őt kérdőre (Dán 4:32)!

Az, hogy minden teremtmény benne van az Úr seregeiben, azt jelenti, hogy egy nagy hadsereghez hasonlóan összhangban menetelnek, hogy az Ő akaratát teljesítsék. Minden egyes teremtménynek Őt kell szolgálnia, akár akarja, akár nem, és egy nagy, hatalmas hadsereghez hasonlóan mindannyian *együtt munkálkodnak* az Ő szándékának és tervének elvégzésére.

A *Seregek Ura* név Isten haragját és igazságát is kijelenti, mert úgy beszél Róla, mint aki a háború és a harc Istene (2 Krón 20:15; Zsolt 24:8; Ézs 13:4). Hatalmas hadserege által ítéletet, igazságot és jogosságot gyakorol, elpusztítva ellenségeit, üdvözítve népét.

Ami nagyon figyelemre méltó a *Seregek Ura* névvel kapcsolatban, az az, hogy a Sátán, a seregei és az istentelenek is Isten hatalmas hadseregéhez tartoznak. Nem tudnak Tőle függetlenül cselekedni. A leginkább figyelemre méltó az, hogy hatalmas kezében ők maguk az eszközök, melyek által véghez viszi ítéletüket és örök romlásukat. Még amikor láznak Ellene, akkor is csak az Ő szándékát tudják cselekedni (Csel 4:28)! Ezért neveti őket, ezért gúnyolódik rajtuk, amikor láznak (Zsolt 2:4). Milyen hatalmas Isten!

A sok bibliai szakasz, ahol ez a név jelenik meg, ezeket az igazságokat hangsúlyozza, különösen azon körülmények között, amelyekben Isten népe akkor volt, melyekben emlékeztetni kellett

őket ezekre az igazságokra. Aggeusnál például Isten azért használta újra meg újra a *Seregek Ura* nevet, hogy emlékeztesse őket arra, hogy Ő szuverén az ellenségekkel szemben is, akik meg akarták akadályozni a templom újjáépítését. Ő szuverén volt a teremtés dolgai felett is, különösen az arany és az ezüst felett, melyek hiányoztak ahhoz, hogy a templom olyan szép legyen, mint Salamoné (Agg 2:1–9). Minket is ugyanerre emlékeztet.

Jegyezzük meg hát, hogy ez a szuverén Seregek Ura a mi kegyelmes Urunk, és meneteljünk önként az Ő szolgálatában!

1.21. Az *Atya* név

Az *Atya* név Isten népe számára az egyik legdrágább az Ő nevei közül, hiszen irántuk való, örökkévaló szeretetéről beszél. Ez a név Isten szövetségi kapcsolatát hangsúlyozza az ő népével, Jézus Krisztus által. Isten arra tanítja az Ő népét, hogy ezt a nevet használják minden más név felett arra, hogy közösségben legyenek Vele (Mt 6:9).

Az *Atya* név nemcsak népéhez való kapcsolatában jelenik meg, hanem a Szentháromságban is. Nem akkor *válik* Atyává, amikor fiúvá fogad minket. Ez az Ő változhatatlanságát tagadná. Ő a Szentháromság Első Személyeként *öröktől fogva* Atya.

Az, hogy Isten a Szentháromságban örök Atya, megmutatkozik az Ő irántunk, gyermekei iránt való örök szeretetében. Az örökkévalóságban kiválasztott minket, és atyai szeretetét ránk árasztotta. Ő öröktől fogva az Ő népének Atyja! Nem csodálatos?

Az Ószövetségben Isten népe ritkán használta az *Atya* nevet (Zsolt 68:6; 103:13; Ézs 9:6; 63:16). Miért volt ez így?

Annak az oka, Isten népe beszélt ilyen ritkán Atyaként Róla és Hozzá, az Ó- és Újszövetség közti különbség gyökerénél húzódik meg. A két szövetség közti különbség természetesen nem lényegi, hanem az, hogy az Ószövetség az ígéret, az Újszövetség pedig a beteljesedés ideje.

Krisztus testben való eljövetele változtat meg mindent az *Atya* névvel kapcsolatban. Krisztus által Isten közelebb jön hozzánk, és velünk lakozik Krisztus testének szent templomában (Jn 2:19–21). Krisztus által kijelenti nekünk szeretete csodáját, és eljuttat minket az üdvösség teljességére.

Talán akkor érthetjük meg ezeket leginkább, ha úgy gondolkozunk, hogy Isten gyermekeivé fogadott minket. Az ószövetségi hívők is Isten gyermekei voltak, de csak ígéret által. Isten gyermekeivé választotta őket, és el is mondta nekik szeretetét. Elkülönítette őket a népektől, saját családjává formálta őket. Isten azonban lepel mögött élt, és csak előképek és árnyékok által jelentette ki Magát nekik.

Csak az Újszövetségben hullt le a lepel, és most már szabadon járulhatunk Isten trónjához és jelenlétéhez (Zsid 10:19–22). Isten csak az Újszövetségben hajolt hozzánk olyan közel, hogy Krisztusban egy csonttá és egy testté lettünk (Ef 5:29–30). Csak az Újszövetségben vagyunk olyan gyermekek, akik megszabadultak e világ elemeinek szolgaságából, és Isten többet nem kezel minket szolgaként (Gal 4:1–5). Csak az Újszövetségben, a feltámadott és megdicsőített Jézus Lelke által kaptuk a bátorságot, hogy minden nyelven és minden országban, szüntelenül ezt kiáltjuk: „Abbá, Atya!” (Gal 4:6–7)

Ez nem azt jelenti, hogy az ószövetségi hívőknek nem volt semmijük, csak annyit jelent, hogy az újszövetségi időkben jobb dologban van részünk. Az ószövetségi szenteknek tett ígéretet az újszövetségben, számunkra teljesedtek be. Ezt soha ne felejtsük el!

1.22. Isten szuverenitása

Szinte minden keresztyén azt állítja, hogy hisz Isten szuverenitásában. Ez viszont a legtöbb esetben csupán üres szólam.

Isten szuverenitása nagyon egyszerűen azt jelenti, hogy *Ő Isten*. Ez azt jelenti, hogy Isten mint Isten azt teszi, amit akar, akkor, amikor akarja, ahogyan arra A. W. Pink arra rámutat csodálatos könyvében, melynek címe: *Isten szuverenitása*.¹⁶

Isten szuverén a teremtésben. *Ő* mindenek szuverén Teremtője égen és földön. Rajta kívül nincs létezés, és minden csak *Érte* létezik. Az evolúcióelmélet Isten szuverenitásának tagadása, amennyiben kidobja Istent teremtett világából, és a vakvéletlent, a céltalanságot állítja helyébe.

Isten gondviselő Istenként is szuverén. Mindent, ami a teremtett világban történik, *Ő* intéz, és saját, szuverén céljára kormányoz és vezérel mindent. Nemcsak a jó dolgok, hanem a rosszak (betegség, fájdalom, halál, háború, hurrikánok, éhínségek, földrengések és más, úgynevezett természeti katasztrófák) is Tőle jönnek, és *Ő* használja azokat.

Ezt tagadják azok, akik mindezeket az „Anyatermészetnek” tulajdonítják; azok, akik szerint a rossz dolgok az ördögtől, és nem Istentől származnak; és azok, akik azt hiszik, hogy imádság által *ők* megváltoztathatnak dolgokat. Isten *Isten*. Egyedül *Ő* kormányoz, és semmi sem történik Rajta kívül.

Isten az angyalok és ördögök felett is szuverén. A Szentírás világosan beszél erről. A Sátán semmit nem tehetett Jóbbal Isten engedélye nélkül (Jób 1:12; 2:6). Isten az, aki megköti

¹⁶A könyv magyarul megjelent: Arthur W. Pink: *Isten szuverenitása*, Presbiteriánus Kiadó, Miskolc, 1998. A magyar változatban az eredeti kiadásból elhagytak néhány fejezetet (*Ford. megj.*)

és eloldja a Sátánt (Jel 20:1–2, 7), és a Sátán minden gonoszságáért elszámolással tartozik Istennek, és Isten meg fogja Őt ítélni (14–15).

Isten az üdvösség és kárhozat kérdésében is szuverén. Látni fogjuk, hogy Ő az, aki némelyeket üdvösségre választ, másokat pedig nem (Rm 9:21; Ef 1:4). Ő az, aki elküldte az Ő Fiát, hogy némelyekért meghaljon, másokért pedig nem (Jn 10:15, 26; 17:2). Hitet ad némelyeknek, másoknak pedig nem (Ef 2:8–10). Ő az, aki szíveket nyit meg (Csel 16:12), aki munkálja bennünk mind az akarást, mind a munkálást az Ő jó kedvéből (Fil 2:12–13). Még jócselekedeteinket is előre elrendelte (Ef 2:10).

Isten a bűn felett is szuverén. Öröktől fogva elrendelte a bűnt (Csel 2:23; 4:27–28), de Ő uralkodik és kormányozza a bűnt, és saját céljaira használja fel. Isten szuverenitása azt jelenti, hogy „*ő tőle, ő általa és ő reá nézve* vannak mindenek (Rm 11:36). Ennek így kell lennie, különben nem lenne Isten. Így kell lennie, hogy egyedül az Ővé legyen minden tisztelet, dicsőség, hatalom és uralom most és örökkön örökké.

Csak a hit fogadhatja be ezt az igazságot! Olykor még a hívők szíve is megriad ettől, mert ez minden büszkeség, önelégültség, függetlenség vagy más teremtményektől, emberi segítségtől vagy bölcsességtől való függés vége. A hit azonban vigaszt talál ebben az elhitt igazságban, mert a hit így szól: „Bizony ez az Isten a mi Istenünk mindörökké, ő vezet minket mindhalálíg!” (Zsolt 48:14)

1.23. Emberi felelősség

Sokan azt gondolják, hogy Isten szuverenitása és az emberi felelősség ellentmondásban áll egymással. Ha mindent Isten vezérel és irányít, ha Ő mindent öröktől fogva elrendelt, így a bűnt is, és minden eseményt Ő intéz, akkor az ember nem lehet felelős azért, amit tesz. Mondhatja ezt: „Isten okozta! Ő rendelte el! Nem lehetett másként. Nem az én hibám!”

Hiszünk Isten abszolút szuverenitásában, ugyanakkor pedig hisszük azt is, hogy az ember felelős tetteiért, gondolataiért, indítékaiért. Minden ellenvetés, amit az emberek Isten szuverenitása ellen felhozhatnak, haszontalan, mert a Szentírás tesz bizonyosságot arról, hogy Isten *szuverén, Ő meg fogja ítélni* az embereket istentelenségükért, és nem fogja meghallgatni mentegetőzésüket. Még mentségeiket is bűnnek fogja beszámítani (Rm 9:20)!

Emberi kapcsolatainkban igaz lehet, hogy valaki okoz valamit, és ezért ő a felelős. Az is lehet, hogy mások által visz végbe valamit, de mégis az övé az elsődleges felelősség. Lehet, hogy nem én húztam meg a ravaszt, de mégis felelős vagyok egy gyilkosságért, mert én terveztem meg és forraltam ki.

Istennel nem ez a helyzet. Lehet, hogy nem tudjuk megmagyarázni a pontos kapcsolatot Isten szuverenitása és az ember felelőssége közt, de mégis az a helyzet, hogy Isten szuverén, az ember pedig felelős. Isten olyan hatalmas, hogy Ő egyedül mindent elvégez és irányít anélkül, hogy felelős lenne az emberek és az ördögök gonosz tetteiért.

Erre az egyik legjobb példa a 2 Sámuel 24:1-ben és az 1 Krónikák 21:1-ben olvasható. A második szakasz Dávid bűnét, a népszámlálást a Sátánnak tulajdonítja. A Sátán arra indította Dávidot, hogy megszámlálja a népet. Mindazonáltal Isten is ott volt e bűn mögött, ahogyan azt a 2 Sámuel 24:1 mondja. Ő indította Dávidot arra, hogy elkövesse. Ez arra mutat, hogy Isten nemcsak megengedi a bűnt, hanem szuverén módon elő is idézi, és Isten még a Sátánt is használja és irányítja ebben. Amikor a bűnnel szembesül, Dávid mégsem mondja: „Isten vett rá erre”, vagy „Az ördög vett rá erre”, hanem vállalja a teljes felelősséget, és így szól: „Én vétkeztem” (2 Sám 24:17; 1 Krón 21:17).

A legfőbb példa Krisztus keresztre feszítése. A Cselekedetek 2:23 alapján Krisztus Istennek elvégzett tanácsából és rendeléséből adatott halálra. Isten tanácsa és rendelése vitte Krisztust a keresztre. A Cselekedetek 4:26–28 azt mondja, hogy akik megfeszítették Krisztust, csak azt tették, aminek megtörténtét Isten előtte az Ő tanácsában elvégezte. Akik tehát megfeszítették Krisztust, nem voltak felelősek? Mondhatták, hogy nem hibáztak? Nem! A Cselekedetek 2:23 azt írja, hogy kezeik gonosz kezek voltak, és ők voltak, akik megfeszítették és megölték Krisztust. Isten szuverenitása nem vette el felelőségüket!

Vállalod-e a felelősséget bűneidért? Akár igen, akár nem, az ítélet napján *vállalni fogod!* Isten szuverenitása nem lesz mentség számodra! Egyedül Krisztus menthet meg Isten haragjától!

1.24. Isten tulajdonságai

A mai egyház legnagyobb gyengesége az, hogy nem ismeri Istent. Sokan vannak úgy, mint a samaritánusok, akikről Jézus ezt mondta: „Ti azt imádjátok, a mit nem ismertek” (Jn 4:22).

A János 17:3 megmutatja Isten *ismeretének* jelentőségét: „Az pedig az örök élet, hogy *megismerjenek* téged, az egyedül igaz Istent, és a kit elküldtél, a Jézus Krisztust.” Mi lehetne ennél fontosabb?

A régi prófétai szó ma is igaz: „Elvész az én népem, mivelhogy tudomány nélkül való” (Hós 4:6). Isten népében *Isten* ismerete nem volt meg e prófécia napjaiban! Az 1. vers világosan kijelenti: „nincs igazság és nincsen szeretet és nincsen Istennek ismerete a földön”. Milyen igaz ez ma is!

Hóseás napjaiban az egyház elvetette az ismeretet. Különösen a lelki vezetők, a papok vetették el, elfelejtkeztek Isten törvényéről. Isten azzal fenyegette őket, hogy elfelejtkezik gyermekeikről, és dicsőségüket gyalázatra fordítja (6–7). Bárcsak a mai egyház meghallaná Istennek ezt az Igéjét, és látná, hogy Isten rá is elhozza ezt az ítéletet! Bárcsak visszatérne az egyház az Úrhoz, hogy meggyógyuljon!

Ezeket szem előtt tartva kezdünk most Isten tulajdonságairól írni. Különösen ezek által ismerjük meg Őt, akit megismerni az örök élet.

A tulajdonságok személyes jellemzők, mint a szemszín, a személyiségtípus és hasonlók. Isten tulajdonságai az Ő egysége, Lélek-volta, szuverenitása, kegyelme, jósága, és mindazok a szavak, melyeket a Szentírás használ arra, hogy megmondja nekünk, kicsoda Ő. Amikor tehát Isten tulajdonságairól beszélünk, Őt, dicsőségét és az Igéjében Róla kijelentett dolgokat írjuk le. E tulajdonságok által ismerjük meg, hogy Ő kicsoda és micsoda.

Nem szabad úgy gondolnunk Isten tulajdonságaira, mint csupán valami teológiai vita és értekezés tárgyára. Ezek létfontosságúak számunkra! A Szentírás ezt azokkal a különféle szavakkal mutatja meg, amelyekkel Isten tulajdonságait írja le.

A Zsoltárok 89:5-ben az Írás úgy beszél Isten tulajdonságairól, mint az Ő *csodadolgairól*. Másként szólva, az Ő tulajdonságai kijelentik nekünk, milyen nagy és csodálatos az Isten, és áhítattal és csodálattal töltenek el bennünket Előtte.

A Zsoltárok 78:4 Isten tulajdonságait az Ő *dicséretének* nevezi. Ebből a szóból megtanulhatjuk, hogy miért jelentette ki tulajdonságait: azért, hogy örökké dicsőíthessük és imádhassuk Őt. Ha a mai egyház nem tiszteli Istent úgy, ahogyan kellene, annak az oka az, hogy nem ismeri Őt úgy, ahogyan kellene.

A Zsoltárok 78 azt is elmondja, hogy a következő nemzedékek Isten tulajdonságainak ismerete által vethetik reménységüket Istenbe, ez által nem felejtkeznek el tetteiről, hanem megtartják parancsolatait (4–8). Bárcsak adna Isten ilyen nemzedékeket az egyháznak az által, hogy helyreállítja az egyházakban Isten és az Ő tulajdonságainak ismeretét!

1.25. Isten szentsége

Isten egyik legfontosabb tulajdonsága a szentsége. A Szentírás sokszor a Szentnek nevezi, különösen Ézsaiás próféciáiban.

Szentsége nagyon fontos számunkra. Anélkül senki nem láthatja meg Istent (Zsid 12:14). Ha látni akarjuk Őt, Hozzá hasonlónak kell lennünk. Különösen hasonlónak kell lennünk Hozzá a szentségben.

Mi Isten szentsége?

A szentség alapvető gondolata a szeparáció, az elkülönülés. Az ószövetségi papok szentek voltak – életük és feladatuk *el volt különítve* a többi izráelitától. Jeruzsálem szent város volt, mert *el volt különítve* a világ összes többi városától. Az a feladatunk, hogy szentek legyünk, magában foglalja az istentelenektől és cselekedeteiktől való *elkülönülést* (2 Kor 6:14–18).

Jézus is szent. A Zsidók 7:26 alapján ez azt jelenti, hogy „a bűnösöktől elválasztott”. Benne nincs bűn, sem a bűnnek lehetősége. Ha tagadjuk az Ő szentségét, akkor megtagadjuk azt, amin egész üdvösségünk nyugszik.

Isten szentsége azt jelenti, hogy Ő a „a magasságos és felséges, a ki örökké lakozik” (Ézs 57:15). Dicsőségében *elkülönül* mindenektől, „hozzáférhetetlen világosságban lakozik” (1 Tim 6:16). Ezt sosem szabad elfelejtenünk!

Ezt a szentségét szent nevében jelentette ki (Zsolt 111:9). Ez minden más névtől el van választva! Nekünk is el kell különítenünk, nem szabad istenkáromlóan, tisztelet nélkül használnunk! Ezt ma milyen sokszor elfelejtjük, mégpedig nemcsak a hétköznapi beszédben, hanem imádságban is!

Isten Igéje is szent (Rm 1:2), csupán azért, mert ez az Ő Igéje. El kell különítenünk gondolatainkban és használatban is minden emberi szótól és bölcsességtől!

Az Úr napja is szent nap. Ez azt jelenti, hogy el van különítve minden más naptól. Ezt is szentnek kell tartani Isten dicsőségére és az Úr Jézus Krisztus dicsőségére, akihez a feltámadás jogán tartozik.

Az elkülönítésnek két oldala van: elkülönítés *valamitől* és elkülönítés *valamire*.

Isten szentsége azt jelenti, hogy Ő *elkülönül* minden *bűntől*, és szemei tisztábbak, hogyszem nézhetné a gonoszt (Hab 1:13). Isten nem gyönyörködik a hamisságban, nem lakhat Nála gonosz (Zsolt 5:5). Nemcsak elkülöníti Magát minden gonozságtól, hanem ellene is áll, le is rontja azt, és mindenütt kijelenti az Ő dicsőségét. Szentsége azt is jelenti, hogy *Önmagának* és saját dicsőségének szenteli és szánja Magát (Ézs 42:8).

Ha szentek akarunk lenni, el kell különítenünk magunkat a *bűntől*, ugyanakkor el kell különítenünk magunkat Isten *részére*. Ha egy részegest elválasztunk részegeskedésétől, nem lesz belőle szent! Isten részére kell elkülöníteni, odaszentelni. Így mindenben Istennek kell szentelnünk magunkat! Csak akkor leszünk szentek, amiképpen Ő is szent (1 Pt 1:16). Csak akkor fogjuk meglátni Őt, hogy Vele lakozzunk.

1.26. Isten egysége

„Halld Izráel: az Úr, a mi Istenünk, egy Úr!” Az 5 Mózés 6:4 szavai saját környezetükben megmutatják Isten egységének (egyetlen voltának) alapvető jelentőségét.

Ez az igevers arról beszél, hogy Isten egysége központi szerepet foglal el mindabban, amit Isten az Ő törvényében parancsol, és ezen múlik minden, amit írnak a törvény és a próféták (Mt 22:35–40; Lk 10:25–28). Valójában nincs más törvény, csak ez: Isten egy!

Isten népeként egész hivatásunk alapja az, hogy Isten egy (5 Móz 6:5). Ezt az igazságot házunk ajtófeleire kell írni, hogy mindig kéznél és szem előtt legyen (8–9). Ennek kell állnia annak középpontjában, amit gyermekeinknek tanítunk. Ez kell legyen beszédünk lényege, vezérelvünk, elmélgéseink témája, imádságaink alapja (7). Ez minden áldás forrása (10–11), és Isten előtti igaz voltunk szegletköve (25). Ha elfelejtkezünk Isten egységéről, akkor elfelejtkezünk arról az Úrról, aki kihozott minket a szolgaságból, és elhagyjuk Őt (12).

Miért ilyen fontos Isten egysége?

Először, ez a Szentháromság igazságának része. Így hozzátartozik ahhoz az igazsághoz, hogy ez az Isten az *igazi* Isten. Ő három személy, de mégis egy. Ha ezen a három-egy Istenen kívül bárki mást imádunk vagy szolgálunk, akkor az igaz Istentől bálványokhoz fordulunk. Minden reménységünk és üdvösségünk ezen múlik! Figyeljünk az 1 Korinthus 8:5–6-ra: „Mert ha vannak is úgynevezett istenek akár az égben, akár a földön, a minthogy van sok isten és sok úr; Mindazáltal nekünk egy Istenünk van, az Atya, a kitől van a mindenség, mi is ő benne; és egy Urunk, a Jézus Krisztus, a ki által van a mindenség, mi is ő általa.”

Másodszor, Isten egysége azt is jelenti, hogy Ő az *egyetlen* Isten. Nincs másik! Semmi és senki nem is hasonlítható Hozzá (Ézs 40:18).

Ezért van az, hogy Isten egysége életünk egészét irányító igazság. Mivel egyedül Ő Isten, ezért senki más nincs, akit szeretnünk, imádnunk, szolgálunk, és akinek engedelmeskednünk kellene. Egyedül Őt ismerhetjük, tisztelhetjük és félhetjük. Egyedül Neki vetjük magunkat alá. Egyedül Benne bízunk. Tőle, és senki mástól várunk mindent, és csak Hozzá imádkozunk.

Ezt jelenti Isten Igéje az 1 Korinthus 8:5–6-ban. Benne, és *egyedül* Benne vagyunk. Munkában, kapcsolódás közben, otthon, iskolában vagy a templomban, ébren vagy alvás közben, evés, gondolkodás, beszéd, imádság vagy séta közben, mindig és mindörökké csak egyetlen Istenünk van. Minden más bálványimádás.

Ennek minden ember számára így *kell* lennie, mert ez az egy Isten teremtette őket, és Ő ad nekik életet, lehetet és mindent (Csel 17:35). Ez kegyelemből így *van* a hívők számára, mert ez az összehasonlíthatatlan Isten egyetlenegy Megváltójukká tette Önmagát, megszabadította

őket a büszkeségtől és a bűntől, és megnyitotta szemeiket, hogy megláthassák, hogy egyedül Ő az Isten.

Isten egységére gondolva Mózes így szólt: „Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből.” (5 Móz 6:5) Szereted-e Őt?

1.27. Isten változhatatlansága

Gyakran gondolunk Isten változhatatlanságára vagy állandóságára, amikor véget ér egy esztendő, és elkezdődik egy új. A világban mindig nagyon sok minden történik, és mindez életünkben is változást jelent. Folyamatosan gazdasági, társadalmi és politikai változások zajlanak. Minden nap egész életünkre kiható, nagy változásokat hoz. A világ, amelyben élünk, nem igazán nevezhető ugyanannak a világnak, mint amelyben nagyszüleink születtek.

A politikai változások és a háborúk átrajzolták a nemzetek határait, elpusztítottak és létrehoztak népeket. A sötét középkorból eljutottunk az úrkorszakba, bár kérdéses, hogy az úrkorszak valóban kevésbé sötét-e, mint az azt megelőző korok. Talán még sötétebb is, mert sokkal közelebb élünk minden dolgok végéhez.

Még az egyházban is történtek változások. A múltó évek nemcsak az egyház nagy reformációját hozták el, hanem mindannak elvesztését is, amit a reformáció kivívott. Sokakban meghidegült a szeretet, és a gonoszság megsokasodott (Mt 24:10–12). A hívő egyház egyre inkább olyan, mint a „megostromlott város” (Ézs 1:8). A dolgok állása – legalábbis mostanában – nem sejtet jót Jézus Krisztus egyházának.

Családjainkban is sokan nagy változásokat láthattunk, és nem mindegyik volt kellemes. Némelyeknek boldogságot és egészséget, házasságot és gyermekeket, sikert és jólétet hoz az új év. Másoknak viszont csak veszteséget és bajt, szenvedést és fájdalmat ad. Némelyikünk még gyászolja az elmúlt évben meghalt szeretteit. Vannak, akiknek fájdalmas próbát kellett elhordozni.

Mit hoz a következő év? A következő évtized? A következő évszázad?

Senki sem tudja, bár sokan prófétának gondolják magukat. Csak abban lehetünk biztosak, hogy amíg a világ világ, a változó évek egyre több változást és romlást hoznak, mivel a világ, amelyben élünk, ugyanaz a régi világ, melyben bűn, sötétség és halál van.

Isten azonban nem változik. Ezt jelenti változhatatlansága. *Nem tud* változni! Ő Jehova, aki nem változik (Mal 3:6), a világosságok Atyja, „a kinél nincs változás, vagy változásnak árnyéka” (Jak 1:17). Így valljuk ezt meg: „öröktől fogva mindörökké te vagy Isten” (Zsolt 90:2).

Isten nem változtatta meg mindenre vonatkozó célját és tervét. Most is változhatatlanul akarja népe üdvösségét. Nem változott meg hatalma, mintha már nem Ő lenne a Mindenható, a menny és föld szuverén Ura. Most is Ő irányít és vezérel mindent (Zsolt 115:3), beleértve mindazt, ami velünk történik. Mindenekfölött pedig soha nem változott meg szeretetében és kegyelmében. Nem felejtett el és nem hagyott el minket, még ha úgy is tűnik számunkra. Efelől különösen azért lehetünk biztosak, mert a mi Urunk Jézus, aki által változhatatlan Istenünk kijelenti Magát, „tegnap és ma és örökké ugyanaz” (Zsid 13:8). Benne Isten változhatatlansága annak biztosítéka, hogy minden a mi javunkra fog szolgálni (Rm 8:28), és a kegyelem jó munkája megfelelő időben célhoz ér (Fil 1:6).

Nem csodálatosan vigasztaló tudni, hogy a mi Istenünk nem változik? Benne nyugszunk meg, a változhatatlan Jézus által.

1.28. Isten lélek-volta

Mindaz, amit az Újszövetség Isten tiszteletéről tanít, arra az igazságra épül, hogy Isten *Lélek*. A János 4:24-ben Jézus így szól: „Az Isten lélek: és a kik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják.” Mit jelent ez, és miért olyan fontos? Isten lélek-volta miért alapvető fontosságú egyéni és egyházi istentiszteletünkre nézve?

Isten tiszteletében Isten lélek-volta különösképpen azt jelenti, hogy Ő *láthatatlan*. Nemcsak nem látjuk, hanem olyan nagy és olyan dicsőséges, hogy *nem is lehetne* látni. Amint halandó szemünkkel nem nézhetünk a napra, az ember élve nem láthatja meg Isten dicsőségét (1 Tim 6:16, figyeljük meg a toldalékot: „sem nem *láthat*”).

Amit Istenből valaha is *látni* fogunk, az az Ő dicsősége Jézus Krisztus arcán, akiben az istenség teljes dicsősége lakozott testileg (2 Kor 4:6; Kol 2:9). „[A]ki engem látott, látta az Atyát”, szól Jézus a János 14:9-ben.

Ez Isten tiszteletére nézve kulcsfontosságú.

Először, mivel Isten Lélek, ezért semmiféle képpel nem lehet Őt tisztelni, sem kézzel faragott, sem az ember szívében és elméjében alkotott képpel. Ki készíthetne képet a láthatatlan Istenről? Ha pedig egy ilyen képet készítenek, hogyan lehetne az hazugságon kívül bármi?

Ha ez igaz, akkor minden hamis tanítás, Istenről minden alkalmatlan beszéd „faragott kép”, amely nem ér fel az Ő dicsőségével. Legyünk tehát óvatosak, hogy mit mondunk és gondolunk Istenről istentiszteletünkben!

Másodszor, mivel Isten Lélek, ezért csak az Igében és az Ige által szabad Őt imádni, mert abban jelenti ki Önmagát és dicsőségét. Erre gondolt Jézus, amikor így szólt: „Az Isten lélek: és a kik őt imádják, szükség, hogy... igazságban imádják.” (Jn 4:24)

Az igazság kell legyen istentiszteletünk tartalma, és annak kell istentiszteletünk *mércéjéül* is szolgálnia. A Szentírás igazsága határozza meg azt, hogy istentiszteletünkben *mi* van, és *hogyan* végezzük azt. Ennek így kell lennie. Miként dönthetne az ember egy olyan Isten tiszteletének tartalmáról és módjáról, akit soha nem látott? Hogyan tudhatná, hogy mi a megfelelő?

Harmadszor, mivel Isten Lélek, ezért szívből, és nem csupán külső szertartásokkal kell Őt imádni. A János 4:24-ben szereplő „lélekben imádás” nem arra utal, hogy „a Szentlélek által”, hanem arra, hogy „a mi lelkünkkel”. Ez mindannak ellentéte, ami külső, testi és érzéki.

Ma milyen gyakran elfelejtik mindezt? Az istentiszteletben mindenféle dologgal felcserélik az igazságot. A lelki imádat helyett csak valami külső formáság, vagy testi és érzéki dolgok émelvítő bemutatója látható, ami alig több, mint világi szórakoztatás. Ez nem lehet kedves Isten előtt.

Az Isten előtt utálatos imádat egyik példája a képek és szobrok használata. Ezeket Isten gyűlöli. Nem ábrázolják és nem is tudják ábrázolni azt, akit egy ember sem látott. Ezek használata látáson és tapintáson alapuló imádást eredményez, amely nem illik azzal, hogy Isten lélek, láthatatlan és tapinthatatlan.

Könyörögjünk hát, hogy az Atya az Ő szuverén kegyelmének hatalma által sokaknak megtanítsa, hogy Ő Lélek, és sok igaz tisztelőt találjon, akik lélekben és igazságban imádják Őt ezekben a bálványimádó és Istentől elfordult napokban!

1.29. Isten önmagában elégséges volta

A Biblia tanításai közt egyik legmegalázóbb igazság az, hogy Isten *független* és *önmagában elégséges*. Senkire nincsen szüksége Önmagán kívül. Minden az Övé – a barmok az ezernyi hegyeken és minden más –, de mindezek semmit nem adnak Neki. Ha soha nem teremtett volna semmit, akkor is teljes és mindenestül dicsőséges lenne.

Ezt jelenti Isten Igéje a Róma 11:34–36-ban: „Mert kicsoda ismerte meg az Úr értelmét? vagy kicsoda volt néki tanácsosa? Avagy kicsoda adott előbb néki, hogy annak visszafizesse azt? Mert ő tőle, ő általa és ő reá nézve vannak mindenek. Övé a dicsőség mindörökké. Ámen.”

Senki nem ismerheti meg teljesen Isten mindentudó elméjét. Mivel Isten mindentudó, ezért senki nem mondhat Neki olyat, amit már ne tudna tökéletesen, öröktől fogva. Nincs szüksége arra, hogy tájékoztassuk Őt, így imádságainkra sem.

Nem is adhat Istennek senki semmit. Még amikor hálát „adunk” Neki, vagy magasztaljuk és dicsőítjük Őt, dicsőségéhez akkor sem teszünk hozzá semmit! Az egész egyház üdvössége semmit nem ad az Ő dicsőségéhez, hanem csak annak a dicsőségnek a kijelentése, amellyel Önmagában bír. Ő mindenek forrása, eszköze és célja.

Isten önmagában való elégségességét leginkább nagy neve, *Jehova* jelenti ki. E név szerint Ő a VAGYOK, aki minden mindenkiben.

Ez az igazság különösen fontos üdvösségünk tekintetében. Sokan azt hiszik, hogy nélkülünk Isten nem lehet könyörülő Isten, nem lehet a szeretet és a kegyelem Istene. Úgy gondolkoznak, hogy szüksége van ránk ahhoz, hogy a szeretet és az irgalom Istene legyen. Némelyek egyenesen azt mondják, hogy Ő nem lehet a szeretet Istene, ha nem szeret minden egyes embert, és nem mutat kegyelmet mindenki felé. Ez Isten önmagában való elégségességének tagadása. Isten akkor is minden kegyelem Istene, a tökéletes szeretet Istene lenne, ha soha nem teremtett volna meg minket. Miután megteremtett, és látta bűnbeesésünket, kegyelmes, szerető, irgalmas Istenként dicsősége akkor sem lenne kevesebb, ha senkit nem üdvözítene.

Milyen megalázó ez az igazság! Mennyire nagynak mutatja Isten kegyelmét és irgalmát, jól-lehet azt csak némelyeknek adja! Milyen hatalmas Isten Ő!

De még többről van szó! Isten függetlenségének másik oldala a mi függőségünk – önmagunkban nincsen semmink, nem tehetünk semmit. Nélküle semmik vagyunk. Milyen bolondok vagyunk, amikor Nélküle akarunk élni! Milyen bolondok vagyunk, amikor nem tekintünk Rá, és nem imádkozunk Hozzá minden testi és lelki szükségletünkért!

Ne csak szavakban, hanem tettekben is valljuk meg, hogy Isten önmagában elegendő, mi pedig függünk Tőle! Vessük bizalmunkat Istenbe mindenben, és magasztaljuk kegyelmének és irgalmának csodáját, amit olyanoknak mutat meg, mint amilyenek mi vagyunk!

1.30. Isten mindenütt jelenvalósága

Isten ismerete az örök élet. Ugyanakkor ez a nagy különbség a szent élet és a bűnnel teljes élet, a lelki békével teljes élet és a nyugtalan tenger háborgó hullámaihoz hasonló élet között (Ézs 57:20–21).

Isten életadó ismeretének fontos része mindenütt jelenvalóságának ismerete. Isten mindenütt jelenvaló, így nincsenek térbeli korlátai. A távolság és a hely semmit nem jelent Számára!

Isten mindenütt jelen van, aki mindeneket betölt, és semmi nem tartalmazza Őt. Beszél erről a Jeremiás 23:23–24-ben: „Csak a közelben vagyok-é én Isten? azt mondja az Úr, és nem vagyok-é Isten a messzeségben is? Vajjon elrejtőzhetik-é valaki a rejtkehelyeken, hogy én ne lássam őt? azt mondja az Úr, vajjon nem töltöm-é én be a mennyet és a földet? azt mondja az Úr.”

Micsoda igazság ez életünkre nézve! Mi adhat nagyobb erőt a szentségre, az alázatra, az istenfélelemre, mint annak ismerete, hogy Isten mindenütt jelen van, akárhová megyünk és akármit cselekszünk?

Sokan azt hiszik, hogy elrejtetik istentelen cselekedeteiket. Más emberek elől valóban el is rejtik, zárt ajtók mögé, sötétségbe, titkolózásba. Isten azonban tudja, mit tesznek. Ő akkor is jelen van, amikor istentelenül cselekszenek: „Minden helyeken vannak az Úrnak szemei, nézvén a jókat és gonoszokat.” (Péld 15:3)

Milyen balga az az ember, aki azt hiszi, bűne rejtve maradt, mert nem voltak tanúi! Milyen bolondok vagyunk, amikor Isten jelenlétében vétkezünk, mint Izráel a Sínai-hegy alatt! Ő mindig jele van, tanúja minden tettünknek, szavunknak és gondolatunknak. Ő a mindenütt jelenlévő Bíró.

Ugyanakkor vigasztalás is azt tudni, hogy Isten mindenütt jelen van – azok számára, akik megbánják bűneiket, és hisznek. Számukra egy nagyon különleges módon van jelen. *Közel* van a megtört szívűekhez, a megsebzett lelkekhez, mindenkire, aki hűséggel hívja Őt (Zsolt 34:19; 145:18). Jelen van mint Atyjuk és Megváltójuk. Hallja kiáltásukat, látja megtört szívüket, meggyógyítja és üdvözíti őket.

Isten közel van az Ő népéhez annak próbáiban és kísértéseiben is: „Minden szenvedésüket Ő is szenvedte, és orcájának angyala megszabadította őket, szerelmében és kegyelmében váltotta Ő meg őket, fölvette és hordozá őket a régi idők minden napjaiban.” (Ézs 63:9) Ez ma sincs másként!

Krisztusban Isten közel van az Ő népéhez. Krisztus Immánuel, velünk az Isten, aki Isten mindenütt jelenvalóságának üdvözítő kijelentése. Krisztusban és Ő általa Isten örökre velünk van mint Istenünk, Megváltónk és Atyánk.

Tudatában vagy-e Isten mindenütt jelenvalóságának? Elfordít-e az Ő jelenlétének ismerete a bűntől? Szíved és életedet megszentelődését eredményezi-e? Így szól-e: „Mindegy, merre visz az utam, »Ott is a te kezéd vezérelne engem, és a te jobbkezed fogna engem«?” (Zsolt 139:10)

1.31. Isten szeretete

Isten szeretete a keresztyének között szomorú módon sok vita tárgyát képezi. Olyan kérdésekre, hogy Isten szeret-e mindenkit, vagy üdvözíteni akar-e mindenkit, nagyon eltérő válaszokat adnak. Ezek a kérdések fontosak. Összefüggésben állnak a predestinációval, Isten némelyek felé való örök szeretetével, és Krisztus halálával, Isten hatalmának nagyszerű kijelentésével.

Nem célunk, hogy most olyan szakaszokkal foglalkozzunk, mint a János 3:16, és megvizsgáljuk a *világ* szó jelentését ebben a versben. Ha az olvasót érdekli e szakasz magyarázata, javasoljuk Homer C. Hoeksema „Úgy szeretete Isten a világot. . .” című, angol nyelvű tanulmányát,¹⁷ vagy Pink *Isten szuverenitása* című könyve eredeti kiadásának függelékében adott magyarázatát.¹⁸ Most azt szeretnénk megmutatni, hogy Isten szeretetével kapcsolatban minden kérdésre akkor kaphatunk választ, ha megértjük, mi is Isten szeretete.

Isten szeretete mindenekelőtt az Ő Önmaga, dicsősége és szentsége iránti szeretete. Ezt mutatja az 1 János 4:16, amely arról beszél, hogy Isten szeretet. Önmagában mint Atya, Fiú és Szentlélek, Isten minden szeretet foglalata. Ahhoz, hogy a szeretet Istene legyen, nincsen szüksége ránk. Dicsősége mint a szeretet Istenének dicsősége nem lenne hiányos nélkülünk. Ő öröktől fogva mindörökké szeretet, Önmagában és Önmagától fogva, a Szentháromságban.

A Szentírás ezt a szeretetet úgy írja le, mint „a tökéletességnek kötele” (Kol 3:14). Ez több, mint pusztán érzés, érzelem, érzés vagy indulat. Ez az a kötelék, amely a Szentháromság három tökéletes személye között létezik.

Isten szereti saját dicsőségét (Ézs 42:8; Ez 39:25), és a szeretet a *tökéletesség* kötele, ezért Isten nem szeretheti az embert, csakis Jézus Krisztusban és Ő általa. Ez az oka annak, hogy a kiválasztás, Isten némelyek felé mutatott örök szeretete „Krisztusban” van. Egyedül Benne vagyunk tökéletesek. Ez az oka annak is, hogy a János 3:16 *világ* szava nem vonatkozhat minden személyre (vö. Jn 17:9; 1 Jn 4:7–9. Figyeljük meg a többes szám első személyt az utóbbi szakaszban!). Isten nem tudja olyanokkal megerősíteni tökéletes kötelékét, akik Krisztuson kívül vannak.

A Zsoltárok 5:5 is azt bizonyítja, hogy Krisztuson kívül Isten nem tud minket szeretni: „Mert nem olyan Isten vagy te, a ki hamisságban gyönyörködne; nem lakhatik tenálad gonosz.” Isten és a gonosz között nem jöhet létre tökéletes kötelék! Akiket szeret, azokat Krisztusban ki kellett választania és meg kellett váltania, hogy szeretetének tárgyai lehessenek.

---

¹⁷Homer C. Hoeksema: „God So Loved the World. . .” c. tanulmánya elérhető a Crete Protestant Reformed Church (<http://www.prccrete.org>) vagy a Covenant Protestant Reformed Church honlapján (<http://www.cprf.co.uk/pamphlets/godsolovedtheworld.htm>)

¹⁸Arthur Pink: *Sovereignty of God*, Appendix III, „The Meaning of the ‘Kosmos’ in John 3:16” (3. függelék, „A »kozmosz« szó jelentése a János 3:16-ban”), Baker Book House. A magyar *Presbiteriánus Kiadó* által kiadott változat nem tartalmazza ezt a függelékét.

Ennek a másik oldala az, hogy Isten gyűlöli a gonoszt és azt, aki bűnt cselekszik (Zsolt 5:6–7). Ez egy kemény kijelentés, de ennek ellentéte istenkáromlás. Ha azt mondjuk, hogy Isten szereti az embereket anélkül, hogy megmentené őket gonoszságukból és vétükéből, akkor azt állítjuk, hogy a szent és igaz Isten szereti a gonoszt. Ki merne ilyet gondolni?

Ne feledjük azt sem, hogy a hívők öröme és gyönyörűsége Isten szeretetének ebben a megértésében nyugszik. Ez azt jelenti, hogy Isten az Ő népét minden bűnéből megmenti, és tökéletessé teszi őket. Az Ő szeretete a tökéletesség kötele. Ez azt jelenti, hogy felveszi őket az Ő közösségébe, és isteni természet részeseivé teszi őket. Szeretete tökéletessé teszi őket. „Az Isten szeretet; és a ki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten is ő benne.” (1 Jn 4:16) Milyen boldogság és gyönyörűség!

1.32. Isten kegyelme

Mi a kegyelem? Gyakran beszélünk a szuverén kegyelemről vagy az üdvözítő kegyelemről, de tényleg tudjuk-e, mi a kegyelem?

Nyilvánvaló, hogy vannak, akik nem tudják. „Általános kegyelemről” beszélnek, azt sugallva, hogy Isten mindenkihez kegyelmes. Ha valóban tudnák, mi a kegyelem, nem gondolnák azt, hogy a kegyelem általános. Mások azt vetik fel, hogy Isten nem lehet valóban kegyelmes, ha nem üdvözít mindenkit, vagy legalább nem ad mindenkinek egy esélyt. Ha tudnák, mi a kegyelem, nem jutna eszükbe ilyesmi.

Lehet, hogy mi sem tudjuk olyan jól, hogy mi a kegyelem, mint ahogyan gondoljuk. Tudjuk-e, hogy a kegyelem Isten egy *tulajdonsága*? Tudjuk-e, hogy Isten önmagában kegyelmes, és akkor is kegyelmes lenne, ha soha nem teremtett volna meg minket, és ha soha, senkit nem üdvözítene? Még akkor is Isten egyik tulajdonsága, egyik szépsége lenne a kegyelem. Még akkor is kegyelmes lenne, ha nem lennénk kegyelmének tárgyai és befogadói.

Ezt értjük az alatt, hogy a kegyelem Isten tulajdonsága. A kegyelem nem csak Isten velünk való bánásmódját jellemzi. Ahhoz tartozik, ami Ő maga. Nem lehetne kegyelem nélkül, éppúgy, mint ahogy nem szűnhet meg Mindenható Istennek lenni.

Sokszor azt mondjuk, hogy a kegyelem „meg nem érdemelt jóindulat”. Ez ugyan nem helytelen, de mégsem ez a kegyelem teljes definíciója. Ez a meghatározás csak azt mutatja meg, hogy micsoda Isten *hosszánk való* kegyelme, és azt hangsúlyozza, hogy üdvözítő kegyelme szuverén és ingyenes – azzal senkinek nem tartozik. Nem mondja el nekünk azonban, hogy mi a kegyelem mint Isten tulajdonsága.

Amint a kegyelem szokásos meghatározása sugallja, ez Isten jóindulata. Ezek szerint amikor a kegyelmet Isten tulajdonságának nevezzük, azzal azt mondjuk, hogy Isten jóindulattal van *Önmagához*. Ez persze egyszerűen szólva azt jelenti, hogy Isten elsősorban Önmagát szereti, és mindenekfelett saját dicsőségét kívánja. Ezt a Szentírás világosan tanítja.

A *kegyelem* szó kedvességet és szépséget is jelent,¹⁹ különösen egy belső kedvességet és szépséget, amely egy ember egész viselkedésében és beszédmódjában látható. Így beszélünk kegyes vagy kegyes beszédű és viselkedésű emberekről (Péld 11:16; Kol 4:6). A Szentírás beszél olyan emberekről, akik kegyelmet vagy jóindulatot találtak Isten szemében (mert gyönyörűek voltak – 1 Móz 6:8; Lk 1:30).

Amikor azt mondjuk, hogy Isten kegyelmes, ez alatt azt értjük, hogy Ő teljes dicsőségében, mindennél gyönyörűbb és kedvesebb, és az Ő belső tisztaságának és dicsőségének szépsége felragyog minden tettében és szavában. Ezért jóindulatra talál saját szemeiben. Három személyként egy Istenben mindenek felett szereti Önmagát és cselekedeteit, és összehasonlíthatatlanul kedvesnek látja saját munkáit. Ez a kegyelem mint Isten tulajdonsága.

Nem megalázó abba belegondolni, hogy Istennek nincs szüksége ránk ahhoz, hogy kegyelmes legyen? Ő örökké kegyelmes Önmagában, és akkor is az lenne, ha senkit nem üdvözítene. Az tehát, hogy üdvözít, nagyon nagy csoda, amiért soha nem szűnhetünk meg hálát adni Neki.

1.33. Kegyelem és üdvösség

Láttuk, hogy mi a kegyelem mint Isten tulajdonsága. Most beszélünk kell a kegyelemről, amit Isten a mi üdvözítésünkben mutat meg.

Induljunk ki abból a gondolatból, hogy a kegyelem egy belső szépség vagy kedvesség, amely felragyog mindabban, ami egy személy vagy amit tesz, és ami azt eredményezi, hogy mások jóindulattal tekintenek rá! Ekkor azt mondhatjuk, hogy Isten üdvösségünkben kijelentett kegyelme az Ő saját szépségének nekünk adott ajándéka, azért, hogy hasonlóak legyünk Hozzá, és így jóindulatot találjunk az Ő szemében. Isten kedvessége, amelyet az Ő népének ad, amikor üdvözíti őket, egész életmódjukban és beszédükben láthatóvá lesz. Lehetetlen, hogy aki kegyelmet kapott, ne tükrözne valamit Isten kedvességéből!

Ez az egyik oka annak, hogy az általános kegyelem tanítását el kell utasítani. Visszataszító az a gondolat, hogy a gonoszok és hitetlenek Isten szemében jóindulatot találhatnak, vagy bármilyen mértékben részesülhetnek az Ő kedvességéből. Az sem volna lehetséges, hogy Isten

---

¹⁹Az angol *grace* és a görög *kharisz* szavak jelentéséhez valóban hozzátartozik. A „kegyes” szó a régi magyar nyelvben szintén jelenthetett kedvest, szépet (*Ford. megj.*)

megítélné és pokolra küldené őket, mert olyasvalakit küldene az örök sötétség helyére, aki kapott valamit az Ő szépségből.

Isten üdvözítő kegyelmének meg kell még említenünk néhány további jellemzőjét. Ezek is azt mutatják, hogy miért nem lehet a kegyelem általános.

Először, a kegyelem nemcsak Isten hozzáállása, hanem *ajándék* is. Ez következik abból, amit eddig elmondtunk, de hangsúlyozni kell. A Szentírás sokszor beszél arról, hogy Isten kegyelmet ad (Zsolt 84:12; Péld 3:34; Jak 4:6; 1 Pt 5:5). A kegyelemről Isten ajándékaként beszélünk, amikor a kegyelem szabad és meg nem érdemelt voltát akarjuk hangsúlyozni. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a kegyelmet Isten nekünk adja, amikor megmutatja nekünk, és nem csupán az Ő hozzáállásáról van szó.

Másodszor, a kegyelem *erő*. Ez valójában ugyanaz, mintha azt mondanánk, hogy a kegyelem *Istené*. Isten gondolatai, Isten tulajdonságai és Isten Igéje nem ugyanolyan mint a miénk, nem erőtlén, hanem mindig a Mindenható hatalmával teljes. Ez is egy oka annak, hogy Isten nem lehet mindenkire kegyelmes. Az Ő kegyelme nem lehet hiábavaló, nem lehet erőtlén arra, hogy megmentsen és üdvözítsen, nem bukhat el. Ha arra utalnánk, hogy elbukhat, akkor tagadnánk, hogy Isten az Isten.

Harmadszor, a kegyelem *üdvözítő*. A Szentírás soha nem beszél az embereknek adott másfajta kegyelemről. Amint a kiválasztás különös (partikuláris) és az engesztelés különös, úgy a Krisztus által előre elrendelt és megszerzett kegyelemnek is különösnek kell lennie, amely csak némelyeknek jelenik meg, üdvözítő módon.

Csodálatos, hogy kegyelmet találhatunk Isten szemében, különösen, ha ezalatt azt értjük, hogy kedvesnek és szépnek talál minket. Ez csak azért lehet így, mert Krisztusban és Krisztus munkája által lát minket. Krisztus Isten egyszülött Fiaként gyönyörű. Istennek való tökéletes engedelmségében és hűségében tízezer közül a legszebb, és egyedül Benne találhatunk Isten előtt jóindulatot.

1.34. Isten irgalma

Isten irgalmára általában saját magunkkal kapcsolatban gondolunk, mert nekünk van szükségünk erre az irgalomra. Különösen úgy tekintünk rá, mint könyörlésre. Isten irgalmas hozzánk, amikor megkönyörül rajtunk, és megszabadít minket bűneink gyötrelméből és nyomorultságából (Péld 16:6).

Az irgalom azonban ennél több. Soha nem szabad elfelejtenünk, hogy az irgalom Isten *tulajdonsága*. Olyasvalami, ami az Ő lényét jellemzi, és soha nem veszi el azt. Ebből az következik,

hogy Isten akkor is irgalmas lenne, ha soha nem léteznének az Ő irgalmasságának tárgyaként. Akkor is irgalmas lenne, ha minden ember örökre elveszne, és senki nem üdvözülne. Akkor is irgalmas lenne, ha senkinek nem mutatná meg irgalmát. Ő önmagában irgalmas (Lk 6:36).

Ez arra is emlékeztet minket, hogy milyen helytelen azt mondani, hogy Isten nem lehet irgalmas, szerető, kedves és kegyelmes, ha nem üdvözít mindenkit. Neki nincs szüksége arra, hogy bárkit is üdvözítsen ahhoz, hogy irgalmas legyen. Nincsen szüksége egyetlen teremtményre sem ahhoz, hogy az irgalom Istene legyen (Ef 2:4). Ő független, önmagában elégséges, és nincsen szüksége semmire. Ő *Isten*.

Mi az irgalom mint Isten tulajdonsága? A kérdés megválaszolásához figyelembe kell vennünk néhány dolgot.

Észre kell vennünk azt, hogy az irgalom még velünk kapcsolatban is jóval több annak kívánságánál, hogy megszabadítson valakit. Az irgalom mindenek fölött annak kívánsága, hogy valakit boldognak és áldottnak lásson. A veszendő emberek iránt érzett szánalom és a megmentésükre irányuló vágy ehhez képest csak másodlagos. Ez segít minket abban, hogy Isten irgalmát elsősorban úgy lássuk, mint annak kívánságát, hogy Ő maga mindenek fölött és örökre boldog legyen. Ő nem veszendő, nincs szükségben, és soha nem lehet szánalom tárgya, mindazonáltal kívánja saját örök boldogságát és dicsőségét. Ez az Ő irgalma mint saját lényének tulajdonsága (2 Móz 34:6).

Csak amikor Isten úgy dönt, hogy megmutatja nekünk irgalmát, akkor járul az Ő kívánságához, mellyel boldoggá akar minket tenni, szánalom, könyörület és az üdvözítés kívánsága, mert elveszettek, veszendőek vagyunk, így szánalmának valódi tárgyai (Jak 5:11). Még amikor ilyen szánalmat is mutat felénk, akkor is saját nevének és lényének dicsősége és boldogsága a fő kívánsága. Ezért irgalmában nemcsak megment minket, hanem fel is emel, hogy örökre Vele lehessünk és kedvünket lelhessük Benne.

Mint tulajdonság, Isten irgalma is erős. Nem úgy van, ahogyan néhányan sugallják, hogy az irgalom Isten részéről csak valami tehetetlen szánalom érzése, amelyet mindenki felé érez, de amely nem minden esetben tud vagy akar célt érni. Isten többi tulajdonságához hasonlóan az irgalom szuverén, mindenható, változhatatlan és örökkévaló, így soha nem sikertelen, amikor Isten az emberek közül megmutatja némelyeknek (Ef 2:4–5; Tit 3:5; 1 Pt 1:3) Isten irgalma nem lehet üres, be nem teljesült érzés. Nem hagyja, hogy irgalma tárgyai végső soron pokolra kerüljenek. Az irgalom *Isten* irgalma, és az Ő isteni lényének mindenható tulajdonsága, ezért nem hiszük, hogy Isten irgalma „általános” olyan értelemben, hogy mindenkire irgalmas lenne.

Kimondhatatlanul hálásak vagyunk azonban azért az irgalomért, amelyet Isten nekünk adott, különösen azért, mert tudjuk, hogy azt egyáltalán nem érdemeltük meg, és nem kapja meg

mindenki. Hihetetlen, hogy Isten megszán és megáld olyanokat, mint mi, de közben buzgón hiszi ezt mindaz, aki az Övé.

1.35. Isten igazsága

Isten igazsága (igaz-volta) az Ő kegyelméhez, irgalmához és szeretetéhez hasonlóan „közölhető” tulajdonsága, ami azt jelenti, hogy ajándékként nekünk adja, így mi is igazak lehetünk. Az, hogy Isten saját tulajdonságait nekünk adja, és így Önmagához hasonlóvá tesz bennünket, hatalmas csoda. Még ennél is csodálatosabb az, hogy ezeket az ajándékokat nekünk adja, akik bűnösök vagyunk (Rm 4:5).

Isten minden ajándéka között egyik sem olyan fontos, mint igazsága. Amikor ezt az ajándékot nekünk adja, azért tesz így, mert önmagunktól egyáltalán nincsen igazságunk, és igazság nélkül elkárhozunk Előtte. Amikor saját igazságát ajándékozza nekünk, akkor megigazítottan, ártatlanul és a kárhoztatás bármilyen lehetősége nélkül állunk előtte.

Tudod-e, hogy a megigazítás Isten saját igazságának ajándéka? Ez egy olyan igazság ajándéka, amely nem található meg ebben a világban, hanem a mennyből jön. Így, ahogyan Luther sokszor mondta, *idegen* igazság (Rm 3:21). Ezt az igazságot Isten az Ő saját Fia szenvedése és halála által szerezte meg nekünk, és a Szentlélek munkájából, hit által adja nekünk (Hab 2:4; Rm 1:17; 3:22–26).

A csoda az, hogy ez az igazság mindenestül Istentől van. Ezt hangsúlyozni kell, mert manapság nagyon sok evangélikál elfordul az ingyenes, kegyelmes megigazítás református tanításától, és hit és cselekedetek általi megigazulást hirdet, egy olyan tanítást, amely nem különbözik túlságosan a római katolicizmus tanításától. Az igazság az, hogy Isten nemcsak nekünk adja – az Ő saját – igazságát, hanem Fia személyében azt ki is érdemelte és elnyerte. Semmit nem tehetünk azért, hogy kiérdemeljük vagy megszerezzük azt (Rm 3:24)! Még az a hit, amely által az igazságot megkapjuk úgy, hogy az a mi igazságunk legyen, az sem a saját cselekedetünk, hanem Isten ajándéka (Ef 2:8–10). A megigazulásban nincsenek cselekedetek, csak Isten saját cselekedetei az örökkévalóságban, Krisztusban és a Lélekben (Rm 11:6).

Isten azonban nem azért igaz, hogy adhasson nekünk valamit. Nincsen szüksége ránk ahhoz, hogy igaz legyen. Ő önmagában igaz (Zsolt 11:7; Zsolt 116:5; Dán 9:7; Jn 17:25; Jel 16:5).

Mit jelent az, hogy Isten igaz? Az igazság a törvényhez való igazodás, de milyen törvényhez igazodik Isten? Milyen mércéhez mérhető? A válasz az, hogy Ő maga annak mércéje, hogy mi a jó és mi a gonosz (Zsolt 35:24). Tökéletessége az a mérce, amelyhez minden teremtményének igazodnia kell, és amelyhez Ő is igazodik minden szavával és cselekedetével. Soha nem

vádolható igazságtalansággal (Rm 9:14). Soha nem található hiba Isten egyetlen szavában vagy tettében sem (Zsolt 19:10; Rm 9:20). Amit tesz, az jó, mert Ő teszi. Ez az Ő igazsága. Az, hogy Isten igazzá tesz bennünket, azt jelenti, hogy a tiszta kegyelem csodája által hozzáigazít minket saját tökéletességének mércéjéhez. Ezt úgy tette, hogy elküldte Fiát, hogy szenvedjen bűneinkért, és kiérdemelje számunkra az Ő jóindulatát. Hála legyen Neki!

1.36. Isten bölcsessége

Isten bölcs. Ezt hisszük, és mégis sokszor szem elől tévesztjük. Érdeemes tehát emlékeztetni magunkat arra, amit a Szentírás Isten bölcsességéről tanít.

Számunkra az a bölcsesség, ha tudjuk, hogyan tegyünk mindent Isten dicsőségére. A legtöbb ember tudja, hogyan tegyen saját magáért vagy saját hasznára, de nem tudja, hogyan tegyen Isten dicsőségéért. Van tudásunk, de nincs bölcsességük. Ők a bolondok, akik azt mondták szívükben, hogy nincs Isten (Zsolt 14:1).

A bölcsesség Isten ajándéka. Egyedül Ő taníthat meg arra, hogyan tegyünk mindent az Ő dicsőségére. Az Ő Igéje minden bölcsesség forrása, és az Ő Lelke a tanító, mert semmit nem tanulhatunk addig, amíg a Lélek át nem formálja szívünket.

Isten mindenkinek ad bölcsességet, aki kéri. Azt mondja, hogy bölcsességét senkitől sem tartja vissza, aki azt hitben kéri (Jak 1:5–6). A bolondságra tehát nincsen mentség! Lehet, hogy fiatalságunk vagy iskolázatlanságunk miatt nincs tudásunk, de ha nincs bölcsességünk, arra nincs mentségünk. A bölcsesség hiánya abból származik, hogy nem keressük Istent.

Nincs mentség arra sem, ha panaszkodunk Isten velünk való bánásmódja miatt. Igéjében nemcsak azt mondja el nekünk, hogy Ő mindenestül bölcs, hanem meg is ígéri nekünk a bölcsességet, hogy ezt az ismeretet nyomorúságunkban Előtte meghajolva, jóságért Őt dicsőítve és irgalmában bízva megértsük és az Ő dicsőségére használjuk.

Az Istentől kapott bölcsességet abban is megmutatjuk, hogy az Ő dicsőségére, nem pedig magunkért élünk. Kegyelemből megmutatjuk, hogy többé nem vagyunk bolondok, hanem bölcssek, akik felismerik Isten akaratát, és mindenben az Ő tisztességét keresik. Még amikor meglátjuk önmagunkban a bűn bolondságát és az igaz bölcsesség hiányát, akkor is azt mutatjuk meg, hogy Ő bölcsességet adott nekünk, mégpedig azzal, hogy Őt keressük, mint a számunkra szükséges bölcsesség forrását, és bízunk abban, hogy Ő bőségesen megadja és nem tartja vissza azt.

A bölcsesség nemcsak egy ajándék, hanem Isten tulajdonsága is. Tulajdonságként a bölcsesség az, hogy Isten mindent ismer, és csodálatosan képes arra, hogy mindent az Ő dicsőségére

végezzen. Nem csupán akkor tudja a dolgokat, amikor azok megtörténnek, hogy azután elvégezze, miként használja azokat, hanem mindent öröktől fogva tud, és így bölcsességében mindent úgy végzett el és rendelt el előre, hogy azok igazságának és kegyelmének dicsőségét mutassák meg.

Mivel Isten bölcsen mindent az Ő dicsőségére cselekszik, biztosak lehetünk abban, hogy még a velünk történő „rossz” dolgok sem választanak el az Ő szeretetétől, hanem jók lesznek számunkra. Isten bölcsességében öröktől fogva tudja, hogyan szolgál minden az Ő dicsőségére, még a mi bajaink is. Bölcsességében bocsát ránk mindent a mi javunkra és az Ő dicsőségére. Az Ő bölcsességénél fogva bízhatunk Benne, és hihetjük azt, hogy Ő a mi Atyánk.

Micsoda tulajdonság ez a mi életünkre nézve! Amikor elfelejtkezünk Isten bölcsességéről, akkor kezdjük megkérdőjelezni azt, ahogyan Ő velünk cselekszik. Amikor nem emlékszünk arra, hogy Ő bölcs, morgolódunk és panaszkodunk velünk való útjai miatt, különösen amikor azok nehezek. Az Ő bölcsessége a mi vigasztalásunk arra nézve, hogy minden dolog a mi javunkra kell szolgáljon, és semmiért nem kell félnünk, semmiért nem kell panaszkodnunk.

1.37. Isten transzcendens volta

Isten következő tulajdonsága az Ő transzcendens volta (felsőbbrendűsége). Ez a tulajdonság sok másikhöz hasonlóan arra emlékeztet minket, hogy Ő Isten, és nincs más! Transzcendencia azt jelenti, hogy Ő mindenek felett való, és senki és semmi nincs Rajta kívül, vagy Vele egyenlő módon!

Isten a teremtés *felett* van. Ennek így kell lennie, hiszen Ő a Teremtő. Amint a művész nagyobb bármely alkotásánál, Isten is nagyobb az Ő alkotásainál. Isten transzcendens volta tehát válasz a panteizmusra, amely Istent azonosítja a teremtéssel. Ebben a gonosz tanításban gyökerezik sok modern gondolkozás, különösen a New Age mozgalom, vagy sok környezetvédő csoport, akik számára a teremtés dolgai jelentenek mindent.

Isten az idő és a tér felett is áll. Örökkévalósága jelenti az Ő transzcendens voltát az időhöz képest, mindenütt jelenvalósága pedig a térhez képest. Az idő valami, amit Ő alkotott, nem olyan dolog, ami korlátozná Őt. Ez számunkra nehezen megfogható, mert múlt, jelen és jövő időben kell beszélünk Róla, de valójában Ő örökké a VAGYOK – a múltban csakúgy, mint a jelenben és a jövőben. Számára nincs idő! Nem is foglalja magába Őt az univerzum! Annak hatalmas kiterjedése, a benne lévő teremtmények seregei mind Isten keze munkái. Jelen van bennük és velük, de mindig felettük marad.

Hozzánk viszonyítva is transzcendens. Ezért soha nem tudjuk teljesen megérteni tetteit és útjait. Az Ő utai és gondolatai magasabbak a mieinknél, és úgy kell hinnünk Benne, hogy sosem

tudjuk teljesen megérteni Őt (Ézs 55:8–9). Munkái olyan hatalmasak, hogy nem tudjuk azokat kikutatni. Utai felül vannak minden ismereten. Dicsősége kikutathatatlan. Tulajdonságai számtalanok, dicsőségei vég nélkül valók, fensége öröktől fogva örökké tart!

A hívő azonban nem nyugtalankodik Isten transzcendenciája miatt, mert Isten még transzcendens voltában sincs messze (Jer 23:23), hanem közel hajol, megismertette Magát népe hitével, és kijelentve minden kedvességét és jóságát. Az Ő népe szereti transzcendens voltát, mert arra emlékezteti őket, hogy akinek kezéből mindent kapnak, az az élő és igaz Isten, akihez senki sem hasonlítható. Transzcendenciájában okot látnak arra, hogy Tőle függjenek, Benne bízzanak, és hitüket és reménységüket Belé vessék. Még amikor kellemetlen dolgokat küld nekik, melyek szenvedéssel és bajokkal járnak, akkor is így szólnak: „Ha elfogyatkozik is testem és szívem: szívemnek kösziklája és az én örökségem te vagy, oh Isten, mindörökké!” (Zsolt 73:26).

Csak Isten képes mindenre. Csak Isten hatalmas. Csak Ő múlja felül gondolatainkat, szavainkat és tetteinket. Ezért egyedül Ő méltó bizalmunkra.

1.38. Isten egyszerűsége vagy tökéletessége

A teológiai könyvekben olykor olvashatunk arról a tulajdonságról, amit Isten egyszerűségének nevezünk. Ez egy zavaró szó, és mivel nem található meg a Szentírásban, lehet, hogy egy másik szót lenne jobb használni helyette, például azt, hogy tökéletesség. Isten egyszerűsége az Ő egységéhez tartozik: Ő minden tulajdonságában és cselekedetében *egy*. Cselekedetei és tulajdonságai között nincsen egyenlenség, összeütközés vagy ellentmondás. Azok mind egyek. Isten tökéletes, és nincsen Benne semmiféle gyengeség vagy hiányosság.

Isten tökéletességét különösen azok a szakaszok tanítják, amelyek szerint Isten szeretet, igazság vagy világosság (1 Jn 1:5; 4:8; 5:6). Az, hogy Ő világosság, azt jelenti, hogy a sötétségnek nincs Benne helye. Az, hogy Ő szeretet, azt jelenti, hogy semmi, ami Benne van, nem képes megrontani az Ő szeretetét. Ez azt is jelenti, hogy az Ő tulajdonságai valójában nem különálló jellemzők. Olyanok, mint a gyémánt lapjai, amelyeket nem lehet egymástól elválasztani. Mindegyik saját dicsőségében szikrázik és fénylik, de együtt alkotnak egy értékes drágakövet. Ha elválasztjuk, akkor megsemmisítjük őket.

Vegyük Isten irgalmát! Ez nemcsak az a szájalom, amit velünk kapcsolatban érez a mi nyomorúságunkat és bűneinktől való megkötözöttségünket látva, hanem az a hatalom is, amely által megszabadít minket ebből a nyomorúságból. Ez nem pusztán kívánság, hogy segítsen nekünk, hanem maga a segítség, amit ad. Irgalma és mindenható volta tökéletesen egyek, soha nem elválaszthatóak, soha nem állíthatóak szembe.

Gondolhatunk Isten szeretetére is. Isten tökéletessége vagy egyszerűsége azt jelenti, hogy szeretete nem elválasztható az Ő igazságától, örökkévalóságától, mindenható voltától, sem bármely más tulajdonságától.

Isten szeretete mindig igazságos, és a tökéletes igazságosságán kívül semmiben nem mutatkozik meg. Másként szólva, Ő senkit sem szeret, hanem csakis úgy, hogy betöltsi saját igazságosságának követelményeit azzal, hogy Krisztust elküldte azért, hogy meghaljon helyettük.

Isten szeretete mindig örökkévaló. Nincsen olyan isteni szeretet, amely csak a jelenre szól, de nem öröktől fogva örökké való. Akiket szeret, mindig szerette, és mindig szeretni fogja. Így az Ő szeretete is mindenható (hatalommal teljes). Soha nem üres érzélem, hanem olyan hatalom, amely az Ő szeretetének alkalmas célpontjaivá formál minket.

Isten tökéletessége az egyik ok arra, hogy higgyük azt, hogy Isten nem szeret mindenkit, és nem mutat mindenki felé kegyelmet. Ez azt jelenetné, hogy Istennek van egy olyan szeretete vagy kegyelme, amely ellentétben áll az Ő igazságosságával, szentségével és igaz-voltával, mert akkor olyanok felé mutatna szeretetet, akik Krisztusban nem igazak és szentek, és soha nem is lesznek azok.

Milyen nagy áldás a hívők számára az, hogy ismerhetik Isten tökéletességének igazságát! Ha ezt ismerjük, akkor megérthetjük, hogy az Ő irgalma soha nem hiábavaló, az Ő kegyelme soha nem viszonzatlan és az Ő szeretete soha nem elvesztegetett.

1.39. A Szentháromság

1.40. A Szentháromság jelentősége

1.41. A Szentháromság és a család

1.42. A szövetség

1.43. Az örökkévaló szövetség

1.44. Egyetlen szövetség

1.45. A kegyelmi szövetség

1.46. A szövetségi ígéret

1.47. Eleve elrendelés

Az eleve elrendelés (predesztináció) tana gyakran nagy nehézséget jelent az emberek számára. Ez a nehézség abban rejlik, hogy a Szentírás semmilyen másik tanítása nem bizonyítja ennyire egyértelműen azt, hogy Isten az Isten, és nekünk meg kell alázkodnunk Előtte és el kell ismernünk az Ő fenségét. Ez az alázat büszke és bűnös szívünk számára nagyon nehéz, mert balga gőgünkben minduntalan saját sorsunk vezérei szeretnénk lenni.

A predesztináció, ahogyan a szóból is sejthető, azt jelenti, hogy Isten öröktől fogva meghatározta a racionális, gondolkodó és akarattal bíró teremtmények sorsát (erre vonatkozik a desztináció), beleértve az elbukott és az el nem bukott embereket és angyalokat. Mindezt a világ teremtése előtt, örök tanácsából cselekedte (a *predesztináció pre* előtagja azt jelenti, hogy „előtt”). Isten öröktől fogva kiválasztott némelyeket a mennyre, másokat pedig elvetett. Istennek ez a szuverén és örök döntése határozza meg az ember örök sorsát, nem pedig az ember saját döntése.

Sok ellenvetés van ezzel a tanítással szemben. Azt mondják, hogy az embereket bábukká teszi minket Isten kezében; kegyetlen és zsarnoki lenne Istentől, különösen az, hogy néhányakat eleve arra rendeljen, hogy pokolra küldi őket; Istent teszi a bűn szerzőjévé stb. Mindazonáltal a Biblia világosan tanítja az eleve elrendelést.

Az angol KJV fordításban négyszer fordul elő a *predesztináció* szó, mégpedig a következő helyeken: Róma 8:29, 30; Efézus 1:5, 11 – éppen ott, ahol e tanítás említését várjuk. Az a görög szó, melyet így fordítanak: *predesztinál*, azt jelenti, hogy „előzetesen kijelöl”. Még két másik szakasz használja (Csel 4:28; 1 Kor 2:7), de ott más a fordítás.²⁰ A predesztináció gondolata számos más helyen is olvasható, de valószínűleg sehol sem annyira világosan, mint a Róma 9:11–13-ban: „Mert mikor még meg sem születtek, sem semmi jót vagy gonoszt nem cselekedtek, hogy az Istennek kiválasztás szerint való végzése megmaradjon, nem cselekedtekből, hanem az elhívótól, Megmondattott néki, hogy: A nagyobbik szolgál a kisebbiknek. Miképpen meg van írva: Jákóbot szerettem, Ézsaut pedig gyűlöltem.”

---

²⁰A Károli fordításban a Róma 8:29, 30 és az Efézus 1:11 az „eleve elrendel”, a Cselekedetek 4:28 az „eleve elvégez”, az 1 Korinthus 2:7 az „öröktől fogva elrendel”, az Efézus 1:5 az „eleve elhatároz” kifejezést használja (*Ford. megj.*)

Isten eleve elrendelése még az angyalokra és az ördögökre is vonatkozik. Ez világosan látszik az 1 Timóteus 5:21-ből, ami a választott angyalokról szól, és a Júdás 6-ból, ami a bukott angyalokról beszél, akiket az Úr „a nagy nap ítéletére örök bilincseken, sötétségben” tartott. Amint az angyalokkal, úgy van az emberekkel is: néhányan kiválasztattak az örök életre és az üdvösségre, ezt nevezi a Biblia *kiválasztásnak*; mások pedig nem választattak ki vagy elutasítottak, ezt nevezzük néha *elvetésnek*.

Sokan elfogadják, hogy a Biblia beszél a kiválasztásról, de nem szeretik az elutasítás, az elvetés tanát. Az, hogy a kiválasztás és az elvetés együtt létezik, egyértelmű, mert nem mondhatjuk, hogy vannak, akiket Isten kiválasztott anélkül, hogy ebből legalábbis ne következne az, hogy vannak olyanok is, akiket *nem* választott ki. Nem kiválasztva lenni ugyanazt jelenti, mint elvetettnek, elutasítottnak lenni, még ha ezeket a szavakat nem is használják. A Szentírás világosan tanítja a kiválasztást és az elvetést is.

Istennek mindkettő szuverén és örökkévaló cselekedete, és azt bizonyítja, hogy Ő „akarátja szerint cselekszik az ég seregében és a föld lakosai között, és nincs, a ki az ő kezét megfoghatná és ezt mondaná néki: Mit cselekedtél?” (Dániel 4:32).

1.48. Feltétel nélküli kiválasztás

1.49. Elvetés

1.50. Isten végzései

1.51. Isten mindent átfogó végzései

A Szentírás gyakran beszél Isten végzéseiről, amelyek az Ő szuverén, örökké való döntései azokra nézve, amelyek vannak, voltak vagy lesznek a teremtésben, a történelemben és a megváltásban.

De ezekben a végzésekben vajon *minden* előre el van határozva?

A Szentírás nagyon világosan tanítja, hogy Isten mindent előre elhatározott. A következőket végezte el:

- A földet és annak fundamentumait (Péld 8:29).
- A tengert és annak határait (Jób 38:8–11).

- Az esőt (Jób 28:26).
- A napot, a holdat és a csillagokat (Zsolt 148:3–6).
- A történelem időit és korszakait (Ézs 46:9–10).
- A nemzetek fizikai és etnikai határait (Csel 17:26).
- Születésünket és jellemünket (Zsolt 139:15–16).
- Életünk útját (Jer 10:23), sőt, gondolatainkat és szavainkat is (Péld 16:1).
- Az emberek hatalmát és tekintélyét, még az istentelenekét is (2 Móz 9:16).
- Az emberek gonoszságát (1 Pt 2:8), beleértve azokét is, akik megfeszítették Krisztust (Csel 4:24–28).
- Az eljövendő antikrisztusi királyságot (Jel 17:17).
- A gonosz emberek kárhoztatását (Mt 26:24–25; Rm 9:22).
- A bukott angyalok ítéletét (Júd 6).
- Minden dolgok végét (Ézs 46:10).
- Krisztus születését (Zsolt 2:7–8), életét (Lk 22:22) és halálát (Jel 13:8).
- Az üdvösség minden részét, beleértve az elhívást (Rm 8:28), a hívők hitét (Csel 13:48), a megigazolást (Rm 8:30), a fiúvá fogadást (Ef 1:5), a szentséget és a jó cselekedeteket (Ef 1:3–4; 2:10) és a dicsőséges örökséget (Ef 1:11).
- Mindent a mennyben, a földön és a pokolban (Zsolt 135:6–12).

Egy hívő ember számára nem lehet nehéz ezt elfogadni. Akármit is jelentsen ez mások számára, a hívő számára azt jelenti, hogy nem a gonoszok, nem az ördög, hanem *Isten* tart mindent a kezében.

Ez azt jelenti, hogy semmi sem történik csak úgy – különösen pedig azt, hogy semmi nem történik Isten népével, amit mennyei Atyjuk ne rendelt volna el. Akik Isten szeretik, azoknak minden a javát kell munkálja, mert az ő Atyjuk rendelt el mindeneket.

Amikor látjuk, hogy „az emberek elhalnak a félelem miatt és azoknak várása miatt, a mik e föld kerektségére következnek: mert az egek erősségei megrendülnek” (Lk 21:26), annak az az oka, hogy figyelmen kívül hagyják azt, hogy Isten mindent szuverén módon elrendelt. Egy szuverén, elrendelő Isten nélkül nincsen reménységük (Ef 2:12).

Valljuk meg a világ előtt: „Pedig a mi Istenünk az égben van, és a mit akar, azt mind megcselekszi.” (Zsolt 115:3)

1.52. Isten hathatós végzései

1.53. Isten feltétel nélküli végzései

1.54. Isten bölcs végzései

1.55. Isten akarata

1.56. Isten parancsoló akarata és tanácsbeli akarata

2. fejezet

Az ember és világa

2.1. Angyalok

2.2. Ördögök

2.3. Hat napos teremtés

2.4. Evolúció

2.5. Teista evolúció

2.6. A „nap-korszak” teremtéselmélet

2.7. Isten gondviselése

2.8. Megtartatás és gondviselés

2.9. Kormányzás és gondviselés

2.10. Isten mindent átfogó gondviselése

2.11. Gondviselés és „általános kegyelem”

Isten gondviselésében teremtményeit mindennel ellátja (Csel 17:25). Ez azt jelenti, hogy Isten sok jó ajándékot ad a gonoszoknak, beleértve nemcsak az esőt és napsütést, ételt és hajlékot, életet és lehetőséget, hanem racionális elmét, akaratot és lelket is.

Ebből sokan arra következtetnek, hogy Isten szereti a gonoszokat, és kegyelmes hozzájuk. Azt mondják, hogy ezek a dolgok Isten „általános kegyelmét” jelentik, az Ő kegyelmét mindenki számára, egy kegyelmet, ami nem vezeti őket az üdvösségre, de mégis tanúbizonyság számukra Isten feléjük való jóindulatáról és szeretetéről. Egy általános gondviselés azonban nem ugyanaz, mint egy általános kegyelem, és a kettőt nem szabad összekevernünk. A Biblia sem használja soha a *kegyelem* szót, hogy ezzel írja le Isten gondviselésének általános munkáját.

Ez nem jelenti azt, hogy tagadjuk, hogy az ajándékok, amit Isten a gonoszoknak ad, *jó* ajándékok (Jak 1:17). De az, hogy Isten jó ajándékokat ad nekik, nem jelenti azt, hogy szereti őket, vagy kegyelmes hozzájuk. Ha azt mondjuk, hogy Isten jó ajándékokat ad a gonoszoknak, még mindig nem mondtunk semmit arról, hogy *miért* adja Isten azokat a jó ajándékokat. A Biblia azt tanítja, hogy más oka van arra, hogy a gonoszoknak jó ajándékokat adjon, mint a szeretet vagy az irgalom. Ezeket a jó ajándékokat haragjában adja nekik hálóként számukra (Zsolt 11:5; Péld 14:35; Rm 11:9), átokként (Péld 3:33) és pusztulásukra (Zsolt 92:8). Ezekkel az ajándékokkal síkos földön helyezi el őket és pusztulásba veti őket. (Zsolt 73:18 KJV, a 3–7. versekig tartó szöveggörnyezetben). Ez világosan látható abból, ahogyan a gonoszok ezeket az ajándékokat arra használják, hogy vétkezzenek Isten ellen, és méltóvá tegyék magukat az ítéletre.

Ez olyannyira igaz, hogy a Szentírásban Isten azt is megparancsolja, hogy utánozzuk Őt az ellenségeinkkel való bánásmódunkban. Tegyük jót velük, mégpedig annak ismeretében, hogy ha nem térnek meg és nem hisznek, akkor a mi jó cselekedeteink pusztulásukra és ítéletükre lesznek (Rm 12:20–21).

Nem kellene meglepnie bennünket, hogy egy ajándékot, ami önmagában jó, Isten ilyen okok miatt ad. Például egy apa, aki a kiskorú fiának egy borotvaéles henteskést ad, ami ugyan nélkülözhetetlen a konyhában, de biztosan megkérdőjelezi bennünk, hogy ezt a „jó ajándékot” szeretetből és könyörületből adta-e. A gyermek biztosan olyan rosszul fogja azt használni a saját pusztulására, mint ahogy a gonoszok használják Isten minden nekik adott jó ajándékát.

Az általános kegyelem tanításában talán az a legnagyobb veszély, hogy lerombolja Istenben való vigasztalásunkat. Ha az eső és napsütés, az egészség és élet önmagában kegyelem, mit kell akkor levonnunk abból, amikor Isten az ellenkezőjét küldi nekünk, nevezetesen betegséget, szegénységet, szárazságot vagy halált? Ezek a dolgok az átkai? Azért küldi ezeket, mert gyűlöl

bennünket? Ha a kegyelem a „jó dolgokban” van, akkor ha Isten nem adja meg nekünk azokat a jó dolgokat, nem részesülünk kegyelemben? Nem arra kellene-e inkább következnünk, hogy mindazt, amit nekünk, az Ő népének küld, akár egészséget vagy betegséget, szegénységet vagy gazdagságot, életet vagy halált, azt szeretetében, kegyelmében és a mi javunkra küldi (Rm 8:28); viszont mindaz, amit a gonoszoknak küld, még akkor is, ha az önmagában „jó”, mégis ítéletükre van? Hogyan másként vigasztalódhatnánk meg az összes fájdalomaink és nyomorúságaink közepette?

2.12. Gondviselés és a bűn korlátozása

Isten az Ő gondviselésében minden dolgot irányít és vezet, ami csak megtörténik. Még az ember életének összes részlete is Isten szuverén irányítása alatt van, amint Nabukodonozor mondta: „az ő akaratja szerint cselekszik az ég seregében és a föld lakosai között” (Dán 4:32). Isten tehát az Ő gondviselésében az emberek bűnös cselekedeteit is irányítja és vezeti, ahogyan az Nabukodonozor és mások példájából egyértelmű (1 Sám 2:25, 2 Sám 16:10, 2 Sám 24:1, 2 Kir 22:19–22, Csel 2:23, Rm 9:18). Isten szuverén és gondviselő munkája a bűn korlátozását is magában foglalja. Isten az ember gonoszságát a gondviselés által számos különböző módon korlátozza.

Az Írás sok példát hoz fel a bűn korlátozására. Az 1 Mózes 6:3 az első példa a Szentírásban. Isten ott a bűnt az ember élethosszának megrövidítésével korlátozta. A bábeli torony idejében a bűnt az ember beszédének megváltoztatásával is korlátozta. Az olyan igék, melyek arról beszélnek, hogy Isten a bűnnek embereket adott át, szintén következtetni engednek a bűn korábbi korlátozására (Zsolt 81:11–12, Csel 7:42, Rm 1:24–28).

Sokan ezeket az igéket az úgynevezett általános kegyelem példáiként idézik. Azt mondják, hogy az a tény, hogy Isten korlátozza az ember bűnét, bizonyítja Isten minden ember felé való kegyelmes hozzáállását. Sokan még azt is mondanák, hogy ez az általános kegyelem Isten nem üdvözítő munkájának az eredménye az ember szívében, elméjében és akaratában, ami miatt az ember nem *teljesen* romlott, és ami előkészíti az utat az evangéliumnak azáltal, hogy lehetségessé teszi az ember számára, hogy elfogadhassa vagy elutasíthassa az evangéliumot, mint az üdvözítő kegyelem felajánlását.

Azonban az, hogy Isten a bűnt korlátozza, egyáltalán nem bizonyítja, hogy ez kegyelmes dolog lenne. Még mindig fel kell tennünk a kérdést: „Hogyan és miért van a bűn korlátozva?”

Az Írás világosan tanítja, hogy Isten a bűn korlátozását kizárólag az Ő *erejével* éri el, nem pedig azzal, hogy a Lélek valamiféle *kegyelmes* munkájával valamiféle változást okoz az ember romlott természetében. Sokkal inkább olyan ez, mint amikor valaki egy veszett kutyára

szájkosarat tesz, ami ugyan megakadályozza a kutyát, hogy bárkit is megharapjon, de nem tesz semmit azért, hogy a kutya meggyógyuljon betegségéből. Isten sok mindent használ ilyen módon arra, hogy az emberek gonoszságát szívük megváltoztatása nélkül korlátozza, különösen a következményektől való félelmet,. Az egyik legjobb példa a bűn szuverén, de nem üdvözítő korlátozására az Ézsaiás 37:29-ben található, ahol Isten azt mondja Assíria királyának, hogy: „Vetem orrodba horgomat és szádba zabolámat, és visszaviszlek az úton, a melyen jövé!” Ebben semmi kegyelmes sincs.

Ugyanez az ézsaiási szakasz arra is emlékeztet bennünket, hogy mi a korlátozás célja. Nincs más célja, mint hogy Isten népét a világban megvédje és megtartsa.

Isten gondviselésének általános munkálkodása *nem* általános kegyelem. A kegyelem az az erő, amely által Isten üdvözíti az Ő népét (Ef 2:8–10). Nincs másfajta kegyelem, mint a csodálatos, lenyűgöző és üdvözítő kegyelem. Dicsőség ezért Istennek!

2.13. Az ember teremtése

2.14. Az ember Isten képmása

2.15. Ádám viszonya az emberi nemhez

2.16. Érdem

2.17. Az első paradicsom

2.18. Két fa

2.19. Az ördög hazugsága

2.20. A jó és gonosz tudásának fája

2.21. Az élet fája

2.22. Az ember bukása

2.23. A bűn és következményei

2.24. Eredendő bűn

2.25. Teljes romlottság

2.26. Az ember úgynevezett szabad akarata

3. fejezet

Krisztus és munkája

3.1. Megváltónk nevei

A Biblia nagy fontosságot tulajdonít Jézus neveinek. A teológiában olyan fontosak ezek a nevek, hogy általában külön szakaszban vizsgálják őket.

A *Jézus* név például olyan fontos, hogy mielőtt Krisztus megszületett, Isten saját követe mondta el Józsefnek. E név jelentése, amit az angyal jelentett ki, az evangélium dióhéjban, amelyben a név minden része egy prédikáció (Mt 1:21). E név által üdvözülnek az emberek (Csel 4:12).

A *Krisztus* név annyira nagy jelentőségű, hogy Jézus „boldognak” nevezte Péter, amikor megvallotta azt, és elmondta neki, hogy ezt a nevet egyedül úgy ismerhette meg, hogy Isten kijelentette neki (Mt 16:17). E név megvallása az egyház megmozdíthatatlan alapja (18), illetve az újjászületés bizonyítéka (1 Jn 5:1). Aki nem vallja meg, azt az 1 és 2 János anti-krisztusnak és hitetlőnek nevezi (1 Jn 2:22; 4:3; 2 Jn 7).

Hasonlóképpen, az *Úr* névről azt olvassuk, hogy senki nem mondhatja Jézust Úrnak, csak a Szentlélek által, mert ez a név olyan nagyszerű (1 Kor 12:3). Ami igaz az *Úr* névre, Megváltónk minden nevére igaz.

Jézus nevei azért fontosak, mert a mi nevünktől eltérően megmutatják, hogy Ő pontosan *kicsoda* és *micsoda*. Hozzá tartoznak Isten Jézus Krisztusban nekünk adott kijelentéséhez, és így az evangéliumi üzenet, az üdvösség jó hírének nagyon fontos részét képezik. E nevek ismerete és megvallása az üdvösség.

A Szentírásban ezért van Jézusnak, Istennek és a Szentléleknek olyan sok neve. Attól függően, hogyan számoljuk, Jézusnak mintegy 150 különböző neve van a Bibliában! Milyen nagy áldás mindet ismerni jelentésével együtt!

Azonban nem a nevek pusztá ismétlése vagy értelem nélküli kántálása az, ami áldott és ami áldást hoz. A nevek jelentésének *ismerete* számít, amit Isten Igéjéből tanulhatunk meg. Ezen ismeret által lesz a hitünk erős. Tudjuk, kinek hittünk, és meg vagyunk győződve Jézus üdvözítő erejéről (2 Tim 1:12). Hinni kell neveiben – hinni kell, hogy Ő mindaz, amit nevei elmondanak Róla. Ismeret nélkül azonban a hit nagyon gyenge.

Ezt hangsúlyoznunk kell. Sokan azt gondolják, hogy e nevek pusztá ismételtetése valamilyen hatalommal bír. A Szentírásban nincsen alapja ennek a hitnek. Krisztus nevei csak a nevek által megismert és szeretett Jézusba vetett hit által üdvözítő erejűek. A hitnek *tudnia* kell neveiből, hogy Ő kicsoda és micsoda.

Ismered-e Jézus neveit? Ismered-e Őt nevei által – ismered-e Őt személyesen és üdvözítő módon? Szereted-e neveit, és szereted-e azokat annyira, hogy a világ előtt megvalljad őket? Ha így teszel, akkor Péterhez hasonlóan boldog vagy.

3.2. A *Jézus* név

A *Jézus* név speciális Megváltónk nevei között. Ez az Ő *személyes* neve. A többi nevei közül sok valójában *cím*, nem személyes név. Ez különösen igaz az olyan nevekre, mint a *Krisztus* vagy az *Úr*. A *Jézus* azonban az a név, amelyet az Ő Atyja adott Neki, és amely név által Őt Isten családjában ismerik és szeretik. Ez az a mindenek felett való név, amely által Hozzá és Róla beszélünk.

Amikor a *Jézus* név jelentésére gondolunk, megláthatjuk, hogy milyen csodálatos az Ő neve. Isten családjában az Ő személyes neve azt jelenti, hogy „Megváltó”, vagy „Jehova megszabadít”. Gondoljunk csak bele! Mindig, amikor személyesen Hozzá vagy Róla beszélünk, akkor azt mondjuk, hogy Ő és csakis Ő a Szabadító, Isten Szabadítója.

A *Jézus* név jelentését Gábiel angyal jelentette ki, amikor megjelentette Józsefnek Jézus születését: „nevezd annak nevét JÉZUSNAK”, szolt az angyal, „mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből.” (Mt 1:21) Milyen gazdag jelentése van hát ennek az egyetlen névnek!

Jézus személyes neve Jehovára vonatkozik (a *Jé-* vagy *Je-* a *Jehova* rövidítése), ezért az angyal üzenete a *Jézus* névről azt jelenti, hogy *Jehova* az, aki megszabadít. Senki más nem szabadíthat meg! Jézus *Isten Szabadítója*. Nemcsak azért, mert Istentől jön, hanem azért is, mert egyedül Isten szabadít meg rajta keresztül.

Jézus neve beszél a szabadítás bizonyosságáról is mindazokra nézve, akik hisznek Benne. Ő *megszabadítja* az Ő népét! Biztos és bizonyos Szabadító, mégpedig azért, mert Istentől jön, és Isten nagy szabadítását hozza.

Az Ő neve arról a tényről is beszél, hogy azokat és csak azokat szabadítja meg, akiket az Atya neki adott, mégpedig az Ő *népét*. Nem kivétel nélkül, minden egyes ember Szabadítója. Némelyek számára ez félelmetes igazság, de azoknak, akik megértik, áldott és csodálatos igazság. Az, hogy csak némelyeket szabadít meg, azt jelenti, hogy Ő nem csupán megpróbál Szabadító lenni, miközben sokszor elbukik, hanem biztosan és tévedhetetlenül megszabadítja mindazokat, akiket az Atya neki adott ajándékba.

Jézus neve arra is emlékeztet minket, hogy Ő a *bűnből* szabadít meg. Sokan nem akarnak ilyen Szabadítót. Csak olyasvalakit akarnak, aki megtölti hasukat, meggyógyítja testüket, és megoldja a jelenlegi problémáikat. Akik azonban kegyelemből tudják, hogy Isten előtt bűnösök, és akik a templomban imádkozó vámszedővel együtt így szólnak: „Isten, légy irgalmas nékem bűnösnek!”, miközben még szemeiket sem merik az égre emelni (Lk 18:13), nos, ők megtalálják Krisztusban azt, amire szívükben vágyakoznak, és biztonságot nyernek arra nézve, hogy van út a menekülésre, a bűnbocsánatra és az Istennel való békességre.

Milyen nagy áldás ismerni Őt mint Jézust! Bizony, „nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk.” (Csel 4:12) Bárcsak sokan megismernék ezt a nevet! Nem úgy, mint egy puszta ember nevét, aki néhány ezer évvel ezelőtt élt, hanem mint Isten Fia, az ő Szabadítójuk nevét.

3.3. A *Krisztus* név

A *Krisztus* név nem olyan, mint a Jézus név. Jézus Megváltónk személyes neve, de a *Krisztus* egy *cím*. Más címekhez hasonlóan (pl. elnök, miniszterelnök, képviselő, „az amerikai képviselőház tagja” stb.) azt a *pozíciót és munkát* írja le, amelyet Isten országában Jézus tölt be és végez el.

Ezért nevezik Jézust néha a *Krisztusnak*, ahogyan mást az Elnöknek lehetne nevezni. A különbség az, hogy *Krisztus* egyedülálló. Soha nem volt és soha nem lesz másik *Krisztus*.

A *Krisztus* jelentése az, hogy „felkent” (ugyanazt jelenti a *Messiás*, ami a *Krisztus* név ószövegi megfelelője). Arra a különös rendelésre és tisztségre utal, amelyet Jézus Istentől kapott, hogy elvégezze Isten országának munkáját. Megkeresztelésekor nyilvános módon felkenetett a Lélekkel (Mt 3:16), ahogyan az Ézsaiás 61:1–3 előre megjövendölte, amikor munkáját úgy írja le, mint a Felkentét.

Mi *Krisztus* pozíciója és munkája Isten országában?

A *Próféta*, *Pap* és *Király* munkája. A Heidelbergi Káté, az egyik nagyszerű reformátori hitvallás ezt kérdezi: „Miért nevezzük Őt *Krisztusnak*, azaz *Felkentnek*?” A válasz ez: „Azért,

mert Őt az Atya Isten rendelte és a Szentlélekkel felkente a mi legfőbb prófétánkká és tanítónkká, aki Istennek titkos tanácsát és akaratát a mi váltságunk felől tökéletesen kijelentette, továbbá egyetlenegy főpapunkká, aki minket testének egyetlenegy áldozatával megváltott és az Atya Isten előtt könyörgésével szüntelenül közbenjár értünk és örökkévaló királyunkká, aki minket igéjével és Lelkével oltalmaz és megtart.”¹

A *Krisztus* név Krisztus prófétai, papi és királyi tisztségére utal, és ezért ez a név nagyon fontos. Ez az egyház alapja (Mt 16:18), mert az egyház nem létezhet Krisztus prófétai, papi és királyi munkája nélkül. A *Krisztus* név megvallása az újjászületés bizonyítéka (1 Jn 5:1), mert senki nem hihet Benne, hacsak Krisztus Prófétaként nem szólította meg, Papként nem áldozott érte, és Királyként nem szabadította meg a Sátántól.

Annak megvallása, hogy Jézus a Krisztus, nem pusztán annyi, hogy kimondjuk ezt a nevet, hanem azt is ki kell mondani, hogy Ő a *mi* legfőbb Prófétánk és Tanítónk, a *mi* egyetlenegy Főpapunk és a *mi* örökkévaló Királyunk. Ez annak elismerése, hogy egyedül Ő taníthat minket, egyedül Ő uralkodhat rajtunk, és egyedül Ő áld meg minket. Nem csoda hát, hogy senki nem mondhatja azt, hogy Jézus a Krisztus, csak ha ezt mennyei ajándékba kapta!

Az, hogy Jézus a Krisztus, azt is jelenti, hogy Ő az egyetlen, aki viselheti ezeket a tisztségeket és elvégezheti a velük járó munkát. Nincs szükségünk arra, hogy egy *ember* tanítson minket (1 Jn 2:27). Nincs szükségünk másik papra vagy áldozatra! Nem ismerünk el más Királyt, mert Ő a Királyok Királya és az Uraknak Ura. Ő egyedülálló.

Ha megvalljuk, hogy Jézus a Krisztus, egyedül Benne keressük üdvösségünket.

3.4. Az *Úr* név

Megváltónk egyik legfontosabb neve ez a csodálatos név: *Úr*. A *Krisztus* névhez hasonlóan az *Úr* sem egy személyes név, hanem egy tisztséget jelző cím.

Ez a cím azért fontos, mert arra emlékeztet minket, hogy Jézus Isten. Istensége bizonyításához nem kell több bizonyíték, mint az, hogy a Szentírás úgy azonosítja Őt, mint az Urat. „Én Uram” és „én Istenem” – ez valójában egy és ugyanaz a hitvallás (Jn 20:28).

Az *Úr* cím különösen azt hangsúlyozza, hogy Jézus mindennek a szuverén *tulajdonosa*. Úrként nemcsak szuverén tekintéllyel és hatalommal uralkodik mindenen felett, hanem minden Hozzá *tartozik* és Őt is szolgálja.

¹Heidelbergi Káté, XII. úrnapi, 31. kérdés-felelet

Isten mint az Úr ezt mondja a Zsoltárok 50:12-ben: „enyém e világ és ennek mindene.” Ez azt jelenti, ahogyan a zsoltáros a Zsoltárok 119:91-ben megvallja Istennek, hogy „minden, a mi van, te néked szolgál.” Isten ezt az uralmat adta Jézusnak (Csel 2:36).

Jézus Úr-voltának azonban két oldala van. Egyrészt, Neki mint Teremtőnek, mindenhez jogos tulajdonjoga van, és szuverén erejével szándéka szerint uralkodik mindenben. Krisztus uralmának ezt az oldalát néha *ereje kormányzásnak*. Mint mindenek Ura, szuverén módon használt mindent akár akaratuk ellenére is a saját szándékaira.

Ott van azonban az is, amelyet *kegyelme kormányzásának* nevezünk. Ebben az értelemben csak az Ő népének Ura, mégpedig olyan jogon, hogy megvásárolta őket. Népe hozzá tartozik. Nem csupán úgy, mint a nap, a hold és a csillagok, hanem mint megvásárolt kincs: „És azon a napon, azt mondja a Seregeknek Ura, a melyet én szerzek, tulajdonommá lesznek és kedvezek nékik” (Mal 3:17). Jézus uralmát nem pusztá hatalommal, hanem kegyelmének kellemes befolyásával gyakorolja felettük. Nem vasvesszővel (Zsolt 2:9), hanem pásztorbottal (Zsolt 23:1) uralkodik felettük.

Uralmának ez az oldala az, amelyet egyedül a Szentlélek által lehet megvallani (1 Kor 12:3). Ha így megvallom az Ő uralmát, akkor nemcsak azt ismerem el, hogy Ő Úr, hanem azt is, hogy Ő az *én* Uram. Akkor megvallom, hogy Hozzá tartozom és drága vagyok az Ő szemében. Nem azért, ami vagyok vagy amit tettem, hanem az Ő értem kiontott véréért.

Sőt, azt is megvallom, hogy mindenem Hozzá tartozik! Valójában semmim nem az enyém – sem a családom, sem az időm, sem tulajdonaim, még testem sem: „Mert áron vétettetek meg; dicsőítétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, a melyek az Istenéi.” (1 Kor 6:20) Mivel mindenestül és mindenemmel Hozzá tartozom, mindent az Ő szolgálatában, az Ő dicsőségére és az Ő országáért kell használnom.

Megvallod-e, hogy Jézus Úr – a *te* Urad? Úgy élsz és úgy használsz mindent, mint aki Hozzá tartozik? Akkor valóban Ő a te Urad és Istened.

3.5. Az Isten Egyszülött Fia név

Isten Egyszülött Fia! Milyen gazdag, dicsőséges igazság van Megváltónknak ebben a nevében! Minden más, amit Róla hiszünk, ennek a névnek az igazságától függ. Ha Ő *nem* Isten Egyszülött Fia volna, semmit nem jelentene számunkra.

Ez a név annak a bibliai igazságnak a része, hogy Jézus Krisztus Isten, és mindenben egyenlő az Atyával. Ma ugyan sokan tagadják, de Jézus napjaiban még a hitetlen zsidók is értették, hogy mit állít. Amikor Isten Fiának nevezte Magát, köveket ragadtak meg, hogy istenká-

romlásért megöljék (Jn 8:59; 10:30–42). Sokkal inkább megértették, mint sok mai ember. A szekták, az egység tanítása² és más antitrinitárius tanítások olvassák az *Isten Egyszülött Fia* nevet, de fel sem ismerik, hogy ez mit jelent. Vagy igazságként kell rá tekinteniük, vagy a legszörnyűbb istenkáromlásként, mert az *Egyszülött Fiú* név sokkal erőteljesebben tanítja istenségét, mint az *Isten Fia* név. Ez azt mutatja, hogy Isten valamennyi gyermeke közül Jézus egyedülálló, Ő Isten örök és természet szerint való Fia.

Az *Egyszülött Fiú* névben kifejezett igazságot sok modern bibliafordítás meghamisítja. Egyrészt sok fontos verset, így az 1 Timóteus 3:16-ot úgy fordítják, hogy *nem* is utalnak Krisztus istenségére. Másrészt újra is fordítják ezt a nevet, általában úgy, hogy „egyetlen fiú” (Revised Version, Revised Standard Version, English Standard Version) vagy „egyetlenegy Fiú” (NIV), ami nem is igaz. Jézus *nem* Isten egyetlen fia; Ő az „egyszülött Fiú” (Jn 3:16, 18). Mi is Isten fiai vagyunk, de nem vagyunk „szülöttek” (vagy nemzettek). „Örökbe fogadott” fiak vagyunk, kegyelemből, Krisztusért.

Meg kell értenünk, hogy ez a név nemcsak a görög pontos, szó szerinti fordítása, hanem *az a* név, amellyel Krisztus egyháza istenségének igazságát védelmezi minden jöttmenttel szemben. Nem szabad tehát meghamisítanunk, mint ahogy azok tesznek, akik állítólag újrafordítják Isten Igéjét, még akkor sem, ha erőfeszítéseik jogosak – mi hisszük, hogy nem azok.

Ahhoz az igazsághoz, hogy Jézus Isten Egyszülött Fia, az is hozzátartozik, hogy az Ő fiúsága a mi fiúságunk alapja és oka. Ezért „elsősülöttek” (Zsid 12:23; 1:6) (az eredetiben: „első nemzett”) is nevezzük. A Szentírásban az elsősülött az, aki megnyitotta a méhet (2 Móz 13:2). Mint Isten családjának elsősülöttje, Jézus az, a halál és a sír „méhéből” minden testvére számára megnyitja az utat, amikor mint fiak és lányok, Isten családjába újjászületnek. Nélküle olyanok lennének, mint a gyermekek, akik eljutnak a megszületésig, de nem tudnak megszületni. Az Ő elsősülötti munkájára előretekintve az Ószövetségben minden elsősülött különösen is Istennek volt szentelve.

Krisztus egyéb neveihez hasonlóan ezt a nevet sem lehet absztrakt módon megvallani. Számomra és számodra is az az egyetlen módja annak, hogy megvalljuk ezt a nevet, ha azt mondjuk: „*Isten Egyszülött Fia az én Istenem.*” Ha pedig azt mondom, hogy Ő az én Istenem, az azt jelenti, hogy az ebben a névben egyedülálló módon kifejezett istenségét biztos alapnak találom arra, hogy higgyek Benne és reménykedjek irgalmában.

²E tanítás szerint Istenben nincsenek külön személyek. Jézus az emberi testben megjelent Atya, Fiú és Szentlélek (*Ford. megj.*)

3.6. Az *Ember Fia* név

3.7. Az *Immánuel* név

3.8. Mindenek felett való név

3.9. Krisztus *valódi* emberi természetete

3.10. Krisztus *teljes* emberi természetete

3.11. Krisztus *bűntelen* emberi természetete

3.12. Krisztus *gyenge* emberi természetete

3.13. Krisztus megkísértetése

3.14. Krisztus *központi* emberi természetete

3.15. Krisztus örök nemzése

Krisztus teljes istenségének (miszerint Ő mindenben egyenlő az Atyával) védelméhez tartozik *örök nemzésének* védelme.

A „nemzés” arra utal, amikor egy apa fiút nemz. Az anya fogan, az apa pedig nemz. Krisztus nemzése azt jelenti, hogy Ő mint a Szentháromság Második Személye, Isten *Fia*, és az Első Személy pedig az Ő *Atyja*. A „nemzett” és a „szülött” szavak ugyanazt jelentik. Az Atyával való viszonyában Krisztus az „egyszülött” Fiú.

Emberi tapasztalatunk szerint a nemzés azt jelenti, hogy a fiú az apja után következik, és van egy kezdete. Az örök nemzés azt jelenti, hogy a Szentháromság Második Személyét, Krisztust a Szentháromság Első Személye nemzi, de *öröktől fogva*, vagyis kezdet nélkül. Mivel nemzése örökkévaló, a Szentháromság Második Személye nem az Első Személy *után* van, és nem kisebb az Ő Atyjánál.

Itt nem Krisztus testben való születéséről beszélünk. Ebben az értelemben is Isten Fia, aki a Szentlélek megárnnyékozó ereje által született emberi természetünkben. A mi testünkben született Fiúként van kezdete, és kisebb az Atyánál. A Szentháromság Második Személyeként öröktől fogva nemzett.

Az Athanasiusi Hitvallás így ír: „Annakokáért az az igaz hit, hogy higgyük és valljuk: miszerint a mi Urunk Jézus Krisztus, Istennek Fia, Isten és ember; Isten, aki az Atya lényéből örök idők előtt nemzetett: és ember, aki anyja lényegéből időben született... Egyenlő az Atyánval istenség szerint: kisebb az Atyánál emberség szerint.”³

Krisztus örök nemzése olyan igazság, amelyet ma hangsúlyozni kell. Úgy tűnik, ma némelyek között divatos ennek tagadása. Akármilyen okuk legyen erre, valójában a Szentháromságot tagadják. Ha Krisztus Fiúként nem öröktől nemzett, akkor van kezdete. Ha van kezdete, akkor nem örökkévaló. Ha nem örökkévaló, akkor nem teljesen és valóságosan Isten. Ha Ő nem teljesen Isten, akkor nem is Megváltónk.

Krisztus örök nemzésének tagadása az arianizmus régi eretnekségéhez tartozik. Az egyház korai történelmében ez az eretnekség azt tanította, hogy Krisztus *egy isten*, de nem egyenlő az Atyával; éppen úgy, ahogyan azt ma a szekták tanítják. Az ariánusok ahhoz ragaszkodtak, hogy az *egyszülött Fiú* névből az következik, hogy Krisztusnak van egy kezdete, és az Atyától eltérően nem öröktől fogva való; azaz nem egyenlő az Atyával.

Az örök nemzést világosan tanítja a Példabeszédek 8:22–30, ahol a megszólaló Bölcsesség Krisztus, az Isten Fia. Így szól: „Örök időktől fogva felkenettem, kezdettől, a föld kezdetétől fogva... Mellette valék mint kézmíves” (Péld 8:23, 30). Hasonló gondolatokat találunk a Mikeás 5:2-ben, az 1 Korinthus 1:24-ben és a Kolossé 1:15-ben. Ragaszkodjunk tehát a Szentíráshoz, és ne engedjük az igazság ellenségeinek elrabolni hitvallásunkat, hogy Krisztus a mi Urunk és a mi *Istenünk!*

3.16. Krisztus szűztől való születése

Hitünk egyik alapja Krisztus szűztől való születése. Krisztus ember-voltának valósága és jelentősége elválaszthatatlanul kapcsolódik a szűztől való születésébe vetett hittel.

Ez az igazság alapvető, ezért sokszor tagadják. A korai egyházban a gnosztikusnak nevezett emberek tagadták Krisztus szűztől való születését. Ez még ma is támadás alatt van.

Egyes modern bibliafordítások, például az angol Revised Standard Version, Krisztus szűztől való születését úgy támadják, hogy az Ézsaiás 7:14 *szűz* szavát „fiatal nőnek” fordítják.⁴ A

³Athanasiusi Hitvallás

⁴Lásd a magyar Új Fordítást (1975, 1990) és Revideált Új Fordítást is (*Ford. megj.*)

mormonok úgy tagadják, hogy istenkáromló módon azt tanítják, hogy Krisztus az Atya és Mária közti szexuális kapcsolatból született. Ma sokan azt hiszik, hogy a szűztől való születés csak egy Jézusról szóló mese, amit a korai egyház elhitt, de már többé nem hihető. Ezek a támadások csak annak megmutatására szolgálnak, hogy mennyire fontos ez a tanítás. Az ördög nem vesztegeti az idejét azzal, hogy következmény nélküli dolgokat támadjon.

Először is, Krisztus szűztől való születése azért fontos, mert az Krisztus valódi emberségének bizonyítéka. Krisztusnak nem volt emberi apja, mindazonáltal úgy született, ahogyan mi. Ha nem így lett volna, nem lett volna mindenekben hasonló hozzánk, kivéve a bűnt (Zsid 2:17; 4:15).

A szűztől való születés a *szűz* szó hangsúlyozásával azt is aláhúzza, hogy Jézus Máriától született, hús-vér emberként, de mégsem „vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől” született (Jn 1:13). Amint Ézsaiás már régen rámutatott (Ézs 7:14), a szűztől való születés annak a jele, hogy Jézus valóban Immánuel, *Velünk az Isten*.

A szűztől való születésben való hithez nem szükséges Mária *örökös* szüzességének hite, amint azt Róma tanítja, vagy a svájci reformátor, Zwingli hirdette. Nem Mária szüzessége – akár Krisztus születése előtt, akár utána – garantálja Krisztus büntelenségét, hanem a Szentlélek erejéből való fogantatása. A Lukács 1:35 világosan tanítja ezt: „A Szent Lélek száll te reád. . . *azért* a mi születik is szentnek hivatik, Isten Fiának.”

Az, hogy a szűztől való születést nehéz megérteni, nem kell meglepetésként érjen minket. Ez a kegyelem csodájához tartozik. Ha a megszokott emberi fogantatás és születés is titokzatos marad, hogyan várhatjuk azt, hogy teljesen megértjük azt a csodát, hogy Krisztus eljött a világba? Azt sem kell meglepetésként vennünk, hogy ezen gúnyolódnak. Krisztus szűztől való születése az Ő munkájához tartozik, mint a mi Megváltónkéhoz, és egyedül hit által fogadhatjuk be Őt és a Róla szóló igazságot.

Bárcsak Krisztus szűztől való születésének csodája ahhoz a még nagyobb csodához vezetne minket, amit Ő testében tett, amikor szenvedett, vérezett és meghalt mindazok bűneiért, akiket az Atya Neki adott!

3.17. Krisztus két természetének egysége

3.18. Krisztus két természetének elválaszthatatlan egysége

Amikor a mi Urunk Jézus Krisztus testet öltésének titkáról beszélünk, az egyik, amit szükséges hangsúlyoznunk, az, hogy Ő *továbbra is* valóságos Isten és ember. Az isteni és az emberi közötti egység *elválaszthatatlan* egység.

Egyes komoly keresztyének azt a homályos és nem bibliai gondolatot hiszik, hogy a feltámadás után Krisztus megszűnt embernek lenni. Úgy gondolják, hogy amikor Bethlehemben megszületett, emberi természetünket Magára vette, amikor pedig feltámadt, letette azt. Azonban valójában a halottakból való feltámadása azt bizonyítja, hogy még mindig olyan ember, mint mi magunk. Amennyiben Ő Isten, nem tud meghalni, és nincs szüksége a halottakból való feltámadásra.

Emberi természetében ment fel tehát a mennybe is. Istennek nincs szüksége a mennybemene-
telre, hiszen Ő mindenütt jelen van. *Emberként* ült az Isten jobbára, így jár közben értünk, és így fog ítéletre visszatérni az idők végén.

Meg kell jegyeznünk, hogy ha Ő már nem hozzánk hasonló ember, semmi részünk nincs Benne. Akkor most már nem igaz az, amit a Szentírás mond róla, hogy hasonlatos lett az atyafiakhoz, és „könyörülő. . . és hív főpap az Isten előtt való dolgokban” (Zsid 2:17). Valóban, ha már nem hasonlatos hozzánk, akkor többé nem vagyunk az Ő testvérei.

Krisztus emberi természete a feltámadás által nem változott istenivé. Ha ez lenne a helyzet, akkor nem lenne a mi Bátyánk, aki örökké él, hogy közbenjárjon értünk. Mint olyan, aki ismeri és átérzi gyengeségeinket, most végzi ezt a közbenjárást, mégpedig úgy, mint aki mindenben hasonlatos hozzánk, kivéve a bűnt. Emberként képvisel minket Isten előtt, és minden áldást megszerez számunkra.

Krisztus emberi természete a feltámadás által megdicsőült és elváltozott, ahogyan a mienkkel is történni fog, amikor az utolsó napon feltámadunk a halottak közül, és találkozni fogunk Vele. Amikor meghalt, nem hagyta hátra emberi természetét, és az nem változott istenivé. Ő még mindig az *Embernek* Fia.

Mivel Krisztusnak még mindig van emberi természete, a világ végezetén ebben az emberi természetben fog eljönni, ahogyan abban is ment el tőlünk, amikor felment az Atyához. Istenként természetesen mindenütt jelen van, és most is velünk van a világ végezetéig. Emberként azonban nem láthatjuk Őt, nem találkozhatunk Vele színről színre, amíg vissza nem tér.

Nehéz megérteni? Tényleg az, de csak azért, mert Krisztus testté létele és két természetének egysége Isten munkája, akinek az útjai mindig túl magasak számunkra. Ez a kegyelemből való váltság csodájának része.

Valóban nehéz megérteni, azonban dicsőségesen vigasztaló, mert azt jelenti, hogy „a mi testünk a mennyben biztos zálog nekünk afelől, hogy Ő, mint a mi Fejünk, minket tagjait szintén fel fog venni oda.”⁵

3.19. Krisztus két természetének személyes egysége

3.20. Krisztus két természete közti különbség

3.21. Isten szövetsége Krisztusban

3.22. Krisztus hármassága

Amikor Krisztus tisztségeiről beszélünk, azt mondjuk, hogy Ő a mi legfőbb *Prófétánk* (Csel 3:22–26), a mi egyetlenegy *Főpapunk* (Zsid 7:24–28), és a mi örökkévaló *Királyunk* (Jel 17:14).

Krisztus ezzel a három tisztségével egyedülálló a Szentírásban. Senki másban nem volt meg ez a három tisztség, kivéve Melkisédekben (Zsid 7). A királyság évei alatt Izrael és Júda királyai nem szolgálhattak egyszerre papként és királyként is. Júda egyik királya, Uzziás leprás lett, mert királyként megpróbálta a pap feladatát elvégezni (2 Krón 26:16–21; vö. 1 Sám 13:8–14).

Egy ember lehetett pap és próféta, mint Sámuel, vagy király és próféta, mint Dávid, de nem lehetett egyszerre király és pap. Egyedül Melkisédeknek volt meg mind a két tisztsége, és ő Krisztus egyedülálló képe volt. Senki nincs, aki olyan, mint Krisztus!

Mivel nincs olyan, mint Krisztus, ezért nem lehet senkink Rajta kívül – sem földi papunk vagy prófétánk, sem királyunk, csak Krisztus! Az Ő igényei megszegyenítik azok igényét, akik ma Jézus Krisztus egyházában prófétának, papnak vagy legfőbb uralkodónak mondják magukat. Az egyháznak nincs feje, csak Krisztus; nincs prófétája, csak Isten élő Igéje; nincs papja, csak Isten irgalmas Fia, aki áldozatul ajánlotta fel Önmagát népe bűneiért. Ezekről még később fogunk beszélni.

Mielőtt azonban rátérnénk Krisztus prófétai, papi és királyi tisztségére, meg kell értenünk, mi az a tisztség. Először, a tisztség *szolgai pozíció*. Krisztust az Ő tisztségével a Szentírás Jehova Szolgájának nevezi, különösen Ézsaiás prófécijában (Ézs 52:13; 53:11). Jehova Szolgájaként jön, hogy megcselekedje Isten akaratát és munkáját (Lk 2:49; Jn 4:34).

---

⁵Heidelbergi Káté, 18. úrnapi, 49. kérdés-felelet

A tisztség *tekintéllyel bíró pozíció* is. Hármastisztségében Krisztusé minden hatalom mennyen és földön (Mt 28:18). E szavak, melyeket Prófétaként mond, olyan tekintélyűek, hogy aki nem hallgat Rá, el fog veszni. Királyként uralma mindenek felett való. Papként munkája üdvözítő munka, mind áldozatbemutatásában, mind a mi megáldásunkban, mégpedig azért, mert Istentől felhatalmazást kapott arra, hogy bemutassa a bűnért való egyetlen áldozatot, és szabadítása minden gazdagságával megáldja azokat, akiket Isten Neki adott.

Végül, a tisztség *közbenjárói pozíció*. Krisztus Prófétaként, Papként és Királyként a mi Közbenjárónk. Isten és miközöttünk „áll”. Nemcsak azért, hogy papi áldozatot mutasson be a bűnért, amellyel eleget tesz Isten igazsága követelésének, hanem Prófétaként Isten Igéjét hozza nekünk, és szuverén Királyként Isten nevében uralkodik rajtunk.

Az Ő neve, *Krisztus*, amely ugyanaz, mint az ószövetségi *Messiás* név, mindezt megmutatja nekünk. Ez a név azt jelenti, hogy „felkent”, és arra a tényre utal, hogy Krisztust az Atya Isten a Szentlélek által felkenete és kijelölte arra, hogy Prófétánk, Papunk és Királyunk legyen.

Valóban nincs Hozzá hasonló. Ne figyeljünk senki másra, ne hajoljunk meg senki más előtt, és ne bízunk más áldozatban, csak az Ővében! Akkor valóban elmondhatjuk, hogy számunkra Ő a Krisztus, az élő Isten Fia.

3.23. Krisztus, legfőbb Prófétánk

Néha elfelejtjük, hogy Krisztus nemcsak a mi nagy Főpapunk, aki a bűnért való egy áldozatot mutatja be, hanem Ő a mi Prófétánk és Királyunk is. Ezek a tisztségek papi tisztségével egyenlően fontosak.

Mint Prófétánk, Ő az, aki Isten Igéjét adja nekünk. Elsősorban úgy teszi ezt, hogy Ő Isten élő Igéje (Jn 1:1kk). Mint az élő Ige, kijelenti nekünk Istent (Jn 1:14; 14:9) – Istennek minden kegyelmét, irgalmát és szeretetét, de szentségét, igazságát és haragját is.

Krisztus Prófétánkként munkálkodik akkor is, amikor Isten Igéjét szólja nekünk. Az evangélium hirdetésében teszi ezt. Amikor hűséges igehirdetőket bíz meg és küld el, Önmagát teszi hallhatóvá népe számára (Jn 5:25; 10:27). Így jóllehet nem látták Őt, mégis szeretik és engedelmeskednek Neki (Jn 20:29). Ez a Szentírás egyik legfontosabb igazsága az igehirdetést illetően: az igehirdetésben Isten népe a Szentlélek munkája által Krisztus hangját hallja. Ez teszi az igehirdetést Isten valódi erejévé az üdvösségre (Rm 1:16). Ezért van a hit hallásból (Rm 10:17).

Mivel Krisztus ilyen hatalommal szól, ezért nincs szükségünk más prófétára, és nem is szabad Kívüle mást keresnünk vagy követnünk. Azok, akik napjainkban prófétának állítják magukat,

akik azt állítják, hogy képesek tévedhetetlenül szólni vagy kijelenteni Isten akaratát, Krisztus jelenlétében megszegyenülnek, és tagadják az Ő egyedüli prófétai tisztségét. Mielőtt Krisztus eljött, szükség volt más prófétákra, de most, amikor már Isten élő és maradandó Igéjeként eljött, nem lehet más!

Mivel Krisztus prófétai munkája ilyen fontos, Mózes sokkal születése előtt beszélt az Ő eljövételéről (5 Móz 18:15; Csel 3:22–25). Mózes így szólt Krisztus prófétai munkájáról: „azt hallgassátok mindenben, a mit csak szólánd néktek.” (Csel 3:22)

A nép nem mindig hallgatta és követte Mózeset, és ezért beszélt Mózes egy jobb, eljövendő prófétáról. Aki eljön, *elvégez*, hogy hallják Őt. Isten Fiaként olyan hatalommal szól, hogy amikor hívja a bűnöst, az csak engedelmeskedni tud. Amikor hitre és bűnbánatra hív, erős hangja hitet és bűnbánatot teremt népe szívében. Amikor szól, a halottak meghallják Isten Fiának hangját, és élnek (Jn 5:25). Ezért mondta Mózes: „azt *hallgassátok mindenben.*”

A bűnösök „halottak”, és nem tudják Krisztust meghallani, amíg nem szólítja meg őket ilyen hatalommal. Ez azonban nem rontja le azok felelősségét, akik bűneikben elvesznek: „Lészen pedig, hogy minden lélek, valamely nem hallgatand arra a prófétára, ki fog irtatni a nép közül.” (Csel 3:23)

Csak akkor tudjuk meghallani Krisztust, amikor hatalmas, teremtő szavát szólja szívünkben. Hallanunk *kell* Őt, hogy ne vesszünk el! Mint Próféta, igényli figyelmünket. „Annakokáért an-nál is inkább szükséges nekünk a hallottakra figyelmeznünk, hogy valaha el ne sodortassunk.” (Zsid 2:1)

3.24. Krisztus, egyetlen Főpapunk

Egyetlen Főpapunkként Krisztus nagy munkája az, hogy bűnért való áldozatként mutatja be saját magát. Ő az áldozatbemutató Pap, egyszersmind maga az áldozat is.

A bűnért való áldozat nem Krisztus egyetlen olyan munkája, amelyet Papunkként végez. Ha így lenne, papi munkája véget ért volna. A Zsidók 7:28 azonban azt mondja, hogy Ő örökre felszentelt. Amikor bemutatta az egyetlenegy engesztelő áldozatot, munkája ugyanúgy nem ért véget, mint ahogyan az ószövetségi papé sem, amikor a templom nagy oltárán bemutatta az égőáldozatot. A Jelenések 1 úgy ábrázolja Őt, mint felmagasztaltat és megdicsőültet, aki *még mindig* végzi papi munkáját. Arany övvel felövezett ruhája papi ruha.

Krisztus főpapi munkája különösen két módon folyik. Az egyik az a közbenjárás, amelyet Isten előtt végez népéért. Ezt jelképezte az Ószövetségben, amikor a pap a nagy oltárról vett tűzzel bement a templomba, hogy a kárpit mögött álló arany oltáron füstölő áldozatot

mutasson be. Az édes illatú, Isten jelenlétebe felszálló füst Krisztus édes imádságainak képe volt, amelyek a mi imádságainkkal együtt felszállnak Isten jelenlétebe, ahol Isten elfogadja és megválaszolja azokat.

A füstölő áldozat Krisztus közbenjárását mutatta be, és ezért a papnak a nagy oltárról vett tűzzel kellett elvégeznie, amelyen az imént végezte el az engesztelő áldozatot. Ez a füstölő áldozat Isten népe imádságainak elfogadható voltát jelképezi, amint azok az imádságok Krisztus közbenjárása által Isten elé kerülnek. Az égőáldozati oltárról vett szén jelképezi az egyetlen okot, amiért imádságaink elfogadhatóak, mégpedig Krisztus áldozatát.

Krisztus papi munkája azokban az áldásokban is folytatódik, melyeket népére áraszt. A Lélek kitöltetése és a Lélek áldásai Krisztus, a mi mennyei Főpapunk munkája.

Ezt jelképezte az Ószövetségben az, amikor a pap befejezte az áldozatbemutatást és a közbenjárást, és az Istentől megnyert áldást a nép közé vitte (4 Móz 6:22-27). Ezt a szentély vagy a templom kapujában tette, amikor az Úr nevében megáldotta a népet (Lk 1:22). Krisztus ezt a mennyei szentélyből teszi meg, ahonnan Isten nevében megáld minket.

Ehhez Krisztusnak először be kellett lépnie a mennybe. Ezt jelképezte az Ószövetségben az, amikor a főpap évente egyszer belépett a Szentek Szentjébe, hogy a kegyelem széke előtt bemutassa az engesztelés vérének. Amikor Krisztus értünk Isten jelenlétebe lép (Zsid 9:24), saját vérének viszi Isten elé. Ez az Ő folyamatos közbenjárásának és a népének folyamatosan megnyert áldás alapja.

Akik hisznek Krisztusban, azoknak ilyen Főpapja van – aki tökéletes áldozatot mutat be, tökéletesen közbenjár, és képes számukra Istentől áldásokat nyerni. Ne bízzunk más papban, csakis Benne!

3.25. Krisztus, örökkévaló Királyunk

Krisztus harmadik tisztsége a királyi tisztség. Királyi tisztségéről és munkájáról meg kell tanulnunk néhány dolgot.

Tudnunk kell, hogy királyi tisztségének két oldala van: az istentelen világ fölötti uralma és népe fölötti uralma. Az elsőt *ereje kormányzásnak*, a másodikat *kegyelme kormányzásának* nevezzük.

Ereje kormányzásával szuverén módon irányítja az istentelen emberek minden tettét, sőt, gondolatait és szívét, hogy saját céljaira és országáért használja fel őket. Ezt a hatalmát gyakorolta, amikor királyi tekintéllyel így szólt Júdáshoz: „A mit cselekszel, hamar cselekedjed.” (Jn 13:27) Elküldte Júdást a sötétség cselekedetére, hogy megfeszítsék, és vérének ontsa

népe üdvösségéért. Ugyanezt a hatalmat mutatta meg, amikor azt cselekedte, hogy elfogói a kertben hátravonuljanak és a földre essenek (Jn 18:6). Ezt azért tette, hogy megmutassa, hogy önként megy a keresztre.

Ezt a királyi hatalmat azoknak az akaratával *szemben* és *ellenére* gyakorolja, akik lázadnak Krisztus ellen. Felkelnek, és tanácskoznak Ellene (Zsolt 2), de Ő neveti és megcsúfolja őket, és még lázadásukban is saját jó tetszése szerint használja őket.

Ő azonban kegyelem által is kormányoz. Kegyelme kormányzása által uralkodik az egyházban és népe között. Ezt az uralmát népe akaratában és az *által* gyakorolja. Kegyelmevel megváltoztatja akaratukat, és arra indítja őket, hogy szeressék és önként szolgálják Őt. Uralmának ezt az oldalát legszebben a Zsoltárok 110:3 írja le: „A te néped készséggel siet a te sereggyűjtésed napján”.

A Krisztus uralmának két oldala közti különbséget legvilágosabban abban láthatjuk, hogy az istenteleneken vasvesszővel uralkodik, és azzal szétzúzza őket (Zsolt 2:9). Népén azonban pásztorbottal uralkodik, és békességre vezeti őket (Zsolt 23:4).

Arra is emlékeznünk kell, hogy mint Király, nemcsak népe *fölött* uralkodik, hanem népéért is. Így *küzd* értük, és csatába vezeti őket. Királyként Ő a Győztes és Diadalmas minden ellensége fölött, az, aki megdöntötte a sötétség teljes erejét és királyságát, az, akiben felettebb diadalmaskodunk (Rm 8:37).

Ezt a győzelmet már megszerezte. Már nem kell megnyernie a diadalmat, mert keresztje által teljesen elvégezte (Jn 19:30; Kol 2:14–15). „E világnak országai a mi Urunkéi és az ő Krisztusáéi *lettek* [azaz most is azok], a ki örökkön örökké uralkodik.” (Jel 11:15) Övé az ország, a hatalom és a dicsőség, mindörökké (Mt 6:13).

El kell ismernünk Krisztust mint Királyt, hogy a győzelem a miénk is lehessen. Ezt úgy tehetjük meg, ha kegyelmének uralmát szívünkben tiszteljük. Csókoljuk hát a Fiút, akit Isten tett Királlyá, hogy meg ne haragudjék, és el ne vesszünk az úton (Zsolt 2:12)!

3.26. Krisztus állapotai: megaláztatása és felmagasztaltatása

3.27. Krisztus alacsony származású születése

3.28. Krisztus szenvedéssel teljes élete

3.29. Krisztus kereszthalála

3.30. Korlátozott engesztelés

A kálvinisták hiszik a korlátozott engesztelést, azaz azt, hogy Krisztus nem halt meg minden emberért, hanem csak a választottakért. A *korlátozott* engesztelés azonban nem azt jelenti, hogy Krisztus halálának és vérének ereje korlátozott, hanem azt, hogy csak egy „korlátozott” számú emberért halt meg.

Jobb, ha nem *korlátozott*, hanem *különös* engesztelésről beszélünk. A *különös* szó azt a bibliai igazságot, hogy Krisztus csak bizonyos emberekért halt meg, és nem kivétel nélkül mindenkiért.

Hisszük a különös vagy korlátozott engesztelést, mert sok bibliai szakasz azt tanítja, hogy Krisztus nem *mindenkiért*, hanem *sokakért* halt meg (Ézs 53:11; Mt 20:28; 26:28; Zsid 9:28), azaz *az Ő népéért* (Ézs 53:8; Mt 1:21), *az Ő juhaiért* (Jn 10:14–15, 26–28) és *az egyházért* (Csel 20:28) halt meg.

Nem hisszük, hogy azok a helyek, amelyek „mindenkiről” vagy „a világról” beszélnek, bármilyen ellentmondásban lennének azokkal, amelyek egy korlátozott számról beszélnek. Isten Igéje nem mondhat önmagának ellent. Ezek a szakaszok azt tanítják, hogy Krisztus minden emberért *megkülönböztetés nélkül*, nem pedig *kivétel nélkül* halt meg. Ezek a szakaszok másként fogalmazva azt tanítják, hogy Krisztus *mindenféle* emberért (1 Tim 2:1–6), azokért, akik Benne vannak (1 Kor 15:22), vagy saját népének „világáért”, azaz a minden népek közül való választottakért halt meg (hasonlítsuk össze a Jn 3:16-ot és 17:9-et!).

Egyedül a korlátozott engesztelés dicsőíti Krisztust mint Megváltót. Az a gondolat, hogy Krisztus minden emberért meghalt, de sokan mégsem üdvözülnek, értéktelenné teszi Krisztus üdvözítő munkáját. Ez a tanítás valójában azt mondja, hogy Krisztus szenvedése és halála által üdvösségünkért nem tett meg mindent, és még valamire szükség van (általában

egy ember szabad akaratának döntése). Azt mondja, hogy Krisztus mindenkiért meghalt, de némelyek mégis pokolra kerülnek. Ha ez igaz lenne, akkor Krisztus vére hiába hullott némelyekért, és halála haszontalan volt számukra. Akkor az Ő halála nem igazi váltság, engesztelés vagy bűnért való elégtétel, és nem békített meg minket Istennel.

Ha Krisztus minden emberért meghalt, és mégis vannak, akik nem üdvözülnek, ha a különbség szabad akaratból való döntésükben van, akkor üdvösségünkben nem Krisztus halála, hanem saját döntésünk az, ami igazán számít. Akkor üdvösségünk nem Rajta, hanem rajtunk múlik. Isten óvjon attól, hogy ilyeneket gondoljunk Krisztus haláláról vagy saját magunkról!

Az a tanítás, hogy Krisztus az Ő választott népéért halt meg, azokért, akiket az Atya Neki adott, azt jelenti, hogy szenvedése és halála által mindent megtett, ami üdvösségükhöz szükséges volt, és semmi másra nincs szükség. Akkor az Ő halála valóban engesztelés, megbékéltetés, a bűnért való teljes megfizetés, váltság és elégtétel. Akkor valóban és teljességgel üdvözíti azokat, akikért meghalt.

A korlátozott engesztelés azt mondja, hogy Krisztus nem egyszerűen elérhetővé teszi a üdvösséget. Ő Fejedelem és *Üdvözítő!* Istennek legyen hála érte!

3.31. Krisztus pokolra szállása

Krisztus megaláztatásának következő lépése a pokolra szállása. Az Apostoli Hitvallásban a korai egyház megvallotta, hogy Krisztus „szállt alá a poklokra”. Erről a hitcikkelyről mindig vita volt, különösen azért, mert a „szállt alá a poklokra” azután következik a hitvallásban, hogy „megfeszítették, meghalt és eltemették”.

Sokan azt tanítják, hogy Krisztus halála és feltámadása között valósággal elment a pokolnak nevezett helyre. Bizonyítékul az 1 Péter 3:18–20-ra mutatunk. Ezek a versek azonban valami olyasmiről beszélnek, amely a feltámadás után és a „Lélekben” történt. Sőt, az a gondolat, hogy Krisztus halála után a pokolban volt, ellentmond saját szavának, amelyet a latorhoz szólt: „*Ma velem leszel a paradicsomban.*” (Lk 23:43)

Mások azt tanítják, hogy ha a pokolra szállás bármit jelent, arra az időre vonatkozik, amikor Krisztus a sírban volt. Ez a magyarázat leginkább a Zsoltárok 16:10-nek felel meg, arról az egy helyről, ahol a Szentírás úgy beszél Krisztusról, mint aki a pokolban van: „Mert nem hagyod lelkemet a Seolban; nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.” A 10. vers második fele, amely a rothadásról beszél, valamint az előző vers, amely Krisztus testéről beszél, arra utalhat, hogy a Zsoltárok 16:10 Krisztus temetéséről beszél.

A Westminsteri Nagykáté ezt mondja: „Krisztus megaláztatása halála után abban állt, hogy eltemették és a holtak állapotában maradt, a halál hatalma alatt a harmadik napig. Ezt másképpen így fogalmazták meg: »szálla alá poklokra.«”⁶

A Zsoltárok 16:10-et idéző Cselekedetek 2:31-ben szereplő *pokol* szó egy olyan kifejezés, amely az Újszövetség minden más helyén az örök büntetés helyére vonatkozik. Bizonyos értelemben tehát Krisztus nemcsak a sírban volt, hanem a pokolban is, jóllehet nem szükségszerűen éppen azon a helyen.

Hogyan és mikor történt ez? Hisszük, hogy Krisztus ebben az értelemben volt a pokolban: kereszten való szenvedése során, amikor helyettünk megtapasztalta azt, amit a Heidelbergi Káté a pokol kínjainak és gyötrelmeinek nevez.⁷

Bizonyosan ezt fejezte ki, amikor így szólt a kereszten: „Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?” (Mk 15:34). A pokol arról szól, hogy valaki kivettetik Isten jelenlétéből, és Isten elhagyja őt. Ezt szenvedte el Krisztus.

Krisztus pokolra szállása vonatkozzon akár temetésére, akár a kereszten való szenvedésére, akár mindkettőre, emlékeztet minket az Ő kifejezhetetlen szenvedésre, és arra, hogy szenvedése és halála által a legmélyebb pokolból szabadította meg lelkünket. Ugyanezen szenvedései által helyet szerzett az Ő népének az örökkévaló dicsőségében, Isten és a szent angyalok jelenlétében. Ott Ő és Vele együtt mi is örökkévaló dicsőségben és boldogságban fogunk gyönyörködni.

3.32. Krisztus temetése

Krisztus temetésére általában megaláztatásának részeként tekintünk. A Cselekedetek 2:24-ből megtudjuk, miért. Amíg nem támadt fel, addig nem voltak megoldva a halál fájdalmai. Addig „a holtak állapotában maradt, a halál hatalma alatt”.⁸

Temetése munkájának szükséges része volt, mert megmutatta, hogy teljes halálunkat elszenvedte és legyőzte. Csak azért mondhatjuk: „Halál! hol a te fullánkod? Pokol! hol a te diadalmaid?” és csak azért hihetjük, hogy nem maradunk elfeledve a sírban (Zsolt 31:13), mert Őt eltemették, és a sírban volt.

Krisztus temetésében kezd el megmutatkozni a bűn és halál fölötti győzelme is. A Cselekedetek 2:31 erre mutat rá, amikor így szól: „sem az ő teste rothadást nem látott.”

⁶Westminsteri Nagykáté, 50. kérdés-felelet

⁷Heidelbergi Káté, XVI. úrnapi, 44. kérdés-felelet

⁸Westminsteri Nagykáté, 50. kérdés-felelet

Ezek a szavak csak azt jelenthetik, hogy amikor Krisztus a sírban volt, teste a miénktől eltérően nem kezdett el felbomlani és megrothadni. A Cselekedetek 13:36–37 ezt mondja Krisztusról Dáviddal (és mindenki mással) szemben: „Mert Dávid, minekutána a saját idejében szolgált az Isten akaratának, elaludt, és helyezették az ő atyáihoz, és rothadást látott. De a kit Isten feltámasztott, az nem látott rothadást.”

Ebből a szemszögből nézve Krisztusnak a sírban töltött három napja azt mutatja, hogy kereszthalála által legyőzte a halál minden erejét. Ezt úgy tette meg, hogy megfizetett a bűnért, ami a „halál fullánkja” (1 Kor 15:56). A bűn nélkül sem a halálnak, sem a sírnak nincs semmilyen hatalma. Ez az oka annak is, hogy a halál nem tudta fogva tartani Krisztust (Csel 2:24). Olyan tökéletesen győzedelmeskedett, hogy a halál nem is tudta eljuttatni Őt a szokásos rothadásba.

A Cselekedetek 13:37–38-ban Pál apostol azt mondja, hogy mivel Krisztus nem látott rothadást, ezért tudhatjuk, hogy Általa van a bűnbocsánat. Nem kell tehát a feltámadásig várnunk, hogy megtanuljuk, hogy az Ő munkája elvégeztetett, és teljes engesztelést végzett értünk. Már temetése is ezt hirdeti.

Krisztust eltemették, és a sírban nem látott rothadást, ezért bizonyosak lehetünk afelől, hogy egy napon mi is romolhatatlanok leszünk: „Mert szükség, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltön magára”. Amikor ez megtörténik, beteljesül a mondás: „Elnyeletett a halál diadalra.” (1 Kor 15:53–54)

Soha nem szabad elfelejtenünk, hogy Jézus meghalt a kereszten, és a harmadik napon feltámadt. De azt sem szabad elfelejtenünk, hogy „megfeszítették, meghala és eltemették”. Ebben is megmutatja, hogy Ő a mi Megváltónk. Milyen Megváltó Ő, hogy megbirkózott még a sír rontó hatalmával, a bűzzel, a romlással, a csúfsággal is, és mindazzal, amit ezek jelképeznek! Teljesen lerombolta számunkra a bűn lelki rothadását, így a halálban testünk csak „elalszik Jézusban”.

3.33. Krisztus feltámadása

Krisztus feltámadása az Ő felmagasztalt állapotának első lépcsője, ugyanakkor megváltásunk nagy munkái közül az egyik. A feltámadás nélkül nem teljes a kereszt. Isten Igéje az 1 Korinthus 15:17-ben emlékeztet minket erre: „Ha pedig a Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a ti hitetek; még bűneitekben vagytok.”

A feltámadás nélkül még mindig bűneinkben lennénk, kétféleképpen és két okból kifolyólag. Még mindig bűneinkben lennénk jogilag és valóságosan is.

Először is, még mindig bűneinkben lennénk *jogilag*, azaz a feltámadás nélkül nem igazíttatnák meg, és nem lennének megbocsátva bűneink.

Miért? Mert a megigazítás magának Istennek mint Bírónak a cselekedete. Neki kell meghoznia a minket megigazító ítéletet. Ezt abban teszi meg, hogy Krisztust feltámasztotta a halottak közül, és így elfogadta és jóváhagyta Krisztus értünk elvégzett munkáját. A feltámadás tehát a menny és a föld örökkévaló és változhatatlan Bírójának ítélete, amely megpecsételi megigazításunkat.

Gondoljunk erre így: a kereszten Krisztus szólt: „Elvégeztetett”; Isten pedig akkor szólt: „Elvégeztetett”, amikor Krisztust halottaiból feltámasztotta. Ekképpen Isten meghozza azt az ítéletet, amely jogilag igaznak nyilvánít minket.

Ezt jelenti a Róma 4:25: „... és feltámasztatott a mi megigazulásunkért.” Ezért hangsúlyozza a Biblia olyan sok helyen, hogy *Isten* támasztotta fel halottaiból Krisztust.

Másodszor, a feltámadás nélkül még mindig *valóságosan* bűneinkben lennénk. Ha Krisztus nem támadt volna fel, senki nem adta volna meg nekünk a hit ajándékát, valamint hit által a bűnök bocsánatát és minden bűnünktől való szabadulásunkat. Még mindig úgy élnénk, ahogyan egykor, azaz bűneinkben. Mint a mi *élő Urunk*, Krisztus mind a bűnök bocsánatát, mind a bűnünktől való szabadulást megadja. Ő békességet és szentséget is ad nekünk.

Ez azonban nem mondja el Krisztus feltámadásának minden boldogságát. A feltámadás az a mód is, ahogyan Istenhez juthatunk. Mint a halottak közül az elsőszülött (Jel 1:5), Krisztus az, aki *megnyitja az utat* Isten jelenlétébe és Isten jóindulatába. Ez volt mindig az elsőszülött, az elsőként megszületett gyermek munkája: ő nyitotta meg az utat a többi gyermek számára (2 Móz 13:2; Ez 20:26). Krisztus nyitja meg az utat számunkra a halálból az életre és Isten jelenlétébe.

Krisztus feltámadása továbbá annak bizonyos záloga, hogy mi is fel fogunk támadni. Az Ő feltámadása és a mi feltámadásunk elválaszthatatlan, amint Pál megmutatja az 1 Korinthus 15:16-ban. Ő él, ezért mi is élni fogunk.

Krisztus feltámadása tehát az egész váltságmű középpontjában áll, és nem lehet anélkül tagadni, hogy mindent félre ne dobnánk, amit hiszünk. Higgyed hát, és örvendezz Benne, aki örökké él! Aki hisz a megfeszített és újra feltámadt Krisztusban, soha meg nem hal.

3.34. Krisztus mennybemenetele

A *mennybemenetel* Krisztus felmagasztalt állapotának második eleme. Az üdvözítő munkájához tartozó mennybemenetelének jelentőségét legjobban az erre előremutató ószövetségi eseményben láthatjuk. Ez az esemény az volt, amikor Dávid felvitte a ládát Jeruzsálembe.

Legalább négy zsoltár, a 24., a 47., a 68. és a 132. ünnepli Izráel történelmének ezt a fontos eseményét, és világossá teszik, hogy az Krisztus mennybemenetelére mutat előre. Ez különösen fontos, hiszen a Zsoltárok könyve csak nagyon röviden tesz említést Krisztus feltámadásáról, miközben mi a feltámadást valószínűleg nagyobb jelentőségűnek tartanánk a mennybemenetelnél.

A láda Jeruzsálembe vitele, ez a zsoltárokból is ünnepelt esemény milyen módon mutatott előre Krisztus mennybemenetelére? Négyféleképpen.

Először, a ládát „felvitték” Jeruzsálembe, amint Krisztus is felvitetett a mennybe (2 Sám 6:12; Zsolt 68:19; 132:8; Ef 4:8).

Másodszor, Dávid korában a láda (amely Krisztus előképe abban, hogy Isten Benne lakozik az Ő népével, és kijelenti Magát nekik) egy hosszú vándorlás végén belépett arra a helyre, ahol véglegesen megnyugodhatott. Ugyanígy Krisztus mennybemenetelével belépett a mennyei nyugalomba, miután földi élete és munkája véget ért (Zsolt 132:8, 13–14; Zsid 4:10)

Harmadszor, a láda felvitelével Dávid megerősödött királyságában, mivel győzelmet aratott Izráel minden ellensége fölött. Hasonlóképpen, Krisztus mennybemenetelekor dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg, és megmutatkozott, hogy Ő a Királyok Királya és az Uraknak Ura, hiszen Ő is legyőzte minden ellenségét a mieinkkel együtt (Fil 2:9–11; Zsolt 24:7–10; 68:2, 19, 24).

Negyedszer, Dávid győzelmei és azt követően Salamon békeséges uralkodása által Isten beteljesítette azokat az ígéreteket, amelyeket az Ószövetségben a zsidóknak adott Kánaánt illetően (1 Kir 8:56). Isten ugyanilyen módon teljesíti be nekünk adott ígéreteit a mennybe ment Krisztus által, aki a mennyből Lelke által részesít minket elvégzett munkája minden javában (Zsolt 68:10; 132:15–16).

A mennybemenetel tehát *teljessé teszi* a feltámadást. Mennybemenetelében Krisztus maga megkapja elvégzett munkája javait és jutalmait, és feltámadott Urunkként elkezd kiárasztani ránk ugyanezeket a javakat, amint Dávid is tett, amikor a láda Jeruzsálembe vitelénél ajándékokat adott egész Izráelnek (2 Sám 6:19; Zsolt 68:19; Ef 4:8–13).

Így a mennybemenetel Isten ígérete, miszerint mi is Vele együtt leszünk majd a mennyben. Mivel Krisztus a mi képviselőnkben a mennybe ment, már most Vele együtt a mennyi helyekre ültettünk Őbenne (Ef 2:6).

Urunk mennybemenetele az üdvözítő munkának nem valami csekély része, hanem annak szükséges és lényeges eleme. Arra indít minket, hogy örvendezve szóljunk: „Felvonul Isten harsonaszónál, kürtzengés közt az Úr. Énekeljete Istennek, énekeljete; énekeljete királyunknak, énekeljete! . . . magasságos ő igen!” (Zsolt 47:6–7, 10)

3.35. Krisztus az Isten jobbán

3.36. Krisztus második eljövetele

4. fejezet

Szövetség és üdvösség

4.1. A szövetség természete

Mi a szövetség? A Szentírás gyakran beszél róla, és ezért szükséges tudnunk, hogy miről is beszél a Biblia.

Sokan úgy határoznák meg a szövetséget, mint ami egy szerződés vagy egy egyezség. Azt mondják, hogy Isten emberrel kötött szövetsége hasonló egy emberi szövetséghez, például Ábrahám és Abimélek szövetségéhez (1 Móz 21:27–32), különféle köteleességekkel, ígéretekkel és büntetésekkel.

Egy ilyen szövetség két fél, két oldal között jön létre, valamilyen mértékben mindkettőn múlik, és bárki megszegheti. Eszerint Ádám volt az első, aki szövetségre lépett Istennel, de miután Ádám elbukott, Krisztus állt a helyére.

Isten emberekkel való szövetsége *nem* ez a fajta szövetség! Az ember sosem lehet az élő Isten partnere egy ilyen szövetség megkötésében! Isten Isten, az ember pedig teremtmény, aki egész létezését Istennek köszönheti, ezért az ember nem vállalhat semmilyen kötelezettséget egy bizonyos egyezség keretében, amit addig ne lett volna köteles teljesíteni. A teremtmény nem léphet szerződésbe a Teremtővel!

Nem is érdemelhet ki az ember semmit Isten előtt saját cselekedetei vagy egyes feltételek teljesítése által. Ha mindent megtett, amit neki parancsoltak, akkor is *haszontalan szolgál* (Lk 17:10). Az ember így nem tudja kiérdemelni az örök életet sem a szövetségben, ahogyan azt némelyek tanítják. Az örök életet csak azon keresztül kapjuk, aki az *Úr, a mennyből való*, a mi Urunk Jézus Krisztus (1 Kor 15:47–48).

A Szentírás arra tanít, hogy a szövetség nem egy egyezség, hanem egy szuverén módon felállított *kötélék* vagy *kapcsolat* Isten és Krisztusban való népe között. Ez világosan látható a

Szentírás gyakran ismétlődő szavaiból, melyek által Isten kijelenti szövetségét: „A ti Istenetek leszek, ti pedig az én népem lesztek” (1 Móz 17:8; 2 Móz 6:7; 2 Kor 6:16; Jel 21:3).

Ez a több változatban is megjelenő kifejezés egyfajta szövetségi formula a Szentírásban. Azt mutatja meg, hogy egy bizonyos szakasz a szövetségről beszél.

Más szakaszok kifejezetten egy ilyen kapcsolatot írnak le Isten és népe között. Néhány ilyen hely: 1 Mózes 5:22–24; 6:9; 18:17–19; Zsoltárok 25:14; János 17:23; Jakab 2:23; 1 János 1:3. Mindegyik megmutatja, hogy Isten szövetsége a közösség és barátság áldott kapcsolata, amelyet egyedül kegyelemből, Jézus Krisztus üdvözítő munkája által köt velük.

Ezt a kapcsolatot Isten szuverén módon köti: Ő hozza létre és Ő biztosítja azt. A szövetség semmilyen módon nem függ az embertől, mint másik féltől, hanem teljes mértékben Isten munkája, teljesen kegyelemből, azaz meg nem érdemelt jóindulatból. A szövetség mindig *kegyelmi* szövetség.

4.2. Az Ádámmal kötött szövetség

4.3. A Noéval kötött szövetség

4.4. Az Ábrahámmal kötött szövetség

4.5. A szövetség és a föld ígérete

4.6. Az Izráellel kötött szövetség

4.7. Isten egyetlen népe

4.8. A törvény és a szövetség

4.9. A törvény szerepe a szövetségben

4.10. A Dáviddal kötött szövetség

Isten szövetségének utolsó nagy ószövetségi kijelentése Dávidnak adatott (2 Sám 7). A szövetség ezen kijelentésének sok fontos tulajdonsága van.

Ismét itt áll a szövetségi formula, amely azt mutatja meg, hogy a Dáviddal kötött szövetség is Isten egyetlen, örökkévaló szövetsége, az eltérő körülmények ellenére. Ebben a szövetségben Isten megígéri, hogy az Ő népének Istene lesz, és úgy tekint rájuk, mint az Övéire (24). Mindig ez a szövetség célja.

A Dáviddal kötött szövetség kijelentése azonban néhány tekintetben egyedülálló. Összeköti ugyanis a szövetséget és a királyságot, és megmutatja, hogy azok nagyon szoros kapcsolatban vannak. Isten megígéri, hogy örökre megerősíti Dávid királyságát és trónját (12–13). Ez az ígéret Krisztusban, a Királyok Királyában teljesedett be (Lk 1:32–33).

Isten néhány fontos igazságot tanít Dávidnak és nekünk azzal, hogy megmutatta a szövetség és a királyság összetartozását. A szövetség és a királyság kapcsolata megmutatja a szövetség szabályos rendszerét. Ebben a szövetségben Isten népe egy királyság polgárai, akiknek megvan a saját helyük Isten uralma alatt. A „trón”, amelyről Isten beszél (2 Sám 7:13), valójában mindig Isten trónja, még akkor is, amikor egy olyan ember ül rajta, mint Dávid.

A szövetség és a királyság közti kapcsolat a királyság lelki természetét is megmutatja. Ma sokan ugyanolyan földi és testi módon gondolkoznak a királyságról, mint a farizeusok Jézus szolgálatának korában. Azt hiszik, hogy az egész világ Isten királysága, vagy az lesz; a királyság Krisztus visszatérése előtt, ezen a földön lesz, és a keresztyének fogják uralni annak társadalmát. Vagy azt gondolják, hogy a királyság az ószövetségi Izráel királyságához hasonló földi zsidó állam lesz, és Krisztus visszajövetele előtt fog létrejönni.

Amikor Isten összekapcsolja a királyság eljövetelét a szövetség ígéretével, világossá teszi, hogy ezek az elképzelések rosszak. A királyság nem egy zsidó állam, nem is egy keresztyén társadalom, hanem az, hogy Isten az Ő népével közösségben fog lakozni. A királyság közepén ezért áll Isten hajléka, a templom (13), amely az egyháznak, Krisztus testének a nagyszerű, ószövetségi előképe (Jn 2:18–21).

Krisztus munkájában láthatjuk meg a Dávidnak adott szövetségi ígérek beteljesedését. Ő nem tört világoralomra, nem is állított fel valami zsidó államot, hanem szenvedése és gyalázata útján állította fel és szerezte meg királyságát (2 Sám 7:14; Zsolt 89:30kk). Nem hadseregeket, fegyvereket és kormányokat kell legyőzni, hanem a bűnt.

Így a kereszten a Krisztus feje fölé akasztott szavak a Dávidnak tett ígérek beteljesülését jelezték, jöllehet azok, akik azt odatették, gúnyolódni próbáltak. Szervedésében Krisztus volt

a zsidók, azaz Ábrahám minden valódi gyermekének *Királya*. Krisztus az, aki megszabadítja őket lelki ellenségeiktől, és helyet készít nekik a Paradicsomban, mennyei királyságában.

4.11. Az új szövetség

4.12. A régi és az új szövetség összehasonlítása

4.13. A szövetség beteljesedése

4.14. A szövetségek összefoglalása

4.15. Az üdvösség rendje

4.16. Ellenállhatatlan kegyelem

4.17. Újjászületés

A tulajdonképpeni „üdvösség rendjének” vizsgálatát az újjászületéssel kezdjük. Az újjászületés nevéből fakadóan hisszük, hogy keresztyénként való, új életünk kezdetét írja le, és így az üdvösség rendjének első eleme.

Azzal, hogy a kegyelemnek ezt az első munkáját a Szentírás *újjászületésnek* (Jn 3:3) nevezi, azt az igazságot hangsúlyozza, hogy az teljesen Isten munkája, anélkül, hogy mi bármit is segítenénk benne – az elején még észre sem vesszük. Egy újszülött csecsemő semmit nem tehet azzal kapcsolatban, hogy erre a világra megszülessen. Ugyanígy mi sem tehetünk semmit, hogy újjászülessünk Isten országába.

Sőt, erre a Szentírás nemcsak utal, hanem egyértelműen tanítja is (Jn 1:13): „A kik nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születtek”. Figyeljük meg, hogy sem a bűnös akaratnak (a test akarata), sem bármiféle emberi akaratnak (férfiúnak indulata) nincs szerepe ebben az újjászületésben!

A kegyelem első munkája, az újjászületés nélkül soha, senki nem *láthatja* meg Isten országát (Jn 3:3). Jézus nem azt mondja, hogy „senki nem *akarja* meglátni”, hanem azt: „senki nem *láthatja* meg”. Az újjá nem született bűnös számára ugyanolyan lehetetlen az, hogy bármilyen köze legyen Isten országához, mint a tengeri hal számára az, hogy a szárazföldön éljen.

A Szentírás a kegyelem első munkáját úgy is leírja, mint újjászületést, de olyan kifejezéseket is használ, mint az *új szív* ajándéka (Ez 36:25kk); a *szív körülmetélése*, azaz a szív bűnének kivágása (Kol 2:11–13); *kereszttség*, amely a bűnök lemosása (Tit 3:5); *lelki megelevenedés*, életre keltés, a lelki halálból való feltámadás (Ef 2:1); Krisztus Jézusban való *új teremtés* (10); vagy *átvitel a sötétség hatalmából Isten szerelmes Fiának országába* (Kol 1:13).

Mindezek arra figyelmeztetnek minket, hogy az újjászületés a Mindenható szuverén és csodálatos munkája. Ki más támaszthatna fel halottakat és teremthetne bármit? A Dordrehti Kánonok tanítása szerint: „...egyértelműen egy természetfölötti tett, mindennél hatalmasabb, és ugyanakkor mindennél csodálatosabb, lenyűgöző, titokzatos és kibeszélhetetlen [felfoghatatlan]. Hatékonyságában [hatalmában] nem kisebb a teremtésnél vagy a halálból való feltámadásnál”.¹

Az újjászületésnek azonban talán az a legcsodálatosabb leírása, amikor azt olvassuk, hogy az elveszett bűnös Krisztus életét kapja (Gal 2:20; Kol 1:27). Az újjászületésben kapott új élet Krisztus új, feltámadott élete, olyan élet, amely többé meg nem halhat (Jn 11:25–26).

Ez *új* élet. Aki ezt megkapta, nem élhet és beszélhet továbbra is úgy, ahogyan addig. Lelkileg többé nem halott, hanem élő. A halál csak fekszik és rothad, míg az élet lélegzik, mozog és beszél. Mi, akik újjászülettünk, bűneink és régi természetünk folyamatos jelenléte ellenére úgy kell tekintenünk magunkra, mint akik a mi Urunk Jézus Krisztus által Istennek élünk. Oda kell szánunk magunkat Istennek, mint akik életre keltünk a halálból (Rm 6:11–13).

4.18. Elhívás

Ha a (lelki) újjászületés Jézus Krisztus feltámadott életének magvának szívünkbe ültetéséhez hasonlítható, akkor az *elhívás* hasonló a magra hulló esőhöz és az azt érő napsugárhoz, melyektől növekszik és gyümölcsöt hoz.

Az elhívást gyakran „hathatós elhívásként” említjük. Ez azt jelenti, hogy az elhívás Isten hatalmas munkája, amely mindig eléri kívánt *hatását*, azaz az üdvösséget. A hathatós elhívás valójában az „ellenállhatatlan kegyelem” része.

Amikor az üdvösség rendjében az elhívásról beszélünk, nem az evangélium hirdetésére gondolunk, amely által ez a hívás sok emberhez eljut, azt sokan meghallják *anélkül*, hogy számukra üdvözítő ereje lenne. A Máté 22:14 ebben az értelemben használja a *hivatalos* szót: „Mert sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak.” Ehelyett a Lélek munkájára gondo-

---

¹Dordrehti Kánonok, III/IV:12.

lunk azok szívében, akiket Isten kiválasztott, és amely munka által az evangélium hirdetése üdvösségre juttatja és abban meg is tartja őket.

Ezt hangsúlyoznunk kell. A hathatós elhívás nemcsak elkezdni bennünk az üdvösséget, hanem *egész* üdvösségünket véghez viszi. Erőteljesen és ellenállhatatlanul hív minket bűnbánatra (Mt 9:13), hitre (Rm 10:17), szentségre (1 Thessz 4:7), Krisztussal való közösségre (1 Kor 1:9), szabadságra (Gal 5:13), üdvbizonyosságra (Ef 4:4), és végül Krisztussal való dicsőségre (1 Pt 5:10; Jel 19:9). Az elhívásban tehát egész életünk során folyamatosan részesülnünk kell. Nemcsak szentségre és üdvbizonyosságra való hívásként, hanem bűnbánatra és hitre való hívásként is jönnie kell. Amíg csak vétkezünk és amíg gyengék vagyunk a hitben, bűnbánatra és hitre kell hívnia minket.

Ezt egy általános elképzeléssel szemben mondjuk. Sokan azt gondolják, hogy a hívás csak a meg nem váltottaknak szól, így a lekipásztor nem hívja – nem szólítja meg – azokat, akik már üdvösségre jutottak; pedig nekik is éppen olyan fontos a hívás, mint a többieknek.

Különösen azt hangsúlyozzuk, hogy *Krisztus* az, aki hív (Jn 10:3, 16, 27), a mindenható Isten szavával (Rm 4:17). A Lélek munkája által ez a hívás elérkezik némelyek szívéhez, és így meghallják Krisztus hívását, megismerik hangját, és Hozzá mennek, mint bárány a Pásztorához. Nem csodálatos ez?

A János 10:3 így fogalmaz: „a maga juhait *nevökön* szólítja”. A hívás nem általános, hanem nagyon is konkrét. Ebből következik, hogy Krisztus már ismeri juhait. És valóban ismeri, mert az Atya Neki adta őket már a világ alapítása előtt (Ef 1:4–6).

Amikor Krisztus a Maga juhait nevükön szólítja, nem természetes nevüket hallják, mint például Mária vagy Vilmos. *Lelki neveiket* hallják, azt a nevet, amelyet Isten kegyelmének legelső munkája szívébe adott. Ilyen neveket: *Szomjazó* (Jel 22:17), *Éhes* (Ézs 55:1), *Megfáradt és megterhelt* (Mt 11:28).

Valójában a hívás *teszi* a bűnöst éhessé, szomjassá, büntől és vétektől megterheltté, és végül készsé arra, hogy Krisztushoz jöjjön. Ezért nevezzük *hathatós* elhívásnak. Krisztus szava az elhívásban az a teremtő szó, amely létrehozza azt, amit hív.

Milyen nagy áldás és öröm hát meghallani Krisztus hívó szavát, és tudni azt, hogy Önmagához hív minket!

4.19. Elhívás és igehirdetés

A hathatós elhívásról néha *belső* hívásként beszélünk, mert magában foglalja a Szentlélek szuverén és ellenállhatatlan munkáját Isten népének *szívében*. Megkülönböztetjük a külső hívástól, az Ige hirdetésétől.

A Szentírás világossá teszi azt, hogy nem mindenki hallja Krisztust belsőleg, a Szentlélek szívbeli munkája által, attól még, hogy hallja Krisztus hívását az evangélium hirdetésében. Tehát nem mindenkit üdvözít az evangélium hirdetése!

Másként fogalmazva, vannak, akiket üdvözít az evangélium hirdetése, és vannak, akiket nem, de a különbség nem bennük van, hanem Isten munkájában. Ezért mondja a Máté 20:16 és a Máté 20:14, hogy „sokan vannak a [külsőleg] hivatalosok, de kevesen a választottak”. A szakasz nem azt mondja, hogy „Sokan vannak a hivatalosok, de kevesen válaszolnak”, mert ez azt a benyomást keltené, hogy a különbség bennünk van. Ehelyett a különbség abban van, hogy Isten némelyeket kiválaszt, másokat pedig nem. E választás szerint külsőleg és belsőleg is hív némelyeket, másokat pedig nem.

A Szentírás a *hívás* szót használja a külső és a belső hívásra is, de nem szabad elfelejtenünk, hogy a belső hívás a *külső által*, azaz az igehirdetés által szólal meg. Ezért használja a Biblia mindkettőre ugyanazt a szót.

Látjuk ezt a Róma 10:17-ben: „Azért a hit hallásból van, a hallás pedig Isten ígéje által.” Ez a vers összefoglalja a 10–14. verseket. Elválaszthatatlan kapcsolat van az *üdvösségre való hit* és a *prédikáló hallása* között!

Ezért kell az egyháznak az evangéliumot hirdetnie a föld végső határáig! Ez az az eszköz, amely által Isten üdvösségre hívja az Ő választottait, és amelyen keresztül Lelke által bennünk belsőleg munkálkodik.

Azt is aláhúzzuk, hogy mivel az igehirdetésen keresztül a Szentlélek munkálkodik, az evangélium hirdetése *saját ereje*. Ez „Istennek hatalma az minden hívőnek idvességére” (Rm 1:16, vö. 1 Kor 1:18, 24). Nincs szükség ékesszólásra, könyörgésre, vagy egyéb trükkökre ahhoz, hogy hatékony legyen!

Az igehirdetésben Krisztus szól, és a Lélek munkálkodik általa, ezért az evangélium hirdetése mindig *hatalom*, bár nem mindig üdvösségre való hatalom. Ahol Krisztus megszólal és a Lélek munkálkodik, lehetetlen érintetlenül maradni! Az evangélium hirdetésére az ember vagy üdvösségre jut, vagy megkeményedik (2 Kor 2:14–17). Senki nem maradhat semleges!

Így az evangélium hirdetése által megvalósul Isten célja, és Krisztus érdemei eléri hatásukat. Egyetlen választott sem veszik el, Krisztus drága vérének egyetlen cseppje sem folyt

hiába. Az igehirdetés azok felé sem hiábavaló, akik nem üdvözülnek. Nagyon komoly dolog az evangéliumot hallani! Akik közülünk már üdvösségre jutottak, azok számára is szükséges „a hallottakra figyelmeznünk, hogy valaha el ne sodortassunk” (Zsid 2:1–3). Az evangélium mindig illat lesz, vagy élet illata életre, vagy halál illata halálra.

4.20. Hívás, nem felajánlás

Az evangéliumról sokan inkább úgy beszélnek, mint „felajánlásról”, nem mint hívásról. Hogy mást ne mondjunk, érdekes, hogy a Szentírás *sosem* használja a *felajánlás* szót az evangélium leírására! A *felajánlás* szó ellen nincs kifogásunk. Régebbi értelmében csak azt jelentette, hogy az evangélium „bemutatja” Krisztust.² A Westminsteri Nagykáté például úgy írja le Krisztus felajánlását, mint ami „arról *tanúskodik*, hogy bárki, aki hisz őbenne, üdvözül”.³

Modern jelentésében a *felajánl* szó arra utal és arra használják, hogy Isten minden embert szeret, mindenkit üdvözíteni akar. Meg is próbál mindenkit üdvözíteni az evangéliumban, és a bűnös üdvössége a bűnös ember akaratától függ. Ezek a tanítások ellentmondanak az Írásnak.

A Szentírás nem tanítja, hogy Isten minden egyes embert szeret (Zsolt 11:5; Jn 13:1; Rm 9:13). Azt sem tanítja, hogy Isten minden egyes embert megpróbál üdvözíteni (Ézs 6:9–11; Rm 9:18; 2 Kor 2:14–16). Természetesen azt sem tanítja, hogy a bűnösök üdvözítésében Istent megzavarhatja azok tiltakozása, vagy levett kalappal a kezében várja, hogy *elfogadják* Tőle az üdvösséget (Zsolt 115:3; Jn 6:44; Rm 9:16; Ef 2:8–9). Ezek miatt inkább nem beszélünk az evangéliumról „felajánlásként”.

A hívás más, mint a felajánlás. Emlékeztet minket Isten szuverenitására. Ő mint Király felszólítja a bűnösöket az evangéliumban való hitre és az engedelmességre. Még arra is utal, hogy szuverén hívása által valójában Ő juttat el némelyeket az üdvösségre. Ha tudjuk, hogy *Isten az*, aki hív, akkor ezt nem nehéz megértenünk. Ő az, aki „azokat, a melyek nincsenek, előszólítja mint meglevőket” (Rm 4:17).

Ezt a hívást az evangélium hirdetésében hallhatjuk. A Szentlélek belső munkája teszi hatékonyá az üdvösségre, és így némelyek nemcsak meghallják a hívást, hanem engedelmeskednek is annak. A Lélek munkája által *Isten hív Krisztusban*, nem pedig az igehirdető! Az igehirdető csupán eszköz.

²Az angol *offer* szóban mindkét jelentés benne van (*Ford. megj.*)

³Westminsteri Nagykáté, 63. kérdés-felelet

Az istentelenek ezért kárhoztathatóak engedetlenség miatt, amikor nem hajlandóak engedni a hívásnak. Hitetlenségük miatt nem csupán egy embert, hanem magát az élő Istent utasítják el, aki egyszülött Fián keresztül beszél. Ez nagyon súlyos!

Ez az oka annak, hogy az igehirdető semmit nem hozhat, csak az Írást. A hallgatóknak Isten Igéjét kell hallaniuk, nem az igehirdető gondolatait, bölcsességét, politikai megjegyzéseit stb.! Az igehirdetőnek arra is figyelnie kell, hogy ne tompítsa el Isten szuverén hívását mindenféle felesleges könyörgéssel vagy „marketing-módszerrel”, azt a benyomást keltve, hogy Isten a bűnös akaratára várakozik.

Az evangélium hirdetésében világosnak kell lennie, hogy Isten szuverén módon hitet és bűnbánatot követel a bűnösöktől – Ő, a Mindenható, a menny és föld Bírója engedelmességet kíván, és meg fogja büntetni az engedetlenséget. Az ilyen igehirdetés által a bűnösök üdvözülnek, Isten pedig megdicsőül.

4.21. A hit lényege

4.22. Hit és ismeret

4.23. Hit és bizalom

4.24. Megigazulás

4.25. Megigazulás hit által

4.26. Megigazulás és kiválasztás

4.27. Megigazulás és engesztelés

4.28. Fiúvá fogadás

Az üdvösség rendjében sokszor nem találjuk meg a fiúvá fogadást. Ennek az oka nem az, hogy a Szentírás nem beszél róla, hanem az, hogy ez a megigazulás gyümölcse. Ezért úgy vesszük, mint ami a megigazuláshoz tartozik.

A fiúvá fogadás valóban a megigazulás egyik első és legnagyobb gyümölcse. Amikor bűneinkre ingyen bocsánatot nyerünk, és Krisztusban igazakká leszünk, Isten nemcsak befogad minket, hanem mint *saját, kedves gyermekeit* fogad be.

A Szentírás sokszor beszél fiúvá fogadásunkról, arról, hogy kegyelemből Isten gyermekei vagyunk, és Ő a mi Atyánk. Ezért nem helytelen a fiúvá fogadásról külön is beszélni.

A fiúvá fogadás a megigazuláshoz hasonlóan néhány lépésből áll. Visszavezethető az örökkévalóság tanácsára, és az új égen és új földön fog beteljesülni. A lépések a következők.

Először, Isten öröktől fogva szeretetébe fogadott és kiválasztott minket arra, hogy az Ő gyermekei legyünk (Rm 8:29; Ef 1:5). Emlékezzünk arra, hogy Isten nem azért választ minket, mert alkalmasak vagyunk vagy leszünk arra, hogy az Ő gyermekei vagyunk, hanem azért, hogy az Ő gyermekei lehessünk. Eleve el vagyunk rendelve a fiúvá fogadásra.

Másodszor, Krisztus szenvedésében és halálában Isten jogi alapot ad fiúságunknak, e jogi alap nélkül ugyanis nem lenne jogunk atyai szeretetéhez és gondoskodásához, valamint az Ő házában való lakáshoz (Gal 4:4-5; Ef 2:13). Gondolhatunk erre így: örökbefogadási papírjainkat Krisztus vérével írták és pecsételték meg.

Harmadszor, Isten közösségébe és családjába a Lélek által fogadtatunk be valóságosan, azért, hogy megtapasztalhassuk az Ő hozzánk való szeretetét és gondoskodását (Gal 4:6-7). A Szentlélek eljövételéről a János 14:18 szó szerint ezt mondja: „Nem hagyalak titeket árvákul; eljövök ti hozzátok.”

A fiúvá fogadásnak ezen a pontján Isten olyan csodát tesz, ami meghaladja az örökbefogadás földi gyakorlatát. Isten a Lélek által újjászüli minket az Ő képmására és hasonlatosságára, hogy Hozzá hasonlóak legyünk. Ez olyan, ami sosem lehet igaz saját örökbefogadott gyermekeinkre (Ef 4:24; 1 Jn 3:1-2).

Negyedszer, mivel „még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk” (1 Jn 3:1), az ítélet napján meg fog történni az, amit a Szentírás úgy nevez, hogy Isten fiainak megjelenése (Rm 8:19). Akkor mindenki meg fogja látni, mik vagyunk Krisztusban, és befogadtatunk örök otthonunkba, hogy ott örökre Atyánkkal lakozhassunk. Isten azon a napon testünket is örökbe fogadja, azaz megszabadítja a bűn jelenlététől és hatalmától (23). Ezt várjuk.

Öröktől fogva elrendelve, Krisztusban elkészítve, a Lélek által megnyerve, az örökkévalóságban tökéletessé válva – Istennek milyen csodálatos és kegyelmes munkája a fiúvá fogadásunk! Amint János mondja: „Lássátok milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk!” (1 Jn 3:1)

4.29. Békesség

4.30. Megtérés

4.31. Megszentelődés

A megszentelődés az üdvösség rendjének egyik utolsó, de semmiképpen sem a legkevésbé fontos eleme.

A megszentelődésben üdvösségünk isteni célja, Isten dicsősége kezd beteljesedni. A megszentelődés a szentséggel kapcsolatos, hiszen a szó jelentése: „szentté lenni”. Isten népe szent életével *elkezd* megmutatni Isten és az Ő kegyelme dicsőségét.

A megszentelődés a Szentlélek *egész életen át tartó* munkája a hívők szívében és életében, amely által szentté teszi őket, és megszabadítja a bűn szennyétől és hatalmától, és amelynél fogva Istennek és az Ő Igéjének való engedelmségben kezdenek élni. Az újjászületéssel kezdődik, és a halállal és a megdicsőüléssel végződik.

A megigazulástól eltérően a megszentelődés Krisztus munkája *bennünk* (a megigazulás Krisztus munkája *értünk*); egy egész életen át tartó munka (a megigazulás egyszeri); egy olyan munka, amelyben mi is aktívak vagyunk (a megigazulásban passzívak vagyunk); egy olyan munka, amely eltávolítja a bűn szennyét (a megigazulás a bűn terhét veszi le).

Ha valaki megigazul, az olyan, mint amikor egy bevándorló *törvényesen* új országa állampolgára lesz. Állampolgár lett, és ekkor elkezd megtanulni új országa nyelvét, viseli annak ruháit, eszi az ételét, és alkalmazkodik annak szokásaihoz – azért, hogy annak az országnak állampolgáraként éljen. A megszentelődés ehhez hasonlít. Ez az, amikor Isten népe megtanulja a mennyi életet élni.

A megszentelődés azonban teljesen kegyelemből van. Semmit nem tanulunk magunktól, hanem a megszentelődésben „Isten tanít” minket. Jóllehet a szentségben és a jó cselekedetekben aktívak leszünk, mindig Isten az, aki munkálja bennünk „mind az akarást, mind a munkálást jó kedvéből” (Fil 2:13).

Amikor megszentelődünk, üdvösségünk nem kerül a mi kezünkbe, mintha csak mi lennénk azért felelősek. A megszentelődés során nem kezdünk Istennel hirtelen „együttműködni”, mintha üdvösségünk már nem teljesen kegyelemből lenne.

Jóllehet megszentelődésünk során végzünk jó cselekedeteket, ezekben még mindig nincs érdem (Ef 2:8–10). Engedelmeskedünk ugyan, de még mindig nincs okunk a dicsekvésre. Szentségünk is Isten ajándéka, és megszentelődésünkért Őt illeti minden dicsőség és hála.

A megszentelődés nem esetleges, bár úgy tűnik, némelyek úgy gondolják. Beszélnek „testi keresztyénekről”, és tagadják, hogy Krisztus Úr a keresztyén ember életében. Tévednek.

A megszentelődés különbözik a megigazulástól, de szükségszerűen következik belőle. Amikor valakit ártatlannak találnak egy bűnben, ki kell engedni a börtönből. Miután megigazulásunkban Isten ártatlannak talált minket, Isten igazsága miatt ki kell minket engedni a romlottság és a bűn börtönéből. Ez történik a megszentelődésben.

A Zsidók 12:14 megmutatja annak lehetetlenségét, hogy egy keresztyén ember ne szentelődjön meg. *Szentség nélkül* „senki sem látja meg az Urat”! Ne higgyük hát azt, hogy a szentség esetleges vagy lényegtelen! Ez a kegyelem munkája, amely által Isten megdicsőítteti az Ő népében. Az Ézsaiás 43:21-ben ezt olvassuk: „A nép, a melyet magamnak alkoték, hirdesse dicséretemet!” Ezt a kegyelem biztosítja.

4.32. Szentség

A *megszentelődés* szó jelentése: „szentté válni”. Ez a jelentés önmagában azt mutatja, hogy a megszentelődés nem saját munkánk, bár annak során aktívak vagyunk, hanem Isten munkája bennünk. Szentté *formáltatunk*.

Ez a szentség, ahogyan mondtuk, nem esetleges, hanem létfontosságú. Anélkül senki nem láthatja meg Istent (Zsid 12:14). Isten a Szent (Ézs 40:25; 41:14), és senki nem állhat meg szent jelenlétében, ha nem szent (Zsolt 24:3–5).

De mi a szentség?

A *szentség* szó lényege az „elkülönülés”. Ha valaki vagy valami szent, az elkülönített. Az Ószövetségben Izráel így volt szent nép, minden más nemzettől *elkülönítve* (3 Móz 20:24–26). Az izráeliták között pedig a papok „szentség [voltak] az Úrnak” (2 Móz 28:36–38), mert egész életük *el volt különítve* Isten szolgálatára a templomban (1 Krón 23:13).

Ma az egyház egy elkülönített, szent nemzet, és papok nemzete (1 Pt 2:9). Ezért tagjainak szenteknek kell lennie (1 Pt 1:15–16).

A szentségnek azonban mindig két része van. A szentség ugyanis *elkülönülés valamitől*, és *elkülönülés valamire*. Mindkét rész fontos.

A hívők arra hívtak el, hogy *elkülönüljenek a gonoszástól és a gonosz emberektől* (2 Kor 6:14–18; Ef 5:11–12). Nem mehetnek ki a világból (1 Kor 5:9–11), azonban amennyire csak lehetséges, el kell különíteniük magukat az istentelenek társaságától, közösségétől, cselekedeteitől és életétől. Mindezeket túl, tisztán kell tartaniuk magukat, „szeplő nélkül... e világtól” (Jak 1:27).

Az egyház és világ, a hívő és hitetlen, a világosság és sötétség közti elkülönülést időnként „antitézisnek” nevezzük. Erről ír a 2 Korinthus 6:14–15.

Ez a szakasz azt is elmondja, hogy Isten *számára* vagyunk elkülönítve (16–18). Enélkül a szentség nem lenne teljes. Az Istennek való elkülönítés azt jelenti, hogy Neki vagyunk szentelve és odaszánva, éppen úgy, ahogyan az Ószövetségben a papok. Azt jelenti, hogy egész életünk el van különítve Isten szolgálatára: időnk, tulajdonunk, sőt, testünk is.

Ez az elkülönítés nem valami részidős dolog. A szentség, az Úrnak való elkülönítés és az odaszánás nem csak az Úr napján vagy annak néhány órájában érvényes. Krisztus egész életünket megváltotta, az Istenhez tartozik, Neki van szentelve, és szentségben kell élnünk.

Erre vagyunk *elhívatva*. Isten szent (1 Pt 1:15–16), szentségre vagyunk választva és megváltva (Ef 1:4; 1 Pt 1:18–19), és Isten elküldte nekünk az Ő Szentlelkét (1 Kor 3:16–17), ezért a szentség számunkra követelmény. A szentségre való felhívást újra meg újra megismétli a Szentírás. William Law szavaival élve egy *komoly* hívás.⁴

Hallottad-e ezt?

Engedelmeskedtél-e ennek?

4.33. Az antitézis

Néhány református időnként ír az „antitéziszről”. Ilyenkor a sötétség és a világosság, a hívő és a hitetlen, az egyház és a világ között fennálló *elkülönülésre* és *szembenállásra* utalnak.

Ez az antitézis Isten üdvözítő kegyelmének eredménye, és a Szentírás sokszor utal rá, jóllehet magát a szót nem használja. Az antitéziszről legvilágosabban szóló szakasz a 2 Korinthus 6:14–18. Itt az Ige nemcsak leírja az antitézist, hanem azt is megmondja nekünk, mit jelent a gyakorlatban. Ezek a versek úgy mutatják be az antitézist, mint az igazság és a hamisság, a világosság és a sötétség, Krisztus és Béliál, a hit és a hitetlenség, vagy Isten és a bálványok temploma közötti ellentétet. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy „menjete ki közülök, és szakadjatok el” (17).

Ez az elkülönülés lelki. Nem az a feladatunk, hogy fizikailag kivonuljunk a világból (1 Kor 5:10). Ezt a hibát követik el azok, akik szerzetesek vagy apácák lesznek, vagy megtiltják a házasságot, illetve bizonyos ételek fogyasztását. Az antitézis nem azt jelenti, hogy fizikailag el kell különíteni magunkat a körülöttünk lévő világtól vagy a világ dolgaitól.

---

⁴William Law: *A Serious Call to a Devout and Holy Life* [Komoly hívás egy odaszánt, szent életre], Grand Rapids, Michigan, USA, William B. Eerdmans Publishing Company, 1966. Az eredeti 1728-ban jelent meg.

Azt jelenti, hogy nincsenek közösségünk az istentelenek *cselekedeteivel* (Ef 5:11–12), sőt, nem a gonoszok között keressük barátainkat, és nincs velük közösségünk (2 Kor 6:17; Jak 4:4). Ott kell lenni társaságukban, hiszen feladatainkat a világban kell végeznünk, és életünket ott kell élnünk (1 Kor 5:9–11), de akkor is el kell különülnünk azzal, hogy szentek vagyunk.

Itt rejlik az általános kegyelem tanítása ellen az egyik érvünk. Az a gondolat, hogy Istennek van egy általános kegyelme a gonoszok és elvetettek számára, egyfajta közös alapot képez Isten népe és a világ számára. Így legalább néhány tekintetben a hívőknek lehetnek közös ügyeik az istentelennel, lehet velük közösségük, lehetnek közöttük barátaik. Hiszen – így érvelnek – mindannyian részesülnek egy közös kegyelemben.

A Biblia nagyon világossá teszi, hogy a gonosz világtól való elkülönülésnek a megőrzése az egyháznak és Isten népének biztonsága és jólléte. Ez igaz volt az Ószövetségben is. Az 5 Mózes 33:28 ezt mondja: „És bátorságban lakozik Izráel, *egymaga*”. Ez az Újszövetségben is igaz marad. Isten ígérete – „És leszek néktek Atyátok, és ti lesztek fiaimmá, és leányaimmá” – azokra vonatkozik, akik engedelmeskednek Isten parancsának: „Annakokáért menjetek ki közülök, és szakadjatok el” (2 Kor 6:17–18). Milyen nagy szükségünk van arra, hogy ezt ma is halljuk!

Mindannyiunknak el kell különülni! El kell különülnünk Istenért és az egyházért. Ha nem különülünk el, Isten nem dicsőíttetik általunk, és az egyház olyan lesz, mint a világ.

4.34. Megtartatás

4.35. A szentek állhatatossága

4.36. Szentek

Az imént a szentek állhatatosságát tárgyaltuk. Mielőtt ezt befejezzük, még kell mondani néhány szót arról, hogy ebben a tanításban kik a *szentek*. A szó „megszentelt embereket” jelent, és Isten népének megszentelődésére utal.

A *szent* szó helyes megértése létfontosságú. Ha a szentekre úgy gondolunk, ahogyan néhányan sugallják, mint lelkileg *önmegvalósított*, saját cselekedeteik vagy akaratuk által lettek szentté, akkor állhatatosságuk nem lehet bizonyos. Ha a szentek saját maguktól lesznek szentté, akkor szentségtelenné is tehetik magukat.

Ez a „szabad akarat” tanítása, melynek alapján egy ember saját döntéséből üdvözülni, és megszentelődése, valamint kegyelemből való növekedése is rajta múlik. Úgy kell döntenie, hogy

használja az elérhető kegyelmet, ha szent akar lenni. Azonban ha valóban ez lenne a helyzet, akkor soha, senki nem lenne szent.

Hisszük, hogy a szentek kegyelemből lesznek szentté, és csak kegyelemből van, hogy egyáltalán bármilyen szentség lehet bennük. Másként fogalmazva, ők *Krisztus Jézusban* szentek és hűségesek (Ef 1:1; Fil 1:1; Kol 1:1–2).

A szentek szentsége nem saját, szabad akaratukból származó döntésük eredménye, hanem Isten szuverén kiválasztása és mellettük való döntése. Így olvassuk az Efézus 1:4-ben: „A szerint, a mint magának kiválasztott minket Ő benne a világ teremtése előtt, hogy legyünk mi szentek és feddhetetlenek Ő előtte szeretet által”. Szentségük forrása Isten kegyelmes kiválasztása.

Ráadásul a szentek szentségüket nem saját cselekedeteik által nyerték el, hanem Krisztus az Ő vére által vásárolta meg számukra. Erről olvasunk a Kolossé 1:21–22-ben: „Titeket is, kik hajdan elidegenültek és ellenségek valátok gonosz cselekedetekben gyönyörködő értelmek miatt, most mégis megbékéltetett. Az Ő emberi testében a halál által, hogy mint szenteket, tisztákat és feddhetetleneket állasson titeket Ő maga elé”. Szentségük alapja Krisztus kiontott vére.

A szentek szentsége nem rajtuk múlik, mintha Isten így szólna: „Mindent megtettem érted; rajtad áll, hogy ezzel hogyan élsz, és parancsom szerint szent leszel-e.” A szentek a Szentlélek munkája által lesznek szentek viselkedésükben és beszédükben. A megszentelődés „a Lélek megszentelése” (1 Pt 1:2). A Szentírás ezért beszél úgy a hívőkről, mint akik „elhívott szentek” (Rm 1:7; 1 Kor 1:2). Isten hívásának hatalmas Igéje juttatja őket szentségre.

A Szentlélek nem csupán szentté teszi az embert, hogy azután magára hagyja, hogy kitarson mindvégig a szentségben. A szentségben való megmaradásuk teljesen a Szentlélek folyamatos jelenlétén és erején múlik. Ez Isten kegyelme, amely üdvösséget hoz, amely „arra tanít minket, hogy megtagadván a hitetlenséget és a világi kívánságokat, mértékletesen, igazán és szentül éljünk a jelenvaló világon” (Tit 2:11–12). A szentség ereje a Szentlélek kegyelme.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy *csak a szentek* látják meg az Urat (Zsid 12:14)! Milyen csodálatos hát tudnunk, hogy Isten megadja nekünk azt, ami szükséges ahhoz, hogy lássuk Őt dicsőségében!

4.37. Megdicsőítés

Az üdvrend utolsó lépése a megdicsőítés, melynek során Isten a választottakat magához veszi a mennyei dicsőségbe. Megdicsőítésünk során Isten befejezi bennünk a megváltás munká-

ját, amelyet az újjászületéssel kezdett. Népét nemcsak minden szenvedésükből és a halálból szabadítja meg, hanem összes bűnükből is.

A megdicsőítés tárgyalása ezért voltaképpen az utolsó dolgokról szóló tanításhoz tartozik. Könyvünk utolsó fejezetében részletesebben írunk erről a köztes állapotnál és a testben való feltámadásnál, de itt is meg kell említsük a megdicsőítést. Isten nagyszerű munkája megdicsőítésünkben ér véget, és így leszünk teljesen alkalmasak Isten dicsőségére, Jézus Krisztusban, a mi Megváltónkban.

Megdicsőítésünknek három lépése van. Az első az örök élet ajándéka, amit újjászületésünk-kor kapunk. Ennek az ajándéknak eredményeképpen Isten Krisztussal együtt feltámasztott, és az Ő jobbjára ültetett minket (Efézus 2:5–6); a mi országunk (az angol fordítás szerint életmódunk) a mennyekben van (Fil 3:20); és Krisztus új élete van bennünk (Gal 2:20).

A második az örök élet ajándéka, amit akkor kapunk, amikor a halál után lelkünk azonnal belép a menny tudatos dicsőségébe és boldogságába (2 Kor 5:1–8).

A harmadik az örök élet ajándéka, amit akkor kapunk, amikor testünk is feltámad, és hasonló lesz Krisztus dicsőséges testéhez, végül belépünk az új égre és új földre (Fil 3:21).

Alá kell tehát húznunk, hogy *már most* megvan bennünk az örök dicsőség kezdete, még akkor is, ha azt csak az utolsó napon fogjuk megkapni. Engedelmességünknek ez az egyik legnagyobb motivációja: mintha már most részben a mennyben lennénk. Pál erről beszél a Kólossé 3:1–4-ben. Feltámadtunk Krisztussal, és a mi életünk Vele együtt el van rejtve Istennél, ezért az odafelvalókkal kell törődnünk, azokhoz kell vonzódnunk.

Az örök élet kezdete már most megvan bennünk, és ezért sokszor kíváncozunk a mennybe, és sokszor vágyakozunk arra, hogy megszabaduljunk ebből a világból és ebből a testből. Pál azt mondja, hogy ez sokkal jobb lenne, mint itt maradni (Fil 1:21–24).

A Szentírás csillogó jelzőkkel írja le mennyei dicsőségünket. Sokszor használ képeket és típusokat, ugyanis olyan dolgokról van szó, amiket szem nem látott, fül nem hallott, és embernek szíve meg sem gondolt (1 Kor 2:9). Olyan dolgok ezek, amiket Isten készített az Őt szeretőknek.

Mi magunk csodálatos módon el fogunk változni, megszabadulunk a bűntől és annak következményeitől, és megkapjuk mindazt, amit Isten ígért nekünk. A mennyei élet legnagyobb dicsősége mégis az, hogy Isten és Krisztus ott van. Ez a mennyei élet boldogsága, öröme, dicsősége és békessége (Jel 21:3, 7, 22–23; 22:3). Ezért azok, akikben megvan a megdicsőítés reménye, megtisztítják önmagukat, készek elveszíteni az egész világot, és valóban el is hagyják azt a mennyek országáért. Hitben járnak, nem látásban, és így várják ezt a dicsőséget.

5. fejezet

Az egyház és a sákramentumok

5.1. Az egyház

A Szentírás olyan gyakran beszél az egyházzól, hogy az arról szóló tanításainak vizsgálata a teológiai tudomány külön ágazatát képezi. Bizonyos újszövetségi könyvek középpontjában az egyház áll. Az Apostolok cselekedetei az újszövetségi egyház összegyűjtéséről számol be; az 1 Korinthus különösen Isten egyháza iránti hűségéről beszél (1:9); az Efézus témája az egyház mint Krisztus teste (1:22–23; 5:30–32); a Kolossé azt a dicsőséges igazságot emeli ki, hogy Krisztus az egyház Feje (1:18; 2:10); az 1 Timóteus arra tanít minket, hogy miként viselkedjünk helyesen az egyházban (3:15); a Titus pedig az egyház jó rendjét hirdeti (1:5).

Az egyháztant tehát nem szabad elhanyagolni, afölött nem szabad átlépni. Ma mégis kevesen vannak azok, akik tudják, mit tanít a Biblia az egyházzól, vagy megértik, miért olyan fontos az egyház.

Az *egyház*ként fordított görög szó jelentése: „kihívottak”. Az *egyház* a szó legszorosabb értelmében az üdvözültekre és csakis rájuk vonatkozik. Ez a név arra emlékeztet minket, hogy az egyház valódi tagjai azok, akiket Isten „a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el” (1 Pt 2:9). Arra is emlékeztet minket, hogy kegyelemből vannak ott az egyházban. Nem saját döntésük vagy cselekedeteik alapján, hanem Isten *hívása* alapján lettek tagok.

Az, hogy az egyház tagjai *kihívottak* nemcsak arra vonatkozik, hogy meg lettek mentve a bűnből (*sötétségből* hívtak el), hanem a világtól és annak istentelenségétől való lelki elkülönülésre is utal (2 Kor 6:14–18). Az *egyház* névből következik az egyháztagok szentsége és engedelmissége is. Egy olyan egyház, melynek tagjai nem szentek, nem érdemli meg az *egyház* nevet.

A szentség alapvető fontosságú az egyház létezéséhez. Tagjai szentségre hívtak el és választottak ki (Ef 1:4), erre váltottak meg (Kol 1:21–22). Az egyház szentsége fontos, mert azzal áll kapcsolatban, ami Isten célja az egyházzal. Az egyház létezésének célja Isten dicsősége (Ef 1:6, 12). Ez a cél az egyház és tagjai szentségében valósul meg. Egy szentségtelen egyház, egy olyan egyház, melynek *tagjai* nem szentek, nem tudja Istent dicsőíteni, és nem is tesz így. Az egyház szentségében leginkább Isten dicsősége ragyog fel.

Ma az egyház szégyene és gyalázata, hogy annak tagjai nem úgy élnek, mint a *kihívottak*. Ha az egyház semmiben nem különbözik a világtól tanításában, tagjainak életmódjában, valamint gyakorlataiban, akkor bizonyágtétele hatástalan lesz. Az egyház dicsősége, illetve az elveszett világ felé való bizonyágtételének dicsősége abban rejlik, hogy kihívott, elkülönített és szent – más, mint a gonosz világ.

Könyörögjünk hát, hogy Krisztus egyházának minden tagja legyen szent és feddhetetlen Ő előtt, „kegyelme dicsőségének magasztalására” (Ef 1:4, 6).

5.2. Gyülekezet és test

Amikor az egyházzal beszél, a Biblia nem mindig ugyanabban az értelemben használja az *egyház* szót. Sosem azt az épületet nevezi meg így, ahol egy gyülekezet összegyűlik. Vagy a helyi gyülekezetről (1 Kor 1:2; Jel 2:1, 8, 12), vagy a választottak és a történelem során üdvözültek által alkotott testről beszél (Ef 1:23).

Az egyház mint *Krisztus teste* és az egyház mint *helyi gyülekezet* közti különbséget több módon is megfogalmazhatjuk. Az egyházat mint helyi gyülekezetet néha *intézményes egyháznak*, vagy *látható egyháznak* hívjuk, mert a világban látható, intézményes formában jelenik meg. A megváltottak által alkotott testet néha az *egyház szervezetének*, vagy *láthatatlan egyháznak* nevezzük, mivel Krisztusban él (a „szervezet” egy élő teremtmény), valamint lelki és láthatatlan (nem tudjuk meghatározni határait).

Az egyház mint test kizárólag Isten választott és a megváltott népét tartalmazza (1 Pt 2:9), míg a helyi gyülekezetekben mindig vannak képmutatók (Jel 2:14–15; 3:17–18). Az egyházhoz mint testhez hozzátartoznak azok, akik már meghaltak, akik ma élnek, csakúgy, mint azok, akik Krisztusban kiválasztottak, de még nem születtek meg, vagy nem jutottak üdvösségre. Az egyház mint gyülekezet csak azokat foglalja magában, akik a földön vannak a történelem egy bizonyos idejében.

A gyülekezet és a test közti különbség fontos. Sok gyülekezet van ugyan (Jel 2–3), de Krisztusnak csak *egyetlenegy* teste van (1 Kor 12:12). Ennek a testnek nem árthatnak ellenségei, és azt nem pusztíthatják el (Mt 16:18), miközben az egyes gyülekezetekkel mindez megtörtén-

het, és gyakran meg is történik (1 Kor 1:11; Jel 3:1, 16). Egy helyi gyülekezet mint Krisztus egyháza el is veszítheti helyét a gyertyatartók közül (Jel 2:5). Fontos, hogy ne felejtsük el az egyház két értelme közti különbséget, hogy ne zavarodjunk össze.

Az egyháztagsággal kapcsolatban is fontos a gyülekezet és a test közti különbség. Kötelességünk, hogy *mi* csatlakozzunk a látható egyházhoz, azaz egy helyi gyülekezethez (Zsid 10:25), mindazonáltal *Isten* az, aki a kiválasztás és a Golgota vére által Krisztus testéhez csatol bennünket (Kol 1:12–14).

Mindamellett, hogy az *egyház* szó ebben a két megkülönböztethető jelentésben használható, azok mégis átfednek. Krisztus testének egy része az, ami megtalálható a helyi gyülekezetekben, és csak azért nevezhetjük a helyi gyülekezetet egyháznak, mert Krisztus testének egy része ott van.

Azt mondjuk, hogy az egyház a szó valódi értelmében *kizárólag* az üdvözültek társasága és teste. A Szentírás helyesen nevez „egyháznak” egyes gyülekezeteket, mert a megváltottak ott *vannak*. Az ószövetségi népet is azért hívták Izráelnek, mert jelen volt benne a valódi Izráel (Rm 2:28–29; 9:6; Gal 3:29).

Tanuljuk meg a Szentírás tanítását az egyházzól, hogy szeressük és becsüljük az egyházat: Krisztus testeként és az intézményes formájában is!

5.3. Az egyház nevei

A Szentírásban az egyháznak sok különböző nevével találkozhatunk. Ezek a nevek ahhoz a kijelentéshez tartoznak, amelyet Isten az egyházzól adott nekünk. Mindegyik név valami fontosat árul el az egyházzól.

Láttuk, hogy az *egyház* név azt jelenti, hogy „kihívtak”. Isten szavára és munkájára utal, amely által népét a sötétségből csodálatos világosságra hívta el, és különös (egyedi) néppé formálta őket (1 Pt 2:9). Nem meglepő, hogy az *egyház* név fordul elő a leggyakrabban. Azt mutatja meg, hogy az egyház létezése és boldogsága Isten elhívásának és szuverén kegyelmének eredménye.

Ezt az egyházat *Krisztus testének* is nevezi a Biblia (1 Kor 12:12–27). Ez a név Krisztus, az egyház Fejének dicsőségére, az egyház Krisztussal való élő egységére, valamint az egyház tagjainak egymással való kapcsolatára emlékeztet minket. A testben a keresztyének egymás tagjai, és Krisztus tagjai is.

A *Krisztus teste* kifejezést különösen az Efézusi és a Kolosséi levél használja, bár a két levélben kicsit eltérő hangsúlyokkal. Az Efézusban maga az egyház és annak Krisztusban való dicsősége, Kolossében pedig Krisztus mint az egyház dicsőséges Feje áll a középpontban.

A Szentírás az egyházat *szőlőhöz* (Jn 15:1–6) vagy *fához* (Rm 11:16–24) is hasonlítja. Ezt a hasonlatot az Ószövetségben is megtaláljuk (Zsolt 80:9; Ézs 5:1–7), ami azt mutatja, hogy Izráel és az egyház egy. Ez a hasonlat is megmutatja Krisztus és egyháza szoros kapcsolatát és egységét, valamint az egyház Krisztustól való teljes függőségét. Ő a szőlőtő, mi pedig a vesszők.

Kicsit más az *Isten temploma* (1 Kor 3:16–17; 2 Kor 6:16; Ef 2:20–21) vagy az *Isten háza* elnevezés (1 Tim 3:15; Zsid 3:6; 1 Pt 2:4–9). Figyeljük meg, hogy Isten háza nem az épület, ahol az egyház található, hanem *maga az egyház*, a hívők által alkotott test. Amikor az Ige egy épülethez, egy templomhoz hasonlítja az egyházat, annak szépségére, rendezettségére és egységére emlékeztet minket. Ebben a lelki épületben minden tagnak megvan a maga helye. A *test* szóval együtt emlékeztet minket az egyház változatosságára is, hiszen minden tag más, és mindegyiküknek más helye van (1 Kor 12), miközben minden tag egy lelki épületet alkot, amely Istenhez tartozik.

A *templom*, *ház* és *épület* nevek főként azt az áldott igazságot emelik ki, hogy az egyház az a hely, ahol Isten az Ő népével lakik. Egy fedél alatt él velük, mint egy családdal, mégpedig Krisztus, a Fő által. Isten és az Ő népe itt közösségben van egymással, és így őrzi meg velük való szövetségét, így áldja meg őket örökre.

5.4. Az egyház további nevei

Amint megjegyeztük, a Szentírás sok különböző nevet és kifejezést használ az egyházra, hogy megtanítsa nekünk, mi az egyház, és segítsen nekünk az egyházat szeretni. E nevek és kifejezések megmutatják számunkra, hogy Isten szemében milyen fontos az egyház, és milyen fontosnak kell annak lennie számunkra is.

A Zsidók 12:22–24-ben egy egész névlista jelenik meg. Itt az egyházat így nevezi az Ige: *Sion hegye, az élő Istennek városa, a mennyei Jeruzsálem és az elsőszülöttek serege és egyháza, akik be vannak írva a mennyben*. Az egyház az Újszövetség *szent nemzete* is (1 Pt 2:9).

Ebből megtudjuk, hogy Izráel és az egyház egy. Izráel az Ószövetség egyháza, az egyház pedig az Újszövetség Izráelje. Azok a nevek, melyek Izráel fővárosát jellemzik, amit Isten magáénak választott, és ahol a templomban felállította hajlékát (Zsolt 68:17; 132:13–14) megegyeznek az Újszövetségben az egyházra használt nevekkkel. Ez igaz a Jelenések 21-re is, ahol egy angyal

megmutatja Jánosnak *Isten városát, az új Jeruzsálemet*, és azt a *menyasszonynak, a Bárány feleségének* nevezi (9–10 kk, vö. Ef 5:32).

Mintegy halmozott bizonyítékok vannak előttünk. Az egyház a szőlő (vö. Jn 15:1–6 és Zsolt 80:9kk), Isten temploma és háza (Ef 2:20–22; 1 Tim 3:15), Sion hegye, Jeruzsálem és az élő Isten városa. Mindennek nem szabad kétséget hagynia bennünk afelől, hogy az újszövetségi egyház mindaz, ami Izráel volt az Ószövetségben.

Mielőtt azonban részletesebben szólunk erről, hadd emeljük ki e nevek jelentőségét. Az egyház városként, nemzetként vagy királyságként való jellemzése azt árulja el nekünk, hogy ez egy lelki közösség, saját királlyal, törvényekkel, szokásokkal és nyelvvel. Az egyház tagjai egy királyság állampolgárai, az állampolgárok minden jogával és kiváltságával együtt. Ebben a királyságban a Királyok Királya védelmezi őket ellenségeiktől, és jól kormányozza őket.

Az egyház azonban egy *lelki* királyság, nemzet és város volt és most is az. Falai a szabadulás, kapui a dicsőség (Ézs 60:18). „Kulcsai” az evangélium hirdetése és a keresztyén egyházfegyelem gyakorlása (Mt 16:19; 18:15–20). Az egyház alapja az apostoli és prófétai tanítás: nem kevesebb, mint maga Isten Igéje (Ef 2:20–22; Jel 21:14).

Az egyházat úgy is jellemzi az Ige, hogy *Sion* hegyének erőssége. Ez azt mutatja meg számunkra, hogy az egyház Királya uralma alatt legyőzhetetlenül erős (Zsolt 48:13–15). Hogyan lehetne másként ilyen falakkal, kapukkal, alapokkal és kulcsokkal? Nem csoda, hogy a pokol kapui sem vehetnek rajta diadalmat (Mt 16:18)!

Mindezt azonban csak hit által láthatjuk. A világ szemeiben az egyház kicsiny és megvetett maradék, kicsiny nyáj (Lk 12:32), kunyhó a szőlőben, kaliba az uborkaföldön, megostromlott város (Ézs 1:8). Egyedül hit által látható az, hogy az egyház „kedves, mint Jeruzsálem, rettenetes, mint a zászlós tábor” (Én 6:1, 7). Hit által kerüljük hát meg Siont, számláljuk meg tornyait, nézzük meg jól sáncait, járjuk be palotáit! Mindig nyilvánvaló lesz, hogy Isten annak Istene (Zsolt 48:13–15).

5.5. Az egyház és Izráel

5.6. Egyház és királyság

5.7. A küzdő egyház

Isten választott népéhez három különálló csoport tartozik, akik végül Krisztusban mind egybe fognak gyűjtetni. Először, ott vannak a történelem bizonyos idejében a földön élő választottak (Ef 1:10). Róluk beszélünk a *küzdő egyház* kifejezéssel.

Másodszor, ott vannak azok a választottak, akik megharcolták ama nemes harcot, futásukat elvégezték, és elmentek a dicsőségbe. Ők a *dicsőséges egyház* (2 Tim 4:7–8; Jel 6:10).

Végül ott vannak azok, akik a kiválasztás révén az egyházhoz tartoznak, de még meg kell születniük, és bűnbánatra és hitre kell jutniuk. Őket nevezzük *látens* vagy *rejtőzködő egyháznak* (2 Pt 3:9).

A földön lévő egyházat helyesen nevezzük küzdő, harcoló egyháznak. A Szentírás úgy mutatja be, mint egy hadsereget (Én 6:1, 7; Jel 19:11–16). A feladata a hadviselés (2 Kor 10:3–4; 1 Tim 1:8; 2 Tim 2:4). Tagjainak fel kell öltetni Isten fegyverzetét (Ef 6:10–18). Krisztus a Parancsnoka (Zsid 2:10; Jel 19:11–16).

Az a szó, hogy *küzdő*, azt jelenti, hogy az egyház nemcsak *kész* a harcra, hanem mindig hadakozik. Ez az egyház teljes hivatása és élete (2 Tim 2:4). A küzdelemnek egészen addig nincs vége, amíg be nem fejezzük ezt az életet, hogy Krisztussal legyünk dicsőségben (7–8).

Az egyház hadviselése nem pusztán védekező. Az egyháznak tagjaival együtt az a feladata, hogy a harcot az ellenség területén és táborában folytassa – azaz támadjon. Bizonyosan erről beszél az Ige a 2 Korinthus 10:4–5-ben: „Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erősek az Istennek, erősségek *lerontására*; *Lerontván* okoskodásokat és minden magasztalatot, a mely Isten ismerete ellen emeltetett, és *foglyul ejtvén* minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak”. Ez a szakasz arról is beszél, hogy a küzdelem lelki. Az ellenségek (Ef 6:12), a fegyverek (13–17) és maga a hadviselés lelki, de ez semmit nem vesz el a küzdelem valóságából vagy nehézségéből.

Az ellenségek: a Sátán, a világ és bűnös testünk; a bűn és a kísértés azoknak minden megjelenésében, bárhol, ahol találkozunk velük, még saját magunkban is. Az ilyen ellenségek ellen nem lehet politikai, társadalmi, gazdasági vagy katonai erővel küzdeni. A harc hit és Isten Igéje által folyik (Ef 6:13–17; 1 Jn 5:4).

Ez a küzdelem az emberek elméjéért és lelkéért folyik; a hamis gondolatok és eretnekségek, valamint az istentelenség és a kísértés ellen (2 Kor 10:4–5; Jak 4:7). A küzdelem minden olyan dolog ellen folyik, ami barátságtalan Istennel és az Ő ismeretével szemben.

Ebben a küzdelemben azonban nem a győzelemért harcolunk. A győzelemben harcolunk, mint olyanok, akik már megszerezték azt a mi Urunk szenvedése, halála, feltámadása és mennybe-

menetele által. Mindezekben felettébb diadalmaskodunk, Az által, a ki minket szeretett (Rm 8:37). De küzdenünk kell! Nem azért vagyunk itt, hogy jól érezzük magunkat, hanem azért, hogy katonák legyünk (2 Tim 2:3–4).

Küzdesz vagy játszol?

5.8. A győzedelmes egyház

Győzedelmes egyháznak nevezzük az egyháznak azt a részét, amely már megpihent munkájától a dicsőségben. Akik a győzedelmes egyházhoz tartoznak, megharcolták a hit nemes harcát, elvégezték futásukat, és az Úrtól megkapták az igazság koronáját (2 Tim 4:7–8).

Az, hogy *győzedelmes* egyházzól beszélünk, nem szabad arra a gondolatra juttasson minket, hogy a földi egyház *nem* győzedelmes a hit harcában. Már azok is, akik itt még mindig harcolnak, szenvednek és küzdenek, felettébb diadalmaskodnak az által, aki szerette őket (Rm 8:37). *Krisztus* dicsőségesen diadalmaskodott ellenségei, a halál, a bűn és a Sátán fölött, és teljesen legyőzte őket (Lk 10:17–18; Ef 4:8; Kol 2:15). Győztesek *vagyunk* Krisztusban!

Ezt ma hangsúlyozni kell. Krisztus nem *várja*, hogy majd a Királyok Királyává koronázzák. Isten jobbán már dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztatott (Zsid 2:9), és uralkodik ellenségei között (Zsolt 110:2). Még zajlik a küzdelem, de már Vele együtt mienk a győzelem, és egy legyőzött ellenséggel harcolunk. Ami hátra van, azt katonai kifejezéssel a „maradványok felszámolása”. Krisztus megnyerte az országot. Már csak át kell adnia az Atyának (1 Kor 15:24).

Krisztus győzelme akkor is fennáll, amikor a gonoszok egyre rosszabbak lesznek, és az egész világ sötétségben fekszik. A gonoszok olyan teljes vereséget szenvedtek, hogy Krisztus nemcsak továbbra is uralkodik rajtuk, hanem ezen felül szuverén uralkodásában saját céljaira használja őket.

Azért beszélünk a dicsőségben lévő szentekről a győzedelmes egyházként, mert beléptek a győzelem *örömébe*. Amíg a földön a szentek továbbra is küzdenek, ők megnyugodtak fáradtságuktól (Jel 14:13), és többé onnét ki nem jönnek (Jel 3:12). Amíg a földi harcosoknak még mindig hordaniuk kell a hit fegyverzetét, a mennyei szentek már leteheték azt, és fehérbe öltöztek (5). Többé nem ellenségük arcát, hanem a Bárány arcát látják (Jel 22:4). Könnyeik eltöröltetnek, és többé nem lesz számukra halál, sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom (Jel 21:4).

Jó számunkra a mennyei, győzedelmes egyházra gondolni! Dicsőségük annak bizonyága, hogy a győzelem a miénk is. Hamarosan mi is ott leszünk, ahol ők, és megnyugszunk velük együtt.

Milyen nagy nap lesz az! Amíg erre várunk, a mennyben azért könyörögnek, hogy Isten álljon bosszút ellenségeinken, és ezt az imádságot Isten bizonyosan meghallgatja (Jel 6:9–11).

A mennyei szentek diadalma még két tekintetben hiányos. Egyrészt, még nem támadt fel a testük, és ezért még nem örvendeznek a mennyei dicsőségen lelkükkel és megdicsőült testükkel egyaránt. Másrészt, az egyház többi része még nem dicsőült meg, és amint a 9–11. vers utal rá, dicsőségük még nem teljes nélkülünk. Krisztus egész testének egybe kell gyűjtetnie az Atya Isten dicsőségére, és amíg ez meg nem történik, a győzedelmes egyháznak velünk együtt kell várakoznia.

Ennek az eljövendő napnak biztos reménységében – biztos Isten tanácsvégzéséért, Krisztus véréért és uralmáért és a Lélek szuverén munkájáért – küzd, várakozik és imádkozik a küzdő egyház, és nyugszik, várakozik és imádkozik a győzedelmes egyház. Hamarosan együtt leszünk.

5.9. A meg nem született egyház

5.10. Az egyház kiválasztása

5.11. Az egyház szentsége

5.12. Az egyház egyetemessége

5.13. Az apostoli egyház

5.14. Az egyház egysége

5.15. Az egyház az Ó- és az Újszövetségben

5.16. Egyházi tisztségek

5.17. A presbiteri tisztség

A Szentírás kétféle szót használ a presbiterre. Az egyik, amit „vénnek” is fordítanak (Csel 14:23; 15:2, 4, 6kk; 1 Tim 5:1, 17, 19; Tit 1:5; Jak 5:14; 1 Pt 5:1) a görög *preszbüterosz* szó, ami „idősebb embert” jelent. A másik szót „püspöknek” vagy „vigyázónak” fordítják (Csel 20:28; Fil 1:1; 1 Tim 3:1–2; Tit 1:7). Ez egy olyan személyre vonatkozik, akinek tekintélye van mások felett, és kormányozza őket.

A Szentírásból világos, hogy ez a két szó ugyanarra a tisztségre vonatkozik. A Cselekedetek 20-ban Pál az egyház *vénéit* „vigyázóknak” hívja (28). Az itt használt szó fordítása máshol „püspök” (1 Tim 3:1–2). A Titus 1:5–7-ben Pál ugyanazokra az emberekre használja a „vén” (presbiter) és a „püspök” szót is. Ez ellentétben áll a római katolicizmussal és az episzkopális rendszerrel, amelyek azt tanítják, hogy a püspök tisztsége más, a többinél magasabb tisztség.

A Szentírás megkülönböztet *kormányzó* (1 Tim 3:4–5; 5:17) és *tanító* (1 Pt 5:1) presbitereket. Ezzel azonban nem helyezi az egyik tisztséget a másik fölé. Amint ezek a szakaszok megmutatják, e tisztségek között nem is lehet teljesen különbséget tenni. A kormányzó presbitereknek alkalmasnak kell lenniük a tanításra (1 Tim 3:2), és a tanító presbiternek „a kik a beszédben és tanításban fáradoznak”, kormányoznak is (1 Tim 5:17).

Most a kormányzó presbiteri tisztséggel foglalkozunk. Tegyük néhány megállapítást ezzel kapcsolatban. Ezek a gondolatok fontosak ahhoz, hogy a presbiteri tisztség Isten egyházában áldás legyen, és ne átok.

Először, több presbiterre van szükség. A Szentírás soha nem beszél egyetlen kormányzó presbiteréről, akár lelkipásztorról, akár másról. Egy ember kormányzása zsarnokság, és nem fér össze Isten Igéjével, amely a Példabeszédek 11:14; 15:22; 24:6-ban olvasható.

Másodszor, a presbiternek Isten népének szolgálója (Mt 23:11; 1 Kor 9:19; 2 Kor 4:5). Ez különösen világos a Kolossé 4:17-ből, ahol Pál azt írja az egyháznak, hogy lelkipásztorukat intse arra, hogy vigyázzon a szolgálatra, és betöltse azt. A presbitereknek szolgaként kell tekinteniük magukra ahhoz, hogy az egyházban elkerüljék a zsarnokoskodást és az uraskodást.

Harmadszor, az, hogy a presbiterek kormányoznak, azt jelenti, hogy az egyház életének minden területén kormányoznak, beleértve az igehirdetést, valamint a többi tisztségviselő és a lelkipásztorok életvitelét is (Csel 20:28–31). A presbiternek kötelessége, hogy az egyházat megóvják a „béresektől” és a „farkasoktól”. Az egyházban *senki sem* szabhat magának törvényt!

Negyedszer, a presbiterek Krisztustól kapták az egyházban való kormányzói tekintélyüket (Csel 20:28), az tehát Krisztushoz tartozik (Mt 28:18), és Neki való engedelmséggel kell gyakorolni (1 Pt 5:4). A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy tekintélyük Istennek a Szentírásban

található Igéje kell legyen. Ezzel kell kormányozniuk, ehhez kell vezetni a tagokat, ezzel kell inteni, és egyedül ezt kell tanítani, nem pedig saját gondolataikat.

Az ilyen presbiterek áldássá lesznek Krisztus egyházában.

5.18. A diakónusi tisztség

5.19. A pásztori és tanítói tisztség

5.20. Egyházkormányzás

5.21. Az igaz egyház

Mi Jézus Krisztus igaz egyháza, és hol található? Ez nehéz, de fontos kérdés. Egy olyan kérdés, amelyet fel kell tennünk, ha a látható egyház tagjai akarunk lenni. Gyakran nem is olyan könnyű megválaszolni ezt a kérdést.

Ami még nehezebbé teszi ezt a kérdést, az annak lehetősége, hogy ami egyszer Krisztus egyháza volt, hamis egyházzá válhat. Krisztus a Jelenések 2:5-ben figyelmezteti erre a lehetőségre az efézusi egyházat.

Az efézusi egyház abban a veszélyben volt, hogy hamis egyházzá válik. Ez abból látható, hogy Krisztus azzal fenyegeti, hogy elmozdítja „gyertyatartóját”. Ezek a gyertyatartók az igaz egyház képei voltak, a Lélek olajával égtek (Zak 4:1–6; Zsid 1:9), és világosságként léteztek a világban (Mt 5:14). Az efézusi egyház abban a veszélyben volt, hogy elveszti a Lelket és annak világosságát is. Az a fenyegetés, hogy Krisztus elmozdítja az egyház gyertyatartóját annak helyéről, azt jelenti, hogy többé nem lesz Krisztusé, és az Úr nem fog többé köztük járni (Jel 1:12–13). Hasonlóképpen Krisztus azzal fenyegeti a laodiceai egyházat, hogy kiköpi szájából (Jel 3:16).

E két egyház esetében az a nagyon félelmetes, hogy Krisztus ítélettel fenyegeti őket, mert elvesztették első szeretetüket (Jel 2:4), valamint langymelegek, és testi biztonságban vannak (Jel 3:16–17). Nem kétséges, hogy ma is sok egyházat az a veszély fenyegeti, hogy ugyanezen okokból ugyanezen ítélet alá esnek.

Krisztus igaz egyháza az az egyház, amely megőrzi első szeretetét (Jel 2:4), megteszi, amit Krisztus parancsol (5), hűséges (10), megtér bűneiből (16), megtartja azt, ami nála van (25), vigyáz (Jel 3:3), figyel arra, hogy tagjai ne fertőztessék meg ruháikat (4), megőrzi Krisztus szavát, és nem tagadja meg nevét (8). Ma nincsen sok ilyen.

Ezekből a részekből nyilvánvaló, hogy nem minden egyház egyenlően tiszta. Azok az egyházak, melyeket Krisztus a Jelenések 2–3-ban megszólít, sokfélék. Volt, amelyikre Krisztusnak nem volt panasza, de olyan is, amelyet pusztulással fenyegetett. Azonban még mindig *egyházként* szólítja meg őket. Ugyanez a helyzet Korinthussal is, annak minden problémájával együtt.

Mindezt nekünk is szem előtt kell tartani, mert ez azt jelenti, hogy amikor az igaz egyházat keressük, nem egy *tökéletes* egyházat kell keresnünk. Amíg a világban és Isten népében jelen van a bűn, nem találhatunk tökéletes egyházat.

Egyetlen egyház vagy felekezet sem állíthatja azt, amit Róma vagy néhány protestáns egyház mond, hogy ők alkotják Krisztus *egyetlen* igaz egyházát. Jézus Krisztus egyháza sok-sok, többé-kevésbé tiszta és igaz egyházban megjelenik, legalább valamekkora részben. Ha elfelejtjük, hogy a földi egyházban vannak hiányosságok, úgy dönthetünk, hogy *nem* csatlakozunk egyetlen egyházhoz sem. Ez azonban ellentmond a Zsidók 10:24–25-nek, amely így szól: „És ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett, El nem hagyván a magunk gyülekezetét, a miképen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget.”

Mindazonáltal Krisztusnak a Jelenések 2–3 egyházaihoz szóló szavai egyértelművé teszik, hogy amikor egyháztagságra törekszünk, vagy teljesítsük az egyháztagság felelősségeit, tisztaságra, igazságra és hűségre kell törekednünk, az Ő nevéért.

5.22. Az igaz egyház jelei

Az, hogy Krisztus igaz egyháza *megtalálható* a világban, Krisztus ígéretéből látható: „ezen a kősziklán építem fel az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat” (Mt 16:18). De hogyan és hol találhatjuk meg ezt az igaz egyházat, hogy a Zsidók 10:25-nek engedelmeskedve csatlakozzunk ahhoz?

A tagság kérdése sürgető annak fényében, hogy az igaz egyházat nem csak egyetlen egyház vagy felekezet képviseli, amint azt megmutattuk. Az elérhető különböző egyházak és felekezetek sokaságát látva melyikhez kell csatlakoznunk? A felelet az, hogy ahhoz az egyházhoz kell csatlakoznunk, amelyik Krisztushoz a leghűségesebb, így tanításában, életében és gyakorlatában a legtisztább – bár sosem tökéletesen tiszta.

Ezért beszélünk az *igaz egyház jeleiről*. Ezek olyan jelek, amelyek megmutatják egy egyházzal, hogy milyen mértékben igaz Krisztushoz és az Ő Igéjéhez. Amennyiben egy egyházban ott vannak ez a jelek, része Krisztus igaz egyházának. Minden úgynevezett egyház, amely nélkülözi e jeleket, hamis egyházzá, a „Sátán zsinagógájává” lett (Jel 2:9).

E „jelek” számáról és természetéről van némi vita. A Belga Hitvallás az Ige tiszta hirdetését, a sákramentumok Krisztus parancsa szerint történő kiszolgáltatását és az egyházban hűségesen gyakorolt keresztyén egyházfegyelmet említi (Mt 16:18–19; 28:19–20; 1 Kor 11:23–34).¹ Némelyek a harmadik jelhez hozzáteszik vagy azt kicserélik a biblikus istentiszteletre.

Mindazonáltal nyilvánvaló, hogy ezeket egy jelben lehet összefoglalni: az egyházban *mindent* a Krisztusnak való engedelmességben kell tenni. Ahogyan a Belga Hitvallás mondja, az igaz egyház ott van, ahol „mindent Isten tiszta Igéje szerint intéznek, minden azzal ellentétest elvetnek, és Jézus Krisztust az egyház egyetlen Fejeként ismerik.”²

Akár egy, akár több jelről beszélünk, bizonyos dolgok azért az igaz egyház jelei, mert *Krisztus jelenlétét* jelzik az egyházban. Ez a lényeg. Ha Krisztus nincsen jelen (Jel 1:12–13; 2:5), akkor mindaz, amit az egyház tesz, hiábavaló, és a tagság értelmetlen. Nem is nevezhetjük *egyháznak*, ha Krisztus nincsen ott.

Erre gyermeknevelésünk tekintetében is figyelemmel kell lennünk. Ha egy bizonyos egyházban alig találhatóak meg Krisztus jelenlétének jelei, akkor milyen reménységünk lehet gyermekeinkre nézve? Egyedül Krisztus képes üdvözíteni őket és megmutatni nekik az utat, jelenléte által.

Az, hogy az igaz egyház jelei Krisztus jelenlétét mutatják, különösképpen az evangélium hirdetésében látható. Ha megfelelően végzik, akkor az igehirdetésben *maga Krisztus beszél az egyházban* (Jn 10:27; 1 Kor 1:23–24; Ef 2:17). A tiszta, biblikus igehirdetés ezek szerint Krisztus jelenlétének bizonyítéka. Ugyanez igaz a sákramentumokra és az egyházfegyelemre is.

Hangsúlyoznunk kell, hogy ezek *Krisztus* jelenlétének jelei. Az egyházhoz nem annak tagjai, azok kegyes életmódja vagy barátságossága miatt csatlakozunk, bár ezek is fontos dolgok. Azért csatlakozunk az egyházhoz, hogy kövessük Krisztust, az egyetlen Megváltót, és lelkünk Felvigyázóját.

5.23. Az evangélium

5.24. Igehirdetés

5.25. Krisztus és az igehirdetés

¹Belga Hitvallás 29.

²Belga Hitvallás 29. – Fordítás angolból: VBM

5.26. A keresztyén egyházfegyelem szükséges volta

5.27. A keresztyén egyházfegyelem módja

5.28. A sákramentumok

5.29. Két sákramentum

5.30. A keresztség jelképrendszere

5.31. A keresztség jele és valósága

5.32. A keresztség jelentése

5.33. A keresztség módja

5.34. Az etióp eunuch és Jézus keresztsége

5.35. Gyermekkeresztség az Újszövetségben

5.36. Családi keresztség

5.37. Keresztség és belépés a királyságba

5.38. Keresztség és körülmetélés

5.39. Hitetlenek és a szövetség

5.40. Hit és keresztség

- 5.41. Megtérés és keresztség
- 5.42. A népek tanítása és keresztelese
- 5.43. Az úrvacsora
- 5.44. Krisztus jelenléte az úrvacsorában
- 5.45. Kenyér és bor az úrvacsorában
- 5.46. Önvizsgálat és az úrvacsora

6. fejezet

Krisztus visszatérése és az utolsó dolgok

6.1. Az utolsó napok

6.2. Krisztus különböző eljövetelei

6.3. Krisztus visszatérése

6.4. Krisztus egyetlen, végső jövetele

6.5. Krisztus jövetelének jelei

6.6. Az elragadtatás

6.7. Jézus jövetele: hirtelen és váratlan

6.8. Jézus gyors jövetele

6.9. Krisztus jövetelének csodája

6.10. A millennium

6.11. Premillennizmus és diszpenzacionalizmus

6.12. A premillennizmus tévedései

6.13. A diszpenzacionalizmus tévedései

6.14. A diszpenzacionalizmus további tévedései

6.15. Posztmillennizmus

6.16. A posztmillennizmus tévedései

6.17. Amillennizmus

6.18. Szó szerinti értelmezés és a Jelenések 20

6.19. Egyetlen feltámadás

A Jelenések 20:5 beszél egy „első feltámadásról”, amely maga után von egy második feltámadást és esetleg továbbiakat is. Ez hát az a szakasz, amelyet minden másnál inkább használnak annak a tanításnak az alátámasztására, hogy több *testi* feltámadás lesz az idők vége előtt. A premillennizmus két, a diszpenzacionalizmus pedig három-négy ilyen feltámadást tanít.

A premillennizmus például azt tanítja, hogy a várt, jövőbeli millennium előtt lesz a szentek feltámadása, a világ végén pedig egy másik, általános feltámadás – a kettőt pedig ezer év történelem választja el. A premillennisták szerint azok az ó- és újszövetségi szentek, akik a millennium kezdetén támadnak fel, Krisztussal ezer évig fognak uralkodni a földön.

Hisszük, hogy a Szentírást a halottaknak csak *egyetlenegy* általános feltámadását tanítja, és ez a világ végén fog végbemenni. Ekkor *mindenki* fel fog támadni, hogy Isten elé álljon ítéletre, és feltámadott testükben elvegye a kegyelem vagy a cselekedetek jutalmát. Bizonyosak vagyunk abban, hogy ez a Szentírás tanítása, amint az a János 5:28–29-ben is áll, ahol a 28. versben szerepel a *mindazok* szó. A Cselekedetek 24:’5 is egy feltámadásról beszél, mind az igazakéról, mind a hamisakéról.

A János 6-ban Jézus *négyszer* is kijelenti, hogy a hívők feltámadása *az utolsó napon* lesz, nem pedig ezer évvel korábban (39–40, 44, 54). Az „utolsó nap” kifejezés a Szentírásban *mindig* a legvégső napra vonatkozik (vö. Jn 6:40; 11:24; 12:48).

Mi tehát a Jelenések 20 első és második feltámadása? Hisszük, hogy az első feltámadás a *lelkeké*, amikor *a halál után* Krisztushoz vétetnek, és Vele együtt uralkodnak ebben a test nélküli állapotban a világ végéig, amikor a *második feltámadás* során testük is feltámad. Több oka is van annak, hogy ezt hisszük.

Először, a Jelenések 20:4 valójában *lelkekről* beszél. Hogy mást ne mondjunk, érdekes, hogy a premillennisták és a diszpenzácionalisták, akik olyan erősen ragaszkodnak a Jelenések 20 szigorúan szó szerinti értelmezéséhez, saját nézeteiket kénytelenek azzal megvédeni, hogy ezek a lelkek *teljes személyek*, akiknek a teste ezer évvel a vég előtt feltámad, és akik *akkor* feltámadott testükben ezer évig együtt uralkodnak Krisztussal a földön.

Igaz, hogy a Szentírás a *lélek* szót használja a teljes személy helyett is (1 Móz 2:7; 46:26–27), de minden ilyen esetben ki lehet cserélni a *lélek* szót *személyre* anélkül, hogy megváltoztanánk a jelentést. Ez nem lehetséges a Jelenések 20-ban. A Jelenések 20:4-nek nincs értelme így: „És látám azoknak *személyeit*, a kiknek fejöket vették a Jézus bizonyágtételéért.”

Másodszor, a Jelenések 20 két halálról is beszél (14). A második halál *nem* fizikai halál, nem a test halála, hanem a lélek örök szenvedése a pokolban. Miért szükséges hát, hogy mindkét feltámadás a test feltámadása legyen?

Harmadszor, felhívjuk a figyelmet azokra a szakaszokra, amelyek a lélek új életéről úgy beszélnek, mint feltámadásáról (Jn 5:24–25; 11:25–26; Rm 6:13; Ef 2:5; Kol 2:12). Miért kellene hát különösnek gondolni azt, hogy a Jelenések 20 „feltámadásnak” nevezi azt, amikor Krisztus magához veszi a hívők lelkét a halálban?

Hisszük tehát Krisztus egy visszatérését, a test egy feltámadását és az egy örök reménységet.

6.20. Halál

Nem kétséges, hogy a halál egy ellenség – az utolsó ellenség (1 Kor 15:26). Félünk a haláltól, és nem csak azért, mert nem ismerjük. Soha, senki nem tért vissza, hogy elmondja, milyen meghalni, de halálfélelmünk különösen annak tudásából származik, hogy a halál a *bűn zsoldja* (Rm 6:23), *Isten ítélete* azokon, akik Ellene lázadtak.

Nem csoda, hogy a halál borzalmát és romlását minden módon megpróbálják elfedni. Az sem csoda, hogy a halállal szembesülve a legtöbben mulatozásba és ivásba próbálják fojtani gyászukat. Amikor ők haldokolnak, akkor sem akarnak a halálra gondolni vagy arról beszélni,

és sokszor egyszerűen tagadják azt, hogy *haldokolnak*, amikor nyilvánvaló, hogy nincs orvosság és segítség.

Amikor az istentelenek látják a teremtésben a halált, akkor a „legrátermettebb túléléséről”,¹ vagy a „fogakkal és karmokkal veres természetről”² beszélnek, hogy eltakarják azt a tényt, hogy a halál *nem természetes*, és abban Isten haragja lesz nyilvánvalóvá. A halál mindenütt és mindig minden remény vége, az ellenség, amely túl korán érkezik. A halálban Isten ítélete által minden munka és remény bevégezetlen és kielégítetlen marad.

Egyedül hit által nézhet szembe a hívő a halállal, és még akkor sem könnyű. A halállal szemben a hitnek küzdenie, harcolnia és birkóznia kell, jóllehet mindig győzedelmeskedik. Saját bűneinek tudatában Isten gyermekének hit által még mindig törekednie kell arra, hogy bízson Krisztus áldozatában és halál feletti győzelmében, és teljes szívéből higgye azt, hogy a halál elnyeletett diadalra.

A hívő számára le van győzve a halál. A halál nem tudta fogva tartani Krisztust (Csel 2:24), mert a halál *fullánkja* (rontó hatalma) a bűn (1 Kor 15:56), és Krisztusnak nem volt saját bűne. Azokért a bűnökért, amelyeket Közbenjáróként Magára vett, az utolsó fillérig megfizetett. Önként a halál hatalma alá adta Magát, és megengedte, hogy az a legrosszabbat tegye Vele. A halál azonban nem tudott győzedelmeskedni, nem is győzött, mert Ő Isten Fia volt, a Szent. Halála John Owen gyönyörű megfogalmazásában a „halál halála”³ volt mindazokért, akiket az Atya Neki adott.

Itt felmerül egy kérdés: „Miért kell a hívőknek meghalni, ha a halál elnyeletett diadalra?” Vagy, ahogyan a Heidelbergi Káté fogalmaz: „Ha Krisztus meghalt érettünk, miért kell nekünk is meghalni?” A Káté válasza a Szentírás válasza: „A mi halálunk nem bűnünkért való elégtétel, hanem csak meghalás a bűnnek és átmenetel az örök életre.”⁴ (vö. Jn 5:24; Fil 1:23).

Milyen csoda! A sötét ajtó, amely mindig csakis a pokolba és a kárhozatba nyílt, most a hívők számára dicsőséges, mennyei életre nyílik! Talán nem is helytelen azt mondanunk, hogy azért kell meghalnunk, hogy megmutassuk, milyen tökéletesen diadalmaskodott helyettünk Krisztus. A halál bizonyosan véget vet minden bűnnek, és ajtót nyit a dicsőségre, de annak a bizonyága is, hogy a halál valóban elnyeletett.

¹A „legrátermettebb túlélése” kifejezést Herbert Spencer *A biológia alapelvei* (1864–1869) vette át Charles Darwin saját evolúcióelméletének megfogalmazásához

²„Nature red in tooth and claw”, Alfred Lord Tennyson: *In Memoriam A.H.H.* c. költeményének 56. versszakából

³*The Death of Death in the Death of Christ: A Treatise on the Redemption and Reconciliation That Is in the Blood of Christ, with the Merit Thereof, and Satisfaction Wrought Thereby* [A halál halála Krisztus halála által: Értekezés a megváltásról és a megbékéltetésről, amely Krisztus vérében van, annak érdeméről és az azzal szerzett elégtételről], The Works of John Owen, William H. Goold (szerk.), 10. kötet, Division 3:c Controversiel (London: The Banner of Truth Trust, 1967), 139–421. Első kiadás: 1850–1853.

⁴Heidelbergi Káté, XVI. úrnep, 42. kérdés-felelet

A hívő ezért így szól: „Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.” (Rm 14:8) Ez lesz-e a te hitvallásod, amikor jön a halál?

6.21. Feltámadásunk szükséges volta

Megállapítottuk, hogy a világ végén egyetlenegy *testi* feltámadás van, amely mind azoké, akik megváltattak, és azoké is, akik nem, nem pedig több, amint azt a premillennizmus és a diszpenzácionalizmus tanítja. Számunkra ez az egy feltámadás minden reménységünk központja, ahogyan Isten Igéje erre is buzdít minket (1 Kor 15:12–19). Nézzük most meg a Szentírás tanítását a hívők utolsó napon való feltámadásáról!

Látnunk kell, hogy nemcsak Krisztus feltámadását súlyos tévedés tagadni, hanem a hívők feltámadását is. Ha számunkra nincsen feltámadás a halálból, akkor *Krisztus* sem támadt fel. Olyan szoros kapcsolat van a kettő között, hogy az egyik nem mehet végbe a másik nélkül. Ezt tanítja az 1 Korinthus 15:16–17.

Mindig voltak olyanok, akik tagadták Krisztus feltámadását. Ehhez a tagadáshoz sokszor Krisztus istenségének, szűztől való születésének, csodáinak és engesztelő véráldozatának tagadása is járul. Ilyenek voltak a korai egyházban is (1 Kor 15:12; 2 Tim 2:17–18) és napjainkban is.

Némelyek, különösen a keresztyén rekonstrukcionizmus mozgalom köreiből, a próféciákról preterista nézeteket vallanak, és így felelevenítették a 2 Timóteus 2:17-18-ban megnevezett Himenéus és Filétus tévelygéseit. Ezek az emberek azt hiszik, hogy a bibliai próféciák közül a legtöbb, vagy éppen az összes már beteljesült (a preterizmus arra a hitre utal, hogy a próféciák már beteljesedtek a múltban). Ezért azt is elkezdték mondani, hogy a feltámadás *is* a múlt.

Mindazonáltal Pál azt mondja nekünk, hogy a hívők testének jövőbeli feltámadásának tagadása Krisztus feltámadásának tagadása, és a hit hiábavalóvá tétele, ami bűneinkben hagy minket. Ezért ez egy nagyon komoly hiba. Miért van ez így?

Először, a jövőbeli *testi* feltámadás tagadása Krisztus feltámadásának tagadása, mert a hívők feltámadása Krisztus feltámadásának *része*. A hívők Krisztus *testéhez*, az egyházhoz tartoznak, és megvan bennük Krisztus feltámadott élete. Az eredmény az *kell legyen*, hogy Krisztussal együtt ők is feltámadnak a halottakból. Ha nem, akkor az egyetlen lehetséges magyarázat az, hogy Krisztus feltámadott élete nem létezik – azaz Krisztus nem támadt fel, és nem győzte le a halált. Krisztus halál fölötti hatalmát és diadalát nemcsak feltámadása bizonyítja, hanem a hívők feltámadása is.

Másrésről a feltámadás tagadása bűneinkben hagyna minket, mert Krisztus feltámadása Isten előtti *megigazulásunk* bizonyítéka. Amikor Jézus engesztelést mutatott be a bűnért, ezt mondta: „Elvégeztetett.” Amikor Isten feltámasztotta Jézust a halottak közül, Ő mint Bíró ezt mondta: „Elvégeztetett”, és így a feltámadás Isten előtti megigazulásunk kinyilvánítása volt. Erre utal a Róma 4:25, amikor azt mondja, hogy Jézus, a mi Urunk „feltámasztatott a mi megigazulásunkért.”

Mivel reménységünk a mennyben van, és „test és vér nem örökölheti Isten országát” (1 Kor 15:50), várakozunk és vágyakozunk a feltámadásra. Mindazonáltal ez a reménység hiábavaló, ha a halottak nem támadnak fel, és testünk a feltámadásban nem változik el. Ezért tehát nemcsak Krisztus harmadik napon való feltámadását kell hinnünk, hanem saját feltámadásunkat is Krisztussal, amikor nyomorúságos testünk az Ő legdicsőségesebb testének hasonlatosságára fog elváltozni (Fil 3:21).

6.22. A feltámadott test

A halottak feltámadásával, a feltámadott testtel, vagy a mennyel, Isten népének feltámadás utáni lakhelyével kapcsolatban sok kérdésre nem tudunk választ adni. A Szentírás azonban elegendő információt árul el nekünk ahhoz, hogy hihessük a test feltámadását, és tudhassuk azt, hogy ebben reménykedhetünk és ezért imádkozhatunk.

A Szentírás a legrészletesebben az 1 Korinthus 15-ben beszél feltámadott testünkről. Négy drága igazságot tudhatunk meg innen.

Először, a feltámadott test romolhatatlan lesz (42, 52). Mentessz a bűn minden hatásától (a betegségtől, a haláltól, a sírtól), de az sem lesz többé lehetséges, hogy Ádámhoz hasonlóan bűnbe és halálba zuhanjon. A *romolhatatlan* azt jelenti, hogy „nem képes megromlani”!

Másodszor, a feltámadott test dicsőséges lesz (43). Dicsősége Krisztus dicsősége és Krisztusban Isten dicsősége lesz. „Nyomorúságos testünk” Pál szavaival élve elváltozik, hogy „hasonló legyen az Ő dicsőséges testéhez” (Fil 3:21). Ez a mennyei dicsőség és a mennyei élet boldogsága.

Harmadszor, a feltámadott test erős lesz (1 Kor 15:43). Az Ézsaiás 40:31 beszél erről egy kicsit. Szinte elképzelhetetlen, hogy valaki tud úgy futni, hogy nem fárad el, de ez csak csekély része annak, amiben a feltámadás által részünk lesz. Nemcsak az Ádám által elvesztett erőket kapjuk vissza, hanem ezen kívül még sok mást is. Képesek leszünk úgy ismerni, ahogy mi is megismertettünk (1 Kor 13:12). Mindenekfelett pedig képesek leszünk bűn nélkül szeretni és szolgálni Istent, illetve engedelmeskedni Neki. Milyen csodálatos lesz!

Végül, a feltámadott test lelki test lesz (1 Kor 15:44). Itt is nehéz megállapítani, hogy ezalatt pontosan mit ért a Szentírás, de annyit biztosan jelent, hogy többé nem leszünk „test és vér”, ehhez a földhöz és az itteni élethez alkalmazkodott test, hanem képesek leszünk azt örökölni, amit test és vér nem örökölhet (50).

Azok a változások, amelyek akkor mennek végbe testünkben, amikor a halál porából feltámad, olyan hatalmasok, hogy a Szentírás kénytelen képeket használni ahhoz, hogy legalább valamit el tudjunk képzelni minderről. A búzaszem (egy kicsiny, látszólag élettelen dolog) és az abból kinövő zöld, élő növény egy kis kép arról, hogy hogyan fogunk elváltozni (1 Kor 15:37).

Más képek is vannak a teremtésben, amelyek segíthetnek ezt megérteni. Ilyen kép az, amikor a metamorfózis során hernyó átalakul pillangóvá. A görög *metamorfózis* szó megjelenik a Filippi 3:21-ben, ahol „elváltozásnak” fordítják. Ez az egyik olyan szó, amelyet a Biblia a feltámadásra alkalmaz. A porban csúszó féregből Isten egyik legszebb teremtménye lesz. A hernyó átváltozik, és mégis ugyanaz a teremtmény, mint előtte.

Amikor a feltámadás e csodáira gondolunk, erre irányul reménységünk, és így kiáltunk: „Uram Jézus, jöjj hamar! Jöjj, és változtasd el nyomorúságos, bűnnel terhelt, halandó és romlandó testünket, és tegyél minket testben és lélekben hasonlóvá Magadhoz!”

6.23. A feltámadás csodája

A halottak feltámadása egy csoda, Isten csodatétele, amit egyedül hit által lehet megérteni és befogadni. A hitetlenek gúnyolódnak, amikor hallanak róla (Csel 17:32), az eretnekek tagadják (1 Kor 15:12; 2 Tim 2:18), de azok számára, akik hiszik a halottak feltámadásának ígéretét, újabb bizonyíték arra, hogy Isten valóban igaz Isten, a Mindenható, az, „a ki nagy, végére mehetetlen dolgokat művel, és csudákat, a miknek száma nincsen.” (Jób 5:9)

A feltámadással kapcsolatban nem a legkisebb csodálatos dolgok közé tartozik az, hogy minden ember *saját* testében fog feltámadni. Sok ember teste már régen porrá lett, és nyomát sem lehet fellelni. Másokat vadállatok vagy a tenger halai faltak fel. Egyesek testét, így például Wycliff Jánosét hamuvá égették, és ellenségeik a folyókba és a tengerekbe szórták hamvaikat. Isten azonban, aki mindent tud, számontart minden egyes testet, és a feltámadásban visszaadja azt megfelelő tulajdonosának. A feltámadás így Isten hűségének tanúbizonysága, aki még porunkban sem feledkezik meg róla.

Ennek igazsága világos a Jób 19:25–26-ban is, ahol Jób feltámadásba vetett hitét megvallva nem ezt mondja: „Meglátom Istent *a* testben”, hanem ezt: „*a testemben*”.⁵ A 2 Korinthus 5:10

---

⁵Az 1908-as Károli-fordítás szövege: „testem nélkül látom meg az Istent”. A héber így is fordítható: „testemben látom meg az Istent”, az angol KJV így fordítja. (*Ford. megj.*)

is erre emlékeztet minket. Itt ugyanis azt olvassuk, hogy mindenki *saját*⁶ testében kapja meg azt, amit tett. Bár a *saját* szó nincs benne a görögben, ahogyan az angol King James fordítás is mutatja,⁷ a fordítók helyesen értették meg a részt, amikor hozzáadták ezt a szót: *saját*. Ez a szakasz minden bizonnyal azt jelenti, hogy az emberek büntetésüket vagy jutalmukat abban a testben kapják meg, amelyben a megjutalmazandó jót vagy a megbüntetendő gonoszt cselekedték.

A csodához hozzátartozik az is, hogy a feltámadás *általános* feltámadás. Az a gondolat, hogy mindenki fel fog támadni, szinte lélegzetelállító, mert több milliárd ember élt és halt meg. Ha megállunk egy temetőben, és hisszük, hogy *mindazok*, akiket ott eltemettek, Isten hatalma által elő fognak jönni sírjaikból, hogy megálljanak Előtte (Jn 5:28–29), akkor csak csodálkozhatunk Isten és az Ő munkáinak nagyságán.

A hívők számára az egészben az a legcsodálatosabb, hogy már a feltámadáskor látható lesz, hogy Krisztushoz tartoznak, és Vele együtt örök dicsőségbe mennek be. Még át kell menjenek az ítéleten, de egy olyan testtel, amely *már* romolhatatlan és dicsőséges módon támadt fel (1 Kor 15:42–44), és amely *már* elváltozott Krisztus legdicsőségesebb testének hasonlatosságára (Fil 3:21). Milyen nagy reménységet ad ez nekik az ítéletben!

Akik hiszik a feltámadást, nemcsak azért tesznek így, mert az meg van ígérve a Szentírásban, és mert Krisztus már feltámadt a mi testünkben (1 Kor 15:19–20), hanem azért is, mert a feltámadás ereje már megjelent bennük. Jézus Krisztus feltámadásának ereje által lélekben és szellemben már *feltámadtak* a lelki halálból, és most várják, hogy Isten befejezze az őket lélekben és testben feltámasztó munkáját. A feltámadás már elkezdett megtörténni számukra! Lesz egy óra, amikor a halottak meghallják Isten Fiaának szavát, és élnek (Jn 5:28–29), de van egy óra, amely *már eljött*, amikor a halottak az evangélium által hallják az Ő szavát, és hit által élnek Benne (Jn 5:25). Miután lelki feltámadásuk, azaz újjászületésük óráján az Ő szava által éltek, most testi feltámadásuk órájára várnak.

6.24. A lélek halhatatlansága

6.25. A köztes állapot

6.26. A nagy nyomorúság

⁶A KJV fordítás: „... hogy ki-ki megkapja azokat a dolgokat, amelyeket *saját* testében *tett*”. (Ford. megj.)

⁷A dőlt betű a bibliafordítók által hozzáadott szavakat jelzi. (Ford. megj.)

6.27. Az Antikrisztus

6.28. Az ítélet

6.29. Egyetlen utolsó ítélet

6.30. Az ítélet célja

6.31. Pokol

6.32. Örök büntetés

6.33. Menny

Amikor a mennyről beszélünk, óvatosnak kell lennünk, hogy ragaszkodjunk a Biblia tanításához. Olyan sok van, amit a Biblia *nem* mond el róla, így könnyű haszontalan elméletekről álmodozni, és eltévelyedünk attól, amit *tudunk*.

A mennyről többek között azért tudunk olyan keveset, mert annyira csodálatos, hogy nem lehet földi kifejezésekkel pontosan leírni. Megérezzük ebből valamit, amikor ilyen leírásokat olvasunk a mennyről: nincs éjszaka, nincs nap és hold, nincs tenger, nincs házasság, nincs templom. A menny azokhoz a dolgokhoz tartozik, „a miket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt” (1 Kor 2:9).

A Biblia ugyanezen okból kifolyólag amit a mennyről elmond, azt többnyire szimbólumokban és jelképekben teszi. Ezek azt tanítják nekünk, hogy a menny valóban csodálatos lesz, de nem mondják meg, hogy pontosan milyen lesz. Jó példa erre az új Jeruzsálem leírása a Jelenések 21-ben. Ha az ott rajzolt képből arra következtetünk, hogy a menny egy ezeröttszáz mérföld hosszú, széles és magas város, arany utcákkal, óriási gyöngyökből készült kapukkal, drágakövekből való alapokkal, akkor tévedünk. A Jelenések 21 ugyanis maga mondja meg nekünk, hogy az a város a „menyasszony, a Bárány felesége” (9), azaz a megdicsőült egyház (ld. még Ef 5:25–32; Jel 19:7–9).

Nem gondoljuk azonban azt, hogy a Szentírásból hiányozna bármi, amit tudnunk kell a mennyről. A Biblia minden szükséges dolgot elmond, jóllehet ezek nem elégítik ki kíváncsiságunkat.

Azok között, amit a Biblia a mennyről elmond, vannak olyanok, amelyek nagy vigasztalást jelentenek számunkra ebben a világban. Ott nem lesz többé könny, fájdalom és halál (Jel 21:4). Nyugodalmunk (Jel 14:13), örömünk (Mt 25:23) és dicsőséges szabadságunk lesz (Rm 8:21). Hasonlóak leszünk Krisztushoz (1 Jn 3:2). Még nyomorúságos testünk is Krisztus testének hasonlatosságára fog elváltozni (Fil 3:21). A bűn, a kísértés és minden gonosz ember örökre ki lesz zárva (Jel 21:27). A szentek és angyalok társaságában leszünk (Zsid 12:22–23).

De még ezek sem írják le a menny valódi dicsőségét és boldogságát, ami az, hogy ott lesz *Isten* és *Krisztus*: „Ímé az Isten sátora az emberekkel van, és velök lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velök, az ő Istenök.” Erről szól a menny (Jel 21:3). A menny boldogsága a hívők számára az, hogy „látják az ő orcáját; és az ő neve homlokukon lesz.” (Jel 22:4).

Olyan sok szakasz beszél erről a mennyei boldogságról, hogy lehetetlen figyelmen kívül hagyni. Nem is *szabad* így tennünk. Ha nem azért vágyakozunk a mennyre, mert ott van Isten és mert ott van Krisztus, akkor *egyáltalán nem* vágyakozunk rá. Amikor a mennyben reménykedünk, akkor Fülöppel együtt így kell imádkoznunk: „Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és elég nekünk!” (Jn 14:8)

6.34. Az új ég és új föld

A Szentírás gyakran úgy beszél az új égről és az új földről, mint Isten népének végső otthonáról. Maga az a tény, hogy ez *otthon*, elég ahhoz, hogy kívánatos legyen számunkra, hiszen amíg ebben a világban vagyunk, vándorok és idegenek vagyunk. *Itt* nincsen otthonunk, nincsen olyan ország vagy város, amelyet sajátunknak hívhatnánk (Zsid 11:8–10, 13–16). Milyen nagyszerű lesz végre hazamenni egy hosszú, fárasztó vándorlást követően, tudva, hogy ott lesz a mi Atyánk, a mi Bátyánk és egész családjunk, és soha többé nem kell onnan eltávoznunk.

Hogyan lehet az otthonunk, ha soha nem voltunk még ott? Hogyan vágyakozhatunk oda, mint otthonunkba? Az *igazi* földi otthonokhoz hasonlóan itt sem annyira a hely fontos, hanem azok a személyek, akik ott lesznek. Őket ismerjük és szeretjük. Soha nem láttuk a mennyet, de azok, akik ott vannak, a mi családjunk Krisztusban, akiket ismerünk, és akiket megtanultunk szeretni.

Mégis megkérdézhethetnénk, hogy miért van szükség új égre (azaz új mennyre). A válasz Krisztus munkájában van. Mivel Érte lettek megteremtve (Kol 1:16), a mennynek is meg kell újulnia Benne és Általa, hogy alkalmas hely legyen az Ő számára és azok számára, akik Őbenne vannak. Az első mennyet érintette egyes angyalok bukása, amint a földet is az ember bukása.

A Sátán, az első mennyei teremtés feje elbukott magas állapotából (Ézs 14:12), és sok angyalt is magával rántott (Jel 12:4). Így a mennyei teremtést Krisztusban helyre kell állítani.

Miért az új föld? Először is azért, mert Isten nem hagyja el saját kezének munkáit. A földet, amit Ő teremtett, nem veti el és nem hagyja el a bűn miatt, hanem megőrzi, és majd a végén helyreállítja. Azért pedig, hogy Krisztus megdicsőüljön, a föld nemcsak korábbi állapotába fog visszakerülni, hanem még magasabb dicsőségre fog felemeltetni.

Ehhez a dicsőséghez tartozik az, hogy az új föld egyesül az új éggel, amikor Isten sátora leszáll Istentől, a mennyből (Jel 21:1–2). A megújult teremtésnek a nagyszerű dicsősége azonban az, hogy igazság lakozik benne. Meg kell tisztulnia és újulnia ahhoz, hogy igazság lakozhasson benne, és minden így bűn és a bűn minden cselekedete elpusztulhasson. Semmi sem maradhat meg abból, amit a tisztátalan bűnösök keze vitt véghez. Az ott lakozó igazság Krisztus saját igazsága, amelyet Benne fogunk megkapni.

Amikor ezekről beszélünk, és meggondoljuk, *mire* is várakozunk, akkor valóban kárnak és szemétnak ítélünk minden mást (Fil 3:8). Ez a világ, e világnak élete, még a világ által kínált legnagyobb gyönyörűség is csak por és hamu, ha ahhoz viszonyítjuk. Az, aki tudja, hogy a menny az otthona, soha többé nem lesz otthon ebben a világban, és ennek így is kell lennie (2 Kor 5:6–8). Reménységünk így erősödik, és megbátorodunk, hogy felemeljük szemeinket, várjunk a megígért váltságra, és úgy éljünk, mint akiknek az élete el van rejtve Istennél a Krisztusban, a mennyekben.

6.35. Mennyei dicsőség

Az örökkévaló állapot dicsőségét, vagyis a mennyet illetően, valamint a hívők ott betöltött helyével kapcsolatban meg kell értenünk, hogy az a nyelvezet, amellyel a Szentírás a mennyet és annak dicsőségeit leírja, nagymértékben jelképes. Amikor az élet koronájáról olvasunk, vagy arról, hogy oszlopok leszünk Isten templomában, és megkapjuk a hajnalcsillagot, meg kell értenünk, hogy a menny dicsősége nem ezekből a dolgokból áll.

Az ezekhez hasonló, szó szerinti dolgok bizonyára értéktelenek azok számára, akik hasonlóvá váltak az angyalokhoz, és már nem földiek (1 Kor 6:13). A Jelenések 21–22 segít ennek tisztázásában, amikor megmondja, hogy az ott leírt város a megdicsőült egyház (21:9–10), és az élet fája maga Krisztus (Jel 2:7; 22:2, 14).

Miért használ a Szentírás ilyen nyelvezetet? Azért, mert a menny dolgai olyanok, „a miket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, a miket Isten készített az őt szeretőknek.” (1 Kor 2:9) Másként fogalmazva, a menny olyan dicsőséges és csodálatos, hogy semmit nem foghatunk fel belőle, csak képek és jelképek által.

De ha a menny dicsősége és csodája nem arany, gyöngy és drágakő, akkor micsoda? A Jelenések 21–22 nagyon világos választ ad erre a kérdésre. Ez *maga Isten*, különösen pedig úgy, ahogyan kijelenti Magát Jézusban, a mi Megváltónkban. Isten mindent Önmagáért teremtett (Jel 4:11), és ez a mennyben élő valóság lesz Isten népe számára.

A Szentírásból megtudjuk, hogy Isten és Krisztus a város világossága, temploma és lakója (Jel 21:23–24; 22:5). Ezek a fejezetek a menny valódi dicsőségéről beszélnek, amikor arról szólnak, hogy Isten az Ő népével lakozik, és Istenük lesz (Jel 21:3; 22:3–4).

Az összes hívővel együtt leszünk, feltámadunk, és elváltozunk Krisztus hasonlatosságára, minden könnyünk eltöröltetik, örökre megszabadulunk a bűn jelenlététől, hatalmától és lehetőségétől – ezek mind hozzátartoznak a menny gyönyörűségéhez. A menny legnagyobb dicsősége azonban nem ezek közül kerül ki. Ez az, hogy ott jelen van Isten, és csakis Ő (Zsolt 16:11; 17:15; 73:25).

Ez természetesen azt jelenti, hogy a menny dicsősége számunkra Isten kegyelmi szövetségének megvalósulása. A szövetség mindig azt jelenti, hogy Isten a mi Istenünk, mi pedig az Ő népe vagyunk. Ez a mennyben fogja elérni legnagyobb dicsőségét, mert akkor Isten népe Isten jelenlétében fog élni, látni fogja arcát, ismerni fogja Őt, és örökre gyönyörködni fog Benne.

Erre várakozunk, de most is van számunkra alkalmazása. Akik nem igazán kívánják a menny dicsőségét, nem tehetnek úgy, mintha mégis kívánnák. Akit nem érdekel Isten és az Ő dicsősége, aki nem gyönyörködik az Istennel való közösségben, és aki nem kívánja mindennél inkább látni Isten orcáját, azt nem érdekli a menny, akármit is mondjon.

Vizsgáljuk meg hát magunkat és életünket, és gondoljuk meg, hogy Isten-e minden kívánságunk és örömünk. Akkor nemcsak azt fogjuk tudni, hogy mi a mennyei dicsőség lényege, hanem bizonyosak lehetünk afelől, hogy helyünk és részünk van abban.

Tartalomjegyzék

1. Isten és Igéje	3
1.1. A kijelentés	3
1.2. Az általános kijelentés	4
1.3. Isten Igéje	6
1.4. Szentírás	7
1.5. A Szentírás elégséges volta	8
1.6. A Szentírás ihletettsége	9
1.7. A Szentírás plenáris ihletettsége	10
1.8. A Szentírás verbális ihletettsége	12
1.9. A Szentírás organikus ihletettsége	13
1.10. A Szentírás tévedhetetlensége	14
1.11. A Szentírás tekintélye	15
1.12. A Szentírás értelmezése	16
1.13. A Szentírás egysége	18
1.14. A Szentírás érthetősége	19
1.15. Bibliafordítások	20
1.16. Isten ismerete	21
1.17. Isten nevei	22
1.18. A <i>Jehova</i> név	24
1.19. Az <i>Isten</i> név	25
1.20. A <i>Seregek Ura</i> név	26
1.21. Az <i>Atya</i> név	27

1.22. Isten szuverenitása	28
1.23. Emberi felelősség	29
1.24. Isten tulajdonságai	30
1.25. Isten szentsége	31
1.26. Isten egysége	33
1.27. Isten változhatatlansága	34
1.28. Isten lélek-volta	35
1.29. Isten önmagában elégséges volta	36
1.30. Isten mindenütt jelenvalósága	37
1.31. Isten szeretete	39
1.32. Isten kegyelme	40
1.33. Kegyelem és üdvösség	41
1.34. Isten irgalma	42
1.35. Isten igazsága	44
1.36. Isten bölcsessége	45
1.37. Isten transzcendens volta	46
1.38. Isten egyszerűsége vagy tökéletessége	47
1.39. A Szentháromság	48
1.40. A Szentháromság jelentősége	48
1.41. A Szentháromság és a család	48
1.42. A szövetség	48
1.43. Az örökkévaló szövetség	48
1.44. Egyetlen szövetség	48
1.45. A kegyelmi szövetség	49
1.46. A szövetségi ígéret	49
1.47. Eleve elrendelés	49
1.48. Feltétel nélküli kiválasztás	50
1.49. Elvetés	50
1.50. Isten végzései	50

1.51. Isten mindent átfogó végzései	50
1.52. Isten hathatós végzései	52
1.53. Isten feltétel nélküli végzései	52
1.54. Isten bölcs végzései	52
1.55. Isten akarata	52
1.56. Isten parancsoló akarata és tanácsbeli akarata	52
2. Az ember és világa	53
2.1. Angyalok	53
2.2. Ördögök	53
2.3. Hat napos teremtés	53
2.4. Evolúció	53
2.5. Teista evolúció	53
2.6. A „nap-korszak” teremtéelmélet	53
2.7. Isten gondviselése	53
2.8. Megtartatás és gondviselés	53
2.9. Kormányzás és gondviselés	53
2.10. Isten mindent átfogó gondviselése	53
2.11. Gondviselés és „általános kegyelem”	54
2.12. Gondviselés és a bűn korlátozása	55
2.13. Az ember teremtése	56
2.14. Az ember Isten képmása	56
2.15. Ádám viszonya az emberi nemhez	56
2.16. Érdem	56
2.17. Az első paradicsom	56
2.18. Két fa	56
2.19. Az ördög hazugsága	56
2.20. A jó és gonosz tudásának fája	56
2.21. Az élet fája	56

2.22. Az ember bukása	57
2.23. A bűn és következményei	57
2.24. Eredendő bűn	57
2.25. Teljes romlottság	57
2.26. Az ember úgynevezett szabad akarata	57
3. Krisztus és munkája	59
3.1. Megváltónk nevei	59
3.2. A <i>Jézus</i> név	60
3.3. A <i>Krisztus</i> név	61
3.4. Az <i>Úr</i> név	62
3.5. Az <i>Isten Egyszülött Fia</i> név	63
3.6. Az <i>Ember Fia</i> név	65
3.7. Az <i>Immánuel</i> név	65
3.8. Mindenek felett való név	65
3.9. Krisztus <i>valódi</i> emberi természete	65
3.10. Krisztus <i>teljes</i> emberi természete	65
3.11. Krisztus <i>bűntelen</i> emberi természete	65
3.12. Krisztus <i>gyenge</i> emberi természete	65
3.13. Krisztus megkísértetése	65
3.14. Krisztus <i>központi</i> emberi természete	65
3.15. Krisztus örök nemzése	65
3.16. Krisztus szűztől való születése	66
3.17. Krisztus két természetének egysége	67
3.18. Krisztus két természetének elválaszthatatlan egysége	68
3.19. Krisztus két természetének személyes egysége	69
3.20. Krisztus két természete közti különbség	69
3.21. Isten szövetsége Krisztusban	69
3.22. Krisztus hármasság tisztsége	69

3.23. Krisztus, legfőbb Prófétánk	70
3.24. Krisztus, egyetlen Főpapunk	71
3.25. Krisztus, örökkévaló Királyunk	72
3.26. Krisztus állapotai: megaláztatása és felmagasztaltatása	74
3.27. Krisztus alacsony származású születése	74
3.28. Krisztus szenvedéssel teljes élete	74
3.29. Krisztus kereszthalála	74
3.30. Korlátozott engesztelés	74
3.31. Krisztus pokolra szállása	75
3.32. Krisztus temetése	76
3.33. Krisztus feltámadása	77
3.34. Krisztus mennybemenetele	79
3.35. Krisztus az Isten jobbján	80
3.36. Krisztus második eljövetele	80
4. Szövetség és üdvösség	81
4.1. A szövetség természete	81
4.2. Az Ádámmal kötött szövetség	82
4.3. A Noéval kötött szövetség	82
4.4. Az Ábrahámval kötött szövetség	82
4.5. A szövetség és a föld ígérete	82
4.6. Az Izráellel kötött szövetség	82
4.7. Isten egyetlen népe	82
4.8. A törvény és a szövetség	82
4.9. A törvény szerepe a szövetségben	82
4.10. A Dáviddal kötött szövetség	83
4.11. Az új szövetség	84
4.12. A régi és az új szövetség összehasonlítása	84
4.13. A szövetség beteljesedése	84

4.14. A szövetségek összefoglalása	84
4.15. Az üdvösség rendje	84
4.16. Ellenállhatatlan kegyelem	84
4.17. Újjászületés	84
4.18. Elhívás	85
4.19. Elhívás és igehirdetés	87
4.20. Hívás, nem felajánlás	88
4.21. A hit lényege	89
4.22. Hit és ismeret	89
4.23. Hit és bizalom	89
4.24. Megigazulás	89
4.25. Megigazulás hit által	89
4.26. Megigazulás és kiválasztás	89
4.27. Megigazulás és engesztelés	89
4.28. Fiúvá fogadás	89
4.29. Békesség	91
4.30. Megtérés	91
4.31. Megszentelődés	91
4.32. Szentség	92
4.33. Az antitézis	93
4.34. Megtartatás	94
4.35. A szentek állhatatossága	94
4.36. Szentek	94
4.37. Megdicsőítés	95
5. Az egyház és a sákramentumok	97
5.1. Az egyház	97
5.2. Gyülekezet és test	98
5.3. Az egyház nevei	99

5.4. Az egyház további nevei	100
5.5. Az egyház és Izráel	101
5.6. Egyház és királyság	101
5.7. A küzdő egyház	102
5.8. A győzedelmes egyház	103
5.9. A meg nem született egyház	104
5.10. Az egyház kiválasztása	104
5.11. Az egyház szentsége	104
5.12. Az egyház egyetemessége	104
5.13. Az apostoli egyház	104
5.14. Az egyház egysége	104
5.15. Az egyház az Ó- és az Újszövetségben	104
5.16. Egyházi tisztségek	104
5.17. A presbiteri tisztség	105
5.18. A diakónusi tisztség	106
5.19. A pásztori és tanítói tisztség	106
5.20. Egyházkormányzás	106
5.21. Az igaz egyház	106
5.22. Az igaz egyház jelei	107
5.23. Az evangélium	108
5.24. Igehirdetés	108
5.25. Krisztus és az igehirdetés	108
5.26. A keresztyén egyházfegyelem szükséges volta	109
5.27. A keresztyén egyházfegyelem módja	109
5.28. A sákramentumok	109
5.29. Két sákramentum	109
5.30. A keresztség jelképrendszere	109
5.31. A keresztség jele és valósága	109
5.32. A keresztség jelentése	109

5.33. A keresztség módja	109
5.34. Az etióp eunuch és Jézus keresztsége	109
5.35. Gyermekkeresztség az Újszövetségben	109
5.36. Családi keresztség	109
5.37. Keresztség és belépés a királyságba	109
5.38. Keresztség és körülmetélés	109
5.39. Hitetlenek és a szövetség	109
5.40. Hit és keresztség	109
5.41. Megtérés és keresztség	110
5.42. A népek tanítása és keresztelése	110
5.43. Az úrvacsora	110
5.44. Krisztus jelenléte az úrvacsorában	110
5.45. Kenyér és bor az úrvacsorában	110
5.46. Önvizsgálat és az úrvacsora	110
6. Krisztus visszatérése és az utolsó dolgok	111
6.1. Az utolsó napok	111
6.2. Krisztus különböző eljövetelei	111
6.3. Krisztus visszatérése	111
6.4. Krisztus egyetlen, végső jövetele	111
6.5. Krisztus jövetelének jelei	111
6.6. Az elragadtatás	111
6.7. Jézus jövetele: hirtelen és váratlan	111
6.8. Jézus gyors jövetele	111
6.9. Krisztus jövetelének csodája	111
6.10. A millennium	111
6.11. Premillennizmus és diszpenzácionalizmus	112
6.12. A premillennizmus tévedései	112
6.13. A diszpenzácionalizmus tévedései	112

6.14. A diszpenzacionalizmus további tévedései	112
6.15. Posztmillennizmus	112
6.16. A posztmillennizmus tévedései	112
6.17. Amillennizmus	112
6.18. Szó szerinti értelmezés és a Jelenések 20	112
6.19. Egyetlen feltámadás	112
6.20. Halál	113
6.21. Feltámadásunk szükséges volta	115
6.22. A feltámadott test	116
6.23. A feltámadás csodája	117
6.24. A lélek halhatatlansága	118
6.25. A köztes állapot	118
6.26. A nagy nyomorúság	118
6.27. Az Antikrisztus	119
6.28. Az ítélet	119
6.29. Egyetlen utolsó ítélet	119
6.30. Az ítélet célja	119
6.31. Pokol	119
6.32. Örök büntetés	119
6.33. Menny	119
6.34. Az új ég és új föld	120
6.35. Mennyei dicsőség	121
Tartalomjegyzék	123